

แม่พระ

โดย

นายชน ยี่นาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา

ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แม่พระ

โดย
นายชน ยี่นาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา
ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

KIND - HEARTED WOMEN

By

Chon Yeenang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Ceramics

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2011

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ แม่พระ ” เสนอโดย
นายชน ยี่นาง เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่อง
เคลือบดินเผา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ พิชยะสุนทร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภรณา กองสุข

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกา ปาลเปรม)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เสริมศักดิ์ นาคบัว)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ พิชยะสุนทร)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภรณา กองสุข)

...../...../.....

52153304 : สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา

คำสำคัญ : แม่พระ

ชน ยีนาง : แม่พระ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ประเสริฐ พิษยะสุนทร และ ผศ.กรรณา กองสุข. 103 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาที่ต้องการยกย่องเชิดชูคุณธรรม คุณงามความดี ของผู้หญิงที่ได้ชื่อว่าแม่ผู้ให้กำเนิดโดยได้แรงบันดาลใจจากการหมั่นทำบุญกุศลตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนาของผู้ศึกษา

จากแรงบันดาลใจดังกล่าวมีอิทธิพลต่อแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาที่ต้องการสื่อ และรู้สึกถึงความสงบ สมาธิและปัญญาอันสูงส่ง ความอึดเอิบใจ ในการทำกุศลศาสนาและความเชื่อศรัทธาตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาผู้ศึกษาใช้วัตถุดิบในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ดินด้านเกวียนผสมทรายแม่น้ำ ทาด้วยดินขาวและเผาในอุณหภูมิ 1,000 ถึง 1,200 องศาเซลเซียส เคลือบด้วยเคลือบสีเถ้าโดยเผาเคลือบที่ อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส บรรยากาศออกซิเดชั่น ส่วนผสมของเนื้อดินคือ ดินด้านเกวียนร้อยละ 90 และดินขาวร้อยละ 10 โดยเพิ่มทรายก่อสร้างร้อยละ 20 ของส่วนผสม

ผลการศึกษาสามารถสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาได้ทั้งหมด จำนวน 5 ชิ้น โดยนำรูปทรงของภาชนะ รูปทรงทางสถาปัตยกรรม รูปทรงของมนุษย์ซึ่งผสมผสานกันอย่างกลมกลืนตามแนวคิดของผู้ศึกษา ซึ่งแต่ละชิ้นได้สื่อแสดงถึงความรู้สึกรักของการทำบุญสร้างกุศล และการมีคุณธรรมตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

52153304 : MAJOR : (CERAMICS)

KEY WORD : KIND - HEARTED WOMEN

CHON YEENANG : KIND - HEARTED WOMEN. THESIS ADVISORS : ASST. PROF.

PRASERT PICHAYASOONTHORN AND ASST. PROF. KORNTANA KONGSUK . 103 pp.

This paper is the creation of ceramic sculpture to honor the moral goodness of the women who gave birth to a mother who has always inspired me to charity. Buddhist principles in the education of the mother.

Inspired them. , Influence in the creation of sculptural ceramics, Desired media and a sense of peace, Concentration and high intelligence. A supple mind. Support and faith in the Buddhist teachings of the Buddha.

The creation of ceramic sculpture. The materials used in the creation. Dan kwean clay was mixed with river sand. Painted kaolin, and burned at temperatures of 1,000 to 1,200 degree Celsius, coated with a glaze ash, burned by the glaze, at 1,200 degrees Celsius and atmospheric oxidation. Clay of body, as follows. Dan kwean clay was 90 percent and Kaolin Clay was 10 percent, addition river sand was 20 percent .

The success has all five pieces of the shape of the container. Architectural shapes. The shape of the human concept of blending harmoniously all students. Each piece of media to create a sense of charity, philanthropy, moral principles of Buddhism.

Department of Ceramics Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ พ่อและแม่ที่ให้กำเนิดชีวิตและคอยสนับสนุนส่งเสริมเป็นแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตตลอดมา

ขอขอบคุณ อาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้และให้คำปรึกษาในการสร้างสรรค์ผลงานคอยเอาใจใส่ดูแล ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนแนะนำแนวทาง

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่ให้โอกาสและสนับสนุนทุนการศึกษาในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณ ภรรยาและลูกๆ ที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจและทำหน้าที่ได้ดีตลอดมา

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ในภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผาทุกท่านที่สนับสนุนช่วยเหลือในการทำงานจนลุล่วง และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ในภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผาทุกคนที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือให้คำปรึกษาและแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางในการสร้างสรรค์ศิลปะ งานสำเร็จลุล่วงและ เป็นส่วนหนึ่งในมหาวิทยาลัยศิลปากรแห่งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
สมมติฐานจากการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
ขั้นตอนการศึกษา.....	3
วิธีการศึกษา.....	3
แหล่งข้อมูล.....	4
อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า.....	4
ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 ข้อมูลและที่มาของการสร้างสรรค์.....	5
ข้อมูลด้านศิลปะ.....	5
แรงบันดาลใจ ที่มาของแนวความคิด.....	5
ที่มาของแนวความคิด.....	9
อิทธิพลทางศิลปะ.....	17
หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	20
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ เนื้อดินปั้น.....	23
เทคนิคการขึ้นรูป.....	24
การทดสอบทางกายภาพ.....	25
เตาเผาและการเผา.....	29

บทที่	หน้า
3	ขั้นตอนการดำเนินงานและการสร้างสรรค์ผลงาน 32
	ขั้นตอนการดำเนินงาน 32
	การวิเคราะห์ข้อมูลแนวความคิด 32
	การร่างแบบ 2 มิติ..... 33
	การสร้างแบบจำลอง 3 มิติ..... 37
	การทดลองเนื้อดิน 42
	การเตรียมดินปั้น 46
	การขยายแบบงาน 46
	การเผาดิบและการเผาแกร่ง 62
	การเคลือบ 65
4	การวิเคราะห์ผลงาน..... 73
	เนื้อหาเรื่องราว 73
	จุดประสงค์ของการสร้างสรรค์ 73
	เทคนิคและวัสดุ 74
	ทัศนธาตุ 74
	การวิเคราะห์ผลงานสำเร็จ 79
	ผลงานสำเร็จขั้นที่ 1..... 81
	ผลงานสำเร็จขั้นที่ 2..... 83
	ผลงานสำเร็จขั้นที่ 3..... 85
	ผลงานสำเร็จขั้นที่ 4..... 87
	ผลงานสำเร็จขั้นที่ 5..... 89
5	บทสรุปผลของการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ 91
	สรุปผลการดำเนินงาน 91
	สรุปที่มาและแรงบันดาลใจ 91
	สรุปด้านรูปแบบวิธีการแสดงออกถึงแนวความคิด 92
	สรุปด้านเทคนิคในการสร้างสรรค์ 92
	ปัญหาและแนวทางแก้ไข 93

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	101
ประวัติผู้วิจัย.....	103

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางแสดงอัตราส่วนผสมของเนื้อดิน.....	42
2	ตารางคุณสมบัติหลังการเผา อุณหภูมิ 1,000 องศาเซลเซียส	43
3	ตารางคุณสมบัติหลังการเผา อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส	44
4	ตารางคุณสมบัติหลังการเผา อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส	45
5	ตารางสามเหลี่ยมแสดงอัตราส่วนผสมของวัตถุดิบสำหรับทำเคลือบซีเมนต์.....	65
6	ตารางแสดงอัตราส่วนของวัตถุดิบ ที่ใช้ในการผสม.....	66

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพก.-ข. แม่ขณะใส่บาตรพระตอนเช้า	6
2	ภาพก.-ข. แม่ขณะถวายสังฆทานและบริจาคทำบุญ	6
3	ภาพก.-ข. แม่ขณะเตรียมวัตถุดิบในการทำอาหารที่จะใช้ต้กบาตร	7
4	ภาพก.-ข. แม่ขณะนั่งสมาธิและอ่านหนังสือธรรมะ	7
5	ผลงานชื่อ อนุสาวรีย์แห่งความทรงจำ ของ เข็มรัตน์ กองสุข	19
6	ผลงานของ Paul Solder	20
7	ภาพ ก.- ฉ. แบบร่าง 2 มิติ ในระยะที่ 1	34
8	ภาพ ก.- ฉ. แบบร่าง 2 มิติ ในระยะที่ 2	35
9	ภาพ ก.- ช. แบบร่าง 2 มิติ การค้นหาแบบร่างในระยะที่ 3	36
10	ภาพ ก.- ฉ. แบบจำลอง 3 มิติ ในระยะที่ 1	37
11	ภาพ ก.- ฉ. แบบจำลอง 3 มิติ ระยะที่ 2	38
12	ภาพ ก.- ฎ. แบบจำลอง 3 มิติ ระยะที่ 3	39
13	ภาพ ก.- ฎ. แบบจำลอง 3 มิติ ระยะที่ 3	40
14	ภาพ ก.- จ. ผลงานแบบจำลอง หัวข้อ “แม่พระ” จำนวน 5 ชิ้น	41
15	ผลการทดลองเนื้อดินทั้ง 10 สูตรเผาอุณหภูมิ 1,000 องศาเซลเซียส	42
16	ผลการทดลองเนื้อดินทั้ง 10 สูตรเผาอุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส	43
17	ผลการทดลองเนื้อดินทั้ง 10 สูตรเผาอุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส	44
18	ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 1 ส่วนที่ 1	47
19	ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 1 ส่วนที่ 2	48
20	ภาพ ก.- ช. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 1 ส่วนที่ 3	49
21	ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 2 ส่วนที่ 1	50
22	ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 2 ส่วนที่ 2	51
23	ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 3 ส่วนที่ 1	52
24	ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 3 ส่วนที่ 2	53
25	ภาพ ก.- ช. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 1	54

ภาพที่		หน้า
26	ภาพ ก.- ช. แสดงการขึ้นชั้นงานชั้นที่ 4 ส่วนที่ 2	55
27	ภาพ ก.- จ. แสดงการขึ้นชั้นงานชั้นที่ 4 ส่วนที่ 3	56
28	ภาพ ก.- ค. แสดงการขึ้นชั้นงานชั้นที่ 4 ส่วนที่ 4	57
29	ภาพ ก.- ค. แสดงการขึ้นชั้นงานชั้นที่ 4 ส่วนที่ 5	57
30	ภาพ ง.- ฉ. แสดงการขึ้นชั้นงานชั้นที่ 4 ส่วนที่ 5	58
31	ภาพ ก.- ค. แสดงการขึ้นชั้นงานชั้นที่ 5 ส่วนที่ 1	58
32	ภาพ ก.-ฎ. แสดงการขึ้นชั้นงานชั้นที่ 5 ส่วนที่ 1	59
33	ภาพ ก.-ฉ. แสดงการขึ้นชั้นงานชั้นที่ 5 ส่วนที่ 2	60
34	ภาพ ก.-ฉ. ผลงานที่รอให้แห้งรอก่อนนำไปเผา	61
35	กราฟการเผาเตา อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส	62
36	ภาพ ก.-ข ขึ้นผลงานที่นำเข้าเผา	63
37	ภาพ ก.-ข ผลงานที่ผ่านการเผาแล้ว	63
38	เตาเผาแก๊สที่ใช้ในการเผา	64
39	ถังบรรจุแก๊สเชื้อเพลิงในการเผา	64
40	ผลการทดลองเคลือบขี้เถ้า	68
41	ภาพ ก.-ค การทาเคลือบลงบนชิ้นงาน	68
42	ชิ้นงานที่ผ่านการเผาเคลือบ	69
43	ภาพ ก.-ค. การประกอบชิ้นงานในผลงานชั้นที่ 5	69
44	ภาพ ก.-ฉ. การประกอบชิ้นงานในผลงานชั้นที่ 5	70
45	ภาพ ก.-ค. การประกอบชิ้นงานในผลงานชั้นที่ 3	70
46	ภาพ ก.-ค. การประกอบชิ้นงานในผลงานชั้นที่ 4	71
47	ชิ้นงานที่เกิดขึ้นจากความบังเอิญในการเผา	72
48	รูปทรงประกอบเข้าด้วยกันสร้างเป็นใหม่	75
49	การสร้างพื้นผิวให้แก่ผลงาน	77
50	การใช้บริเวณว่างสร้างรูปทรง	77
51	การใช้เส้นโค้งสร้างรูปทรง	78
52	การสร้างรูปทรงตามแกนสามเหลี่ยม	78

ภาพที่		หน้า
53	แม่พระ 1	81
54	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 1 ด้านที่ 2	82
55	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 1 ด้านที่ 3	82
56	แม่พระ 2	83
57	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 2 ด้านที่ 2	84
58	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 2 ด้านที่ 3	84
59	แม่พระ 3	85
60	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 3 ด้านที่ 2	86
61	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 3 ด้านที่ 3	86
62	แม่พระ 4	87
63	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 4 ด้านที่ 2	88
64	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 4 ด้านที่ 3	88
65	แม่พระ 5	89
66	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 5 ด้านที่ 2	90
67	ผลงานสำเร็จชั้นที่ 5 ด้านที่ 3	90
68	ผลงานที่ระเบิดจากการเผา	94
69	ผลงานที่เสียหายจากการเผาเนื่องจากมีเศษหินปูนปนอยู่ในเนื้อดิน	94
70	การใช้เซรามิกส์ไฟเบอร์รองรับน้ำหนักชั้นงาน	95
71	ผลงานที่ใช้ทรายรองในส่วนที่รับน้ำหนัก	95
72	แสดงผลงานใช้ฟองน้ำรองในส่วนที่รับน้ำหนักขณะปั้น	96
73	ผลงานใช้ฟองน้ำรองในส่วนที่รับน้ำหนักในขณะฝั่งแห้ง	96
74	แสดงตำแหน่งชั้นงานที่ควบคุมบรรยากาศได้ไม่ดีพอ	97
75	ชั้นงานแตกร้าวขณะฝั่งแห้งจากแนวระนาบ	97
76	ชั้นงานที่แตกร้าวหลังการเผา	98
77	ชั้นงานที่ใช้แท่งดินรองรับส่วนที่รับน้ำหนักของชั้นงาน	98
78	แสดงโครงสร้างกระดูกงูเพื่อรับน้ำหนักของชั้นงาน	98
79	แสดงการวางแกนโครงสร้างรับน้ำหนักของชั้นงาน	99

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา(Statements and significance of the problems)

พระพุทธศาสนาในสังคมไทยเจริญรุ่งเรืองมาได้นานนับพันปีเหตุผลหนึ่งที่พุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมาได้นั้นเพราะว่า คนไทยมีวัฒนธรรมปลูกฝังการทำบุญกุศลซึ่งเป็นธรรมอย่างหนึ่งในพุทธศาสนา และมีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน บรรพบุรุษในสังคมไทยรู้จักการทำบุญกุศลและได้เสริมสร้างก่อเกิดวัฒนธรรมอันดีงามทำให้สังคมไทยคุ้นเคยกับการทำบุญซึ่งประกอบด้วยการให้ การรักษาศีลและการภาวนา สร้างสังคมไทยให้มีความร่มเย็นเป็นสุข มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันแม้ไม่ใช่ญาติพี่น้อง มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ ไม่ขาดแคลนเป็นอานิสงส์ของผลบุญที่บรรพบุรุษได้ปลูกฝังเรื่องการทำบุญ เป็นกุศโลบายสำคัญที่นำความสุขสมบูรณ์มาสู่ครอบครัว สังคมและประเทศชาติเป็นสังคมที่ผู้คนมีใจเอื้อเฟื้อ รู้จักแบ่งปันให้กับผู้อื่น เมื่อมีมากพอก็คิดบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พ่อแม่ ผู้มีคุณ ญาติสนิทมิตรสหายอีกทั้งลูกหลาน หวังให้เขาทั้งหลายสุขสบายและเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งในปัจจุบันสิ่งที่ดีเหล่านี้กำลังจะเลือนหายไป วิธีการดำเนินชีวิตของคนไทยกำลังถูกกระแสวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาครอบงำสิ่งที่ดีงามเช่นการทำบุญดั่งเช่นบรรพบุรุษได้สั่งสมไว้ สังคมไทยยุคนี้ผู้คนเริ่มหันห่างจากการทำบุญกุศลน้ำใจจิตจางลง ความเห็นแก่ตัวปรากฏให้เห็นและเริ่มห่างเหินในการทำบุญท่ามกลางกระแสความเห็นห่างลืมนการทำความดีนี้ ผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งก็คือแม่ของข้าพเจ้าที่ในตอนเช้าทุกเช้าแม่จะตื่นขึ้นมาทำกับข้าว หุงข้าวอย่างพิถีพิถันเพื่อเตรียมคักบาตรทำบุญ แทบทุกวันเว้นแต่วันที่ไมสบายหรือมีเหตุสุดวิสัยและยังหมั่นทำบุญทำทานเมื่อมีโอกาสด้วยความตั้งใจ และเต็มใจตลอดมาเมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัยว่าทำไมแม่ต้องคอยใส่บาตรในทุกๆวันและหมั่นทำบุญ แม่ให้เหตุผลว่าการที่แม่ใส่บาตรทำบุญนั้นก็เพื่อเป็นการสร้างกุศลต่อตนเองและเพื่อแผ่แก่ผู้อื่น เชื่อว่าสิ่งที่แม่ทำอยู่นั้นจะยังผลให้แม่เกิดความสุข ความอิ่มเอิบใจ ความสงบและพบกับความดีงาม ความสูงส่งและคำจูงใจศาสนาและยังมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อพุทธศาสนาหวังจะทำให้ผู้รอบข้างและสังคมมีความสุข ทั้งยังธำรงรักษาไว้ซึ่งพระธรรมและพระสงฆ์ให้คงอยู่คู่สังคมไทยสืบต่อไป แม่ทำเช่นนี้จนปัจจุบัน

อายุอย่างเข้าแปลสืบด้วยเหตุนี้ “แม่ ” จึงเป็นเป็นตัวอย่างและแรงบันดาลใจ ให้เกิดแนวคิดและปลูกฝังให้ข้าพเจ้าหมั่นทำบุญสร้างกุศลให้แก่ตัวเองและเพื่อแผ่คนรอบข้างเพื่อให้พบความสุขสงบ เกิดเป็นความงามแห่งจิตใจ และเป็นการทำนุบำรุงพุทธศาสนาให้คงอยู่คู่สังคมไทยต่อไปตามแบบอย่างความเชื่อและศรัทธาของบรรพบุรุษ ที่สืบทอดกันมา

จากแรงบันดาลใจดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงมีความต้องการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาที่สื่อถึงความสุข สงบ อิ่มเอิบใจ ความสูงส่งล้ำจน ปรากฏเป็นความงดงามแห่งแรงศรัทธาในพุทธศาสนา

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา (Goal and Objective)

1. เพื่อยกย่องเชิดชูเพศหญิงที่เป็นเพศแม่ที่มีคุณธรรมในหัวใจ ให้สังคมเกิดเจตคติที่ดีต่อเพศหญิงและพุทธศาสนา ให้คงอยู่ในสังคมไทยต่อไป
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา ที่มีความงามตามสุนทรียภาพและเอกภาพ สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างบุญ สร้างกุศลต่อศาสนาโดยมีแม่เป็นแรงบันดาลใจ
3. เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาและประมวลความรู้ขั้นตอน และกระบวนการในการพัฒนารูปทรงที่ได้นำมาพัฒนาตัดทอนเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง โดยใช้ทัศนธาตุทางศิลปะเป็นตัวนำเสนอผ่านผลงานที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบเฉพาะตัวในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา

สมมุติฐานของการศึกษา (Hypothesis to be tested)

ได้ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่มีคุณค่า ตรงตามแนวคิด และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งยังสามารถนำผลงานเผยแพร่แนวความคิดและสามารถนำเสนอสู่สาธารณะชน

ขอบเขตของการศึกษา (Scope of Delimitation on the Study)

1. สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม ที่แสดงถึงการทำบุญและสร้างกุศลของแม่ข้าพเจ้าที่หมั่นทำเป็นประจำ ด้วยความเชื่อศรัทธามาสร้างเป็นผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาถ่ายทอดแนวคิดสื่อถึงความรู้สึก สุข สงบ อิ่มเอิบและความสูงส่ง งดงามเมื่อได้สร้างบุญกุศล
2. เนื้อดินปั้นที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมมีส่วนผสมดังนี้

- 2.1 ดินด้านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา 100 %
- 2.2 ทราย 20%
3. ตกแต่งด้วยเคลือบซีเมนต์เพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเผาชิ้นงานที่อุณหภูมิ 1,100- 1,200 องศาเซลเซียส บรรยากาศออกซิเดชั่นมีส่วนผสมดังนี้
 - 3.1 แก้วบด 60 %
 - 3.2 ซีเมนต์ 30 %
 - 3.3 ดินด้านเกวียน 20 %
4. การสร้างสรรค์ผลงานใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยมือและเป็นหมุน
5. จำนวนผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องดินเผา ประกอบด้วยผลงานทั้งหมด 5 ชิ้นขนาดชิ้นงาน 70 -200 เซนติเมตร โดยประมาณ

ขั้นตอนการศึกษา

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่สนับสนุนแนวความคิดและการสร้างความชัดเจนในผลงาน
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนำมาประกอบกับแนวความคิด และ จัดวางองค์ประกอบศิลป์
3. สร้างแบบร่างสองมิติ และแบบจำลองสามมิติ
4. ศึกษา ทดลองอัตราส่วนผสมของเนื้อดิน เคลือบ และทดลองเผาชิ้นงานในอุณหภูมิต่างๆเพื่อนำมาปรับและเลือกใช้ให้เหมาะสมต่อการสร้างสรรค์
5. สร้างสรรค์ผลงานจริง โดยขยายจากแบบจำลองสามมิติ
6. สรุปผลงานการสร้างสรรค์ ปัญหา ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ
7. นำเสนอผลงานประติมากรรม ทั้งภาคการสร้างสรรค์ และภาคเอกสาร

วิธีการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าแบ่งวิธีการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอน เพื่อให้ได้ผลงานที่สื่อได้ตามแนวความคิดที่กำหนด โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำรูปทรงมนุษย์ รูปทรงภาชนะ ที่สื่อถึงการทำบุญกุศล รูปอินทรี และรูป อิศระมา ประกอบเข้าด้วยกันประสานรวมกันทำให้เกิดความรู้สึกถึงความสุข อิ่มเอิบใจ และสมาธิ

ขั้นตอนที่ 2 นำทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์เข้ามาประกอบกับข้อมูลจาก ขั้นตอนที่ 1 มา

คลี่คลาย จัดวาง และสร้างรูปทรงใหม่ เพื่อให้สื่อได้ตามแนวความคิดเพื่อเห็นถึงความนิ่งของรูปทรง
เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึง ความสุข อิ่มเอิบใจ สมานธิ ปัญญา คำจูนและศรัทธาในพุทธศาสนา
ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และนำเสนอผลงาน

แหล่งข้อมูล

1. ศึกษาจากประสบการณ์ของข้าพเจ้าเอง
2. ศึกษาข้อมูลจากสื่อและข่าว เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เป็นต้น
3. ศึกษาจากหนังสือ ตำราต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
4. ศึกษาจากผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง

อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

1. กล้องถ่ายภาพเพื่อบันทึกภาพเก็บข้อมูล
2. คอมพิวเตอร์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำเอกสารประกอบ โครงการ
3. หนังสือ ตำรา และเอกสารอ้างอิง
4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ และผลิตผลงานเครื่องปั้นดินเผา

ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย

ประมาณ 45,000 บาทประกอบด้วย

1. ค่าวัสดุ และวัตถุดิบ 15,000 บาท
2. ค่าอุปกรณ์,เครื่องมือ 15,000 บาท
3. ค่าการจัดการแสดงผลงาน 10,000 บาท
4. ค่าการจัดทำเอกสาร 5,000 บาท

นิยามศัพท์เฉพาะ

แม่พระ หมายถึง ผู้หญิงที่มั่นทำบุญสร้างกุศลความดีเชื่อในหลักธรรมแห่งพุทธ
ศาสนาสมควรแก่การยกย่องเชิดชูด้วยความรักเคารพและกตัญญู

บทที่ 2

ข้อมูลและที่มาของการสร้างสรรค์

การศึกษาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา หัวข้อ “แม่พระ” ซึ่งนำเสนอเรื่องของการทำบุญกุศลของแม่ผู้ศึกษาที่หมั่นทำเป็นประจำ โดยการสร้างสรรค์ผลงานเป็นในรูปแบบประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาแบบลอยตัว ซึ่งในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ จนจบสิ้นกระบวนการได้ผลงานสำเร็จจะต้องศึกษาข้อมูลหลาย ๆ ด้านมาประกอบ เพื่อสนับสนุนสร้างสรรค์ผลงาน โดยแบ่งตามประเภทของข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลด้านศิลปะและการออกแบบ

- 1.1 แรงบันดาลใจของแนวความคิด
- 1.2 ที่มาของแนวความคิด
- 1.3 อิทธิพลทางศิลปะ
- 1.4 การจัดองค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. ข้อมูลสัญลักษณ์กับศิลปะ

3. ข้อมูลด้านเทคนิคในการสร้างสรรค์

- 3.1 เนื้อดินปั้น (Clay Body)
- 3.2 เทคนิคการขึ้นรูป (Forming)
- 3.3 การเผาตกแต่ง (Firing)

ซึ่งข้อมูลข้างต้นมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลด้านศิลปะ

- 1.1 แรงบันดาลใจ ที่มาของแนวความคิด
แรงบันดาลใจ เป็นที่มาของแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาในหัวข้อ “แม่พระ” (Kind – Hearted Woman) เกิดจากประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้

เกิดอยู่ในสังคมวัฒนธรรมไทยที่นับถือ และเชื่อศรัทธาในพระพุทธศาสนา โดยมีแม่ของข้าพเจ้าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติและดำรงไว้ซึ่งการทำบุญกุศลตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา จนข้าพเจ้าจดจำนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่แม่ของข้าพเจ้าทำบุญ โดยการตักบาตรอยู่เป็นประจำทุกเช้าไม่ว่างเว้นและการที่ท่านได้ศึกษาอ่านหนังสือธรรมะนั่งสมาธิเป็นประจำและท่านจะคอยอบรมสั่งสอนให้ข้าพเจ้าทำแต่กรรมดีอยู่เสมอให้ปฏิบัติตนอยู่ในศีลในธรรม ซึ่งเมื่อปฏิบัติดังนี้แล้วจะทำให้พบกับความสุข สงบ ความมีปัญญาช่วยค้ำจุนศาสนาส่งให้พบแต่สิ่งที่ดีทั้งโลกนี้และโลกหน้า

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพที่ 1 ภาพก.-ข. แม่ขณะทำบุญตักบาตรในตอนเช้า

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพที่ 2 ภาพก.-ข. แม่ขณะถวายสังฆทานและบริจาคทำบุญ

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพที่ 3 ภาพก.-ข. แม่ขณะเตรียมวัตถุดิบในการทำอาหารก่อนที่จะทำบุญตักบาตร

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพที่ 4 ภาพก.-ข. แม่ขณะนั่งสมาธิและอ่านหนังสือธรรมะ

แม่

ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 แม่ หมายถึง หญิงผู้ให้กำเนิด หรือเลี้ยงดูลูก, คำที่ถูกเรียกหญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูตน.

แม่ความหมายโดยนัย

ในภาษาไทยเราให้ความหมายของคำว่าแม่นั้นมากกว่าแปลว่าหญิงผู้ให้กำเนิดลูกเท่านั้นแต่แม่ยังหมายรวมไปถึงหญิงที่ต้องการเคารพยกย่อง เช่น แม่พระ กรณีที่ให้ความหมายเป็นต้นแบบ เช่นแม่พิมพ์ หมายความว่า เป็นเบ้าหล่อที่ใช้ในงานพิมพ์ แม่แบบ หมายความว่า แบบจำลอง พิมพ์เขียว หรือ ตัวอย่าง เป็นต้น

กรณีที่ให้ความหมายในเชิงความยิ่งใหญ่หรือพิเศษ เช่น แม่น้ำ ซึ่งหมายความว่า ลำธารขนาดใหญ่ แม่พิมพ์ของชาติ ที่เป็นอุปมาในการเปรียบเทียบครุว่า เบ้าที่ใช้ในการหล่อหลอมเยาวชน ซึ่งถือเป็นอนาคตของชาติ แม่ทัพ หมายความว่า ผู้ซึ่งมีอำนาจมากที่สุดในกองทัพ ส่วนของแม่งาน หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้า หรือเป็นกำลังหลักในการทำงาน

กรณีที่ให้ความหมายถึงหญิงที่ทำหน้าที่ต่างๆ เช่น แม่นม หมายความว่า หญิงที่มีหน้าที่ให้ทารกดูนมของตัวเอง แม่เลี้ยง หมายความว่า หญิงที่มีเป็นภรรยาของพ่อ แต่ไม่ได้ให้กำเนิด แม่บุญธรรม หมายความว่า หญิงที่รับอุปการะเลี้ยงดูเด็กโดยสมัครใจ ส่วนแม่บ้าน หมายความว่า หญิงที่มีหน้าที่ดูแลจัดการภายในบ้าน แม่ครัว หมายความว่า หญิงที่มีหน้าที่ในการประกอบ หรือปรุงอาหาร แม่ชี หมายความว่า เป็นพุทธศาสนิกชนเพศหญิงที่โกนผม โกนคิ้ว นุ่งขาวห่มขาว รักษาศีล ๘

ความหมายของแม่ 3 ระดับ

ในพระธรรมเทศนาพิเศษโดยพระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) ได้ให้ความหมายของแม่ 3 ระดับซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. แม่ระดับภาษาคนธรรมดา

ในภาษาคนแม่ก็มีความหมายแต่เพียงว่าไม่ให้มนุษย์สูญพันธุ์ที่ดี ไม่ให้สูญพันธุ์ที่สูง

2. แม่ระดับจริยธรรม

ในระดับภาษาธรรมที่สูงขึ้นไปกว่าภาษาคน เราจะพูดว่าพระพุทธเป็นพ่อ พระธรรมเป็นแม่ ในระดับภาษาธรรมที่สูงขึ้นไปกว่าภาษาคน เราจะพูดว่าพระพุทธเป็นพ่อ พระธรรมเป็นแม่ ในระดับภาษาธรรมที่สูงขึ้นไปกว่าภาษาคน เราจะพูดว่าพระพุทธเป็นพ่อ พระธรรมเป็นแม่

พระสงฆ์เป็นที่ แม่คือพระธรรม พระธรรมเป็นแม่เป็นแม่ทางจิตวิญญาณแล้วสูงขึ้นไปจนได้บรรลุมรรค ผล นิพพาน

3. ระดับปรมาัตถธรรม

ในที่นี้เป็นภาษาปรมาัตถ์หรืออภิปรมาัตถ์คือที่ลึกซึ่งอย่างยิ่ง เป็นภาษาความหมาย แต่ที่พูดสั้นๆว่ามาคือสิ่งที่ต้องฆ่าเสีย เป็นภาษาธรรมะสูงสุด พระพุทธภาษิตก็มีว่า “มาตะรัง ปิตะรัง หันตะวา” คือให้ฆ่าแม่ ฆ่าพ่อเสียซึ่งในภาษาปรมาัตถ์ ตามหลักธรรมแล้ว อวิชชาเป็นพ่อ ตัณหาเป็นแม่ เมื่อเกิดขึ้นมาเป็นตัวตน ตัวตนเราก็ต้องทำลายให้หมดสิ้นคือต้องทำลายอวิชชากับตัณหาเสียให้หมดสิ้นจึงจะบรรลุนิพพานจะเห็นว่าแม่ในภาษาคนมีความหมายอย่างหนึ่ง ภาษาธรรมก็อีกอย่างหนึ่ง ภาษาปรมาัตถ์ที่สูงสุดเป็นโลกุตตะ อนัตตานั้นก็ไปอย่างซึ่งแม่นั้นก็ยังแบ่งได้อีก 2 ชนิดคือแม่ที่เลี้ยงลูก กับแม่ที่ไม่เลี้ยงลูกแม่ที่ไม่ต้องเลี้ยงลูกก็เช่น แม่น้ำ แม่ไม้ แม่ผาและแม่อีกหลายๆแม่ที่ไม่เลี้ยงลูก และแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกก็เช่น แม่สัตว์ แม่คนต้องเลี้ยงลูก

1.2 ที่มาของแนวคิด

ผู้ศึกษามีความสนใจในเรื่องวิธีการสร้างบุญบารมี ซึ่งเป็นพระนิพนธ์ในสมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก องค์ที่ 19 วัดบวรนิเวศวิหาร ซึ่งได้บรรยายคำสอนถึงการสร้างบุญบารมี ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์นี้ ซึ่งผู้ศึกษาได้น้อมนำหลักธรรมในเรื่องการสร้างบุญบารมีมาพิจารณาถึงความรู้สึกและเป็นแรงบันดาลใจ กลั่นกรองเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ด้วยความศรัทธา ซึ่งมีเนื้อหาโดยสังเขปดังนี้

วิธีสร้างบุญบารมีในสมเด็จพระญาณสังวร

บุญ ความหมายตามพจนานุกรมพุทธศาสน์ของพระราชาวงมุนี (ประยูร ปยุตโต) กล่าวว่า บุญ คือเครื่องชำระสันดาน ความดี กุศล ความสุขความประพฤติชอบทางกาย วาจาและใจกุศลธรรมบารมี คือคุณความดีที่บำเพ็ญอย่างยิ่งยวด เพื่อบรรลุจุดหมายอันสูงยิ่ง

วิธีสร้างบุญบารมีในพระพุทธศาสนามีอยู่ 3 ขั้นตอน คือ การให้ทาน การถือศีล และการทำบุญที่ค่าที่สุด ได้บุญน้อยที่สุด ไม่ว่าจะทำมาอย่างไรก็ไม่มีทางที่จะได้บุญมากไปกว่าการถือศีลไปเจริญภาวนา ที่นิยมเรียกกันว่า "ทาน ศีล ภาวนา" ซึ่งการให้ทานหรือการทำทานนั้นเป็นการสร้างบุญที่ค่าที่สุด ได้บุญน้อยที่สุด ไม่ว่าจะทำมาอย่างไรก็ไม่มีทางที่จะได้บุญมากไปกว่าการถือศีลไปได้ การถือศีลนั้นแม้จะมากอย่างไร ก็ไม่มีทางที่จะได้บุญมากเกินไปกว่าการเจริญภาวนาไปได้

บุญที่ต่ำที่สุด ได้บุญน้อยที่สุด ไม่ว่าจะทำมากอย่างไรก็ไม่มีทางที่จะได้บุญมากไปกว่าการถือศีลไปได้ การถือศีลนั้นแม้จะมากอย่างไร ก็ไม่มีทางที่จะได้บุญมากเกินไปกว่าการเจริญภาวนาไปได้ ฉะนั้น การเจริญภาวนานั้น จึงเป็นการสร้างบุญบารมีที่สูงที่สุดได้มากที่สุด ในทุกวันนี้เรารู้จักกันแต่การให้ทานอย่างเดียว เช่น การทำบุญตักบาตร ทอดกฐิน ผ้าป่า สละทรัพย์สร้างโบสถ์ วิหาร ศาลา การเปรียญ ส่วนการถือศีลแม้จะได้บุญมากกว่าการทำทาน ก็ยังมีการทำกันเป็นส่วนน้อย เพื่อความเข้าใจอันดี จึงขอชี้แจงการสร้างบุญบารมีอย่างไรจึงจะเป็นการลงทุนน้อยที่สุด แต่ได้บุญบารมีมากที่สุด ดังนี้คือ

1. การทำทาน

การทำทาน ได้แก่การสละทรัพย์สิ่งของสมบัติของตนที่มีอยู่ให้แก่ผู้อื่น โดยมุ่งหวังจะจนใจให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ และความสุขด้วยเมตตาจิตของตน ทานที่ได้ทำไปนั้นจะทำให้ผู้ทำทานได้บุญมากหรือน้อยเพียงใด ย่อมสุดแล้วแต่องค์ประกอบ 3 ประการ ถ้าประกอบหรือถึงพร้อมด้วยองค์ประกอบ ๓ ประการต่อไปนี้แล้ว ทานนั้นย่อมมีผลมาก ได้บุญบารมีมาก กล่าวคือ

องค์ประกอบข้อ 1. "วัตถุทานที่ต้องบริสุทธิ์"

วัตถุทานที่ให้ ได้แก่สิ่งของทรัพย์สมบัติที่ตนได้สละให้เป็นทานนั่นเอง จะต้องเป็นของที่บริสุทธิ์ ที่จะเป็นของบริสุทธิ์ได้จะต้องเป็นสิ่งของที่ตนได้แสวงหา ได้มาด้วยความบริสุทธิ์ในการประกอบอาชีพ ไม่ใช่ของที่ได้มาเพราะการเบียดเบียนผู้อื่น เช่น ได้มาโดยทุจริต ลักทรัพย์ ยักยอก น้อโกง ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฯลฯ วัตถุทานที่บริสุทธิ์เพราะการแสวงหาได้มาโดยชอบธรรมดังกล่าว ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นของดีหรือเลว ไม่จำกัดว่าเป็นของมากหรือน้อย น้อยค่าหรือมีค่ามาก จะเป็นของดี เลว ประณีตมากน้อยไม่สำคัญ ความสำคัญขึ้นอยู่กับเจตนา ในการให้ทานนั้นตามกำลังทรัพย์และศรัทธาที่ตนมีอยู่

องค์ประกอบข้อ 2. "เจตนาในการให้ทานต้องบริสุทธิ์"

การให้ทานนั้น โดยจุดมุ่งหมายที่แท้จริงก็เพื่อเป็นการขจัดความโลภ ความตระหนี่เหนียวแน่น ความหวงแหนหลงใหลในทรัพย์สมบัติของตนอันเป็นกิเลสหยาบ คือ โลภกิเลส และเพื่อเป็นการสาธุเคราะห์ผู้อื่นให้ได้รับความสุขด้วยเมตตาธรรมของตนอันเป็นบันไดก้าวแรกในการเจริญเมตตา พรหมวิหารธรรมในพรหมวิหาร 4 ให้เกิดขึ้น ถ้าได้ให้ทานด้วยเจตนาดังกล่าวแล้ว เรียกว่าเจตนาในการให้ทานบริสุทธิ์ แต่เจตนาที่ว่าบริสุทธิ์นั้น ถ้าจะบริสุทธิ์จริงจะต้องสมบูรณ์พร้อมกัน 3 ระยะ คือ

1. ระยะเวลาที่จะให้ทาน ก่อนที่จะให้ทานก็มีจิตโสมนัสสร้างเรงเบิกบานยินดีที่จะให้ทาน เพื่อสงเคราะห์ผู้อื่นให้ได้รับความสุขเพราะทรัพย์สิ่งของของตน

2. ระยะเวลาที่กำลังมือให้ทาน ระยะเวลาที่กำลังมือทำทานอยู่คนเดียว ก็ทำด้วยจิตโสมนัสสร้างเรงยินดีและเบิกบานในทานที่ตนกำลังทำให้ผู้อื่น

3. ระยะเวลาหลังจากที่ได้ให้ทานไปแล้วครั้งเมื่อได้ให้ทานไปแล้วเสร็จ หลังจากนั้นก็นานมากดี เมื่อหวนคิดถึงทานที่ตนได้กระทำไปแล้วครั้งใด ก็มีจิตโสมนัสสร้างเรงเบิกบานยินดีในทานนั้นๆ เจตนาบริสุทธิ์ในการทำทานนั้น อยู่ที่จิตโสมนัสสร้างเรงเบิกบานยินดีในทาน ที่ทำนั้นเป็นสิ่งสำคัญ และเนื่องมาจากเมตตาจิตที่มุ่งสงเคราะห์ผู้อื่นให้พ้นความทุกข์ และให้ได้รับความสุข เพราะทานของตนนับว่าเป็นเจตนาที่บริสุทธิ์ในเบื้องต้น แต่เจตนาที่บริสุทธิ์เพราะเหตุดังกล่าวมาแล้วนี้จะทำให้อะไรบริสุทธิ์มากขึ้นไปอีก หากผู้ให้ทานนั้นได้ทำด้วยวิปัสสนาปัญญา กล่าวคือ ไม่ใช่ทำทานอย่างเดียว แต่ทำทานพร้อมกับวิปัสสนาปัญญา โดยใคร่ครวญถึงวัตถุทานที่ให้ทานนั้นว่า อันบรรดาทรัพย์สิ่งของทั้งปวงที่ชาวโลกนิยมยกย่องหวงแหนเป็นสมบัติกัน ด้วยความโลภนั้นแท้ที่จริงแล้วก็เพียงแต่วัตถุธาตุประจำโลก เป็นสมบัติกลางไม่ใช่ของผู้ใดโดยเฉพาะ เป็นของที่มีมาตั้งแต่ก่อนเราเกิดขึ้นมา และไม่ว่าเราจะเกิดขึ้นมาหรือไม่ก็ตาม วัตถุธาตุดังกล่าวก็มีอยู่เช่นนั้น และได้ผ่านการเป็นเจ้าของของผู้อื่นมาแล้วหลายชั่วคน ซึ่งท่านแต่ก่อนนั้นต่างก็ได้ล้มหายตายจากไปทั้งสิ้น ไม่สามารถนำวัตถุธาตุดังกล่าวนี้ติดตัวไปได้เลย จนในที่สุดก็ได้ตกทอดมาถึงเรา ให้เราได้กินได้ใช้ได้ยึดถือเพียงชั่วคราว แล้วก็ตกทอดสืบเนื่องไปเป็นของคนอื่นๆ ต่อๆ ไป เช่นนี้แม้เราเองก็ไม่สามารถจะนำติดตัวเอาไปได้ จึงนับว่าเป็นเพียงสมบัติลัดกันชมเท่านั้น ไม่จากไปวันนี้ก็ต้องจากไปวันหน้า อย่างน้อยเราก็ต้องจากต้องทิ้งเมื่อเราได้ตายลง นับว่าเป็นอนิจจัง คือไม่เที่ยงแท้แน่นอนอนิจจังไม่อาจยึดมั่นถือมั่นว่านั่นเป็นของเราได้ถาวรตลอดไป แม้ตัววัตถุธาตุดังกล่าวนี้เอง เมื่อมีเกิดขึ้นเป็นตัวตนแล้ว ก็ตั้งอยู่ในสภาพนั้นให้ตลอดไปไม่ได้ จะต้องเก่าแก่ ผุพัง บอบสลายไป ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตนแต่อย่างไร แม้แต่เนื้อตัวร่างกายของเราเองก็มีสภาพเช่นเดียวกับวัตถุธาตุเหล่านั้น ซึ่งไม่อาจจะตั้งมั่นให้ยั่งยืนอยู่ได้เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ต้องเจริญวัยเป็นหนุ่มสาวแล้วก็เฒ่าแก่และตายไปในที่สุด เราจะต้องพลัดพรากจากของอันเป็นที่รัก ที่หวงแหน คือทรัพย์สมบัติทั้งปวงเมื่อเจตนาในการให้ทานบริสุทธิ์ผุดผ่องดีพร้อมทั้ง3ระยะดังกล่าวมาแล้วทั้งยังประกอบไปด้วยวิปัสสนาปัญญา ดังกล่าวมาแล้วด้วย เจตนาที่ขอมบวิสุทธิอย่างยิ่ง ทานที่ได้ทำไปนั้นขอมมีผลมากได้บุญมากหากวัตถุทานที่ได้ทำเป็นของบริสุทธิ์ตามองค์ประกอบข้อ 1 ด้วย ก็ขอมทำให้ได้บุญมากยิ่งขึ้นไปอีก วัตถุทานจะมากหรือน้อย เป็นของเลวหรือประณีตไม่สำคัญ เมื่อเราได้ให้ทานไปตามกำลังทรัพย์ที่เรามีอยู่ขอมใช้ได้ แต่ก็มิอันควรระวังอยู่ก็คือ การทำทานนั้น อย่าได้เบียดเบียนตนเอง เช่นมีน้อยแต่ฝืนทำให้มากๆจนเกินกำลัง

ของคนที่จะให้ได้ เมื่อได้ทำไปแล้วตนเองและสามี ภรรยา รวมทั้งบุตรต้องลำบาก ขาดแคลน เพราะไม่มีจะกินจะใช้ เช่นนี้ยอมทำให้จิตเศร้าหมอง เจตยานั้นยอมไม่บริสุทธิ์ ทานที่ได้ทำไปแล้วนั้น แม้วัตถุทานจะมากหรือทำมาก ก็ยอมได้บุญน้อย

องค์ประกอบที่ 3 เนื่อนาบุญต้องบริสุทธิ์

คำว่า เนื่อนาบุญ ในที่นี้ได้แก่บุคคลผู้รับการทำทานของผู้ทำทานเอง นับว่าเป็นองค์ประกอบข้อที่สำคัญที่สุด แม้ว่าองค์ประกอบในการทำทานข้อ 1 และ 2 จะงามบริสุทธิ์ครบถ้วนดีแล้ว กล่าวคือ วัตถุที่ทำทานนั้นเป็นของที่แสวงหาได้มาด้วยความบริสุทธิ์ เจตนาในการทำทานก็งามบริสุทธิ์พร้อมทั้งสามระยะ แต่ตัวผู้รับการทำทานเป็นคนที่ไม่ดีไม่ใช่ผู้ที่เป็เนื่อนาบุญที่บริสุทธิ์ เป็นเนื่อนาบุญที่เลว ทานที่ทำไปนั้นก็ไม่ได้ผลดีออกผลเปรียบเหมือนกับการหว่านเมล็ดข้าวเปลือกลงในพื้นนา 1 กำมือ แม้เมล็ดข้าวนั้นจะเป็นพันธุ์ดีที่พร้อมจะงอกงาม (วัตถุทานบริสุทธิ์) และผู้หว่านคือกสิกรก็มีเจตนาจะหว่านเพื่อทำนาให้เกิดผลิตผลเป็นอาชีพ (เจตนาบริสุทธิ์) แต่หากที่นา นั้นเป็นที่ที่ไม่ดีไม่เสมอกันเมล็ดข้าวที่หว่านลงไปก็งอกงายไม่เสมอกัน โดยเมล็ดที่ไปตกในที่ที่เป็นดินดี ปลูกดี มีน้ำอุดมดี ก็จะงอกงายมีผลิตผลที่สมบูรณ์ ส่วนเมล็ดที่ไปตกบนพื้นที่แห้งแล้ง มีแต่กรวดกับทรายและขาคน้ำก็จะแห้งเหี่ยวหรือเฉาตายไป หรือไม่งอกงายเสียเลย การทำทานนั้นผลิตผลที่ผู้ทำทานจะได้รับก็คือ "บุญ" หากผู้ที่รับการให้ทานไม่เป็นเนื่อนาที่ดีสำหรับการทำบุญแล้ว ผลของทานคือบุญก็จะไม่เกิดขึ้น แม้จะเกิดก็ไม่สมบูรณ์ เพราะแกร็นหรือแห้งเหี่ยวเฉาไป ด้วยประการต่างๆ ฉะนั้นในการทำทาน ตัวบุคคลผู้รับของที่เราให้ทานจึงเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุด เราผู้ทำทานจะได้บุญมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับคนพวกนี้คนที่รับการให้ทานนั้นหากเป็นผู้มีศีลมีธรรมสูงก็ยอมเป็นเนื่อนาบุญที่ดี ทานที่เราได้ทำไปแล้วก็เกิดผลบุญมาก หากผู้รับการให้ทานเป็นผู้ที่ไม่มีศีล ไม่มีธรรม ผลของทานก็ไม่เกิดขึ้น คือได้บุญน้อย ฉะนั้นคติโบราณที่กล่าวว่า "ทำบุญอย่าถามพระ หรือตักบาตรอย่าเลือกพระ" เห็นจะใช้ไม่ได้สมัยนี้ เพราะในสมัยนี้ไม่เหมือนกับท่านในสมัยก่อนๆ ที่บวชเพราะมุ่ง จะหนีสงสาร โดยมุ่งจะทำมรรคผล และนิพพานให้แจ้ง ท่านจึงเป็นเนื่อนาบุญที่ประเสริฐ แต่ในสมัยนี้มีอยู่บางคนที่บวชด้วยคติ 4 ประการ คือ "บวชเป็นประเพณี บวชหนีทหาร บวชผลาญข้าวสุก บวชสนุกตามเพื่อน" ธรรมวินัยใดๆ ท่านไม่สนใจ เพียงแต่มีผ้าเหลืองห่มกายท่านก็นึกว่าตนเป็นพระ และเป็นเนื่อนาบุญเสียแล้ว ซึ่งป่วยการจะกล่าวไปถึงศีลปาฏิโมกข์ 227 ข้อ แม้แต่เพียงแค่ศีล 5 ก็ยังเอาแน่ไม่ได้ว่าท่านจะมีหรือไม่ การบวชที่แท้จริงแล้วก็เพื่อจะละความโลภ โกรธ และหลง ปัญหาว่าอย่างไร จึงจะได้พบกับท่านที่เป็นเนื่อนาบุญที่ประเสริฐ ข้อนี้ยอมขึ้นอยู่กับวาสนาของเราผู้ทำทานเป็นสำคัญ หากเราเคยสร้างสม อบรมบารมี มาด้วยดีในอดีตชาติเป็นอันมากแล้ว บารมีนั้นก็จะเป็พลังวาสนานำมาให้ได้พบกับท่านที่เป็นเนื่อนาบุญที่ประเสริฐ ทำทานครั้งใดก็มักมีโชคได้พบกับท่านที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบไปเสียทุกครั้ง หากบุญวาสนาของเราน้อยและไม่มั่นคง ก็จะได้พบ

กับท่านที่เป็นเนื้อนาบุญบ้าง ได้พบกับอสังขชีบัง คือดีและชั่วจะละกันไป เช่นเดียวกับการซื้อสลากกินแบ่งสลากกินรวบ หากมีวาสนาบารมีเพราะได้เคยทำบุญให้ท่านฝากกับสวรรค์ไว้ในชาติก่อนๆ ก็ย่อมมีวาสนาให้ถูกรางวัลได้หากไม่มีวาสนาเพราะไม่เคยทำบุญทำทานฝากสวรรค์เอาไว้เลยก็ไม่มีสมบัติสวรรค์อะไรที่จะให้เบิกได้ อยู่ๆ ก็จะมาขอเบิกเช่นนี้ก็ยากที่จะถูกรางวัลได้

2. การรักษาศีล

ศีล นั้น แปลว่า “ ปกติ ” คือสิ่งหรือกติกาที่บุคคลจะต้องระวังรักษาตามเพศและฐานะ ศีลนั้นมีหลายระดับ คือศีล 5 ศีล 8 ศีล 10 และศีล 227 และในบรรดาศีลชนิดเดียวกันก็ยังจัดแยกออกเป็นระดับธรรมดา มัชฌิมศีล (ศีลระดับกลาง) และอริศีล (ศีลอย่างสูง ศีลอย่างอุกฤษฏ์) คำว่า “ มนุษย์ ” นั้น คือผู้ที่มีใจอันประเสริฐ คุณธรรมที่เป็นปกติของมนุษย์ที่จะต้องทรงไว้ให้ได้ตลอดไป ก็คือศีล 5 บุคคลที่ไม่มีศีล 5 ไม่เรียกว่ามนุษย์ แต่อาจจะเรียกว่า “ คน ” ซึ่งแปลว่า “ ยุง ” ในสมัยพุทธกาลผู้คนมักจะมีศีล 5 ประจำใจกันเป็นนิจ ศีล 5 จึงเป็นเรื่องปกติของบุคคลในสมัยนั้น และจัดว่าเป็น “ มนุษย์ธรรม ” ส่วนหนึ่งในมนุษย์ธรรม 10 ประการ ผู้ที่จะมีวาสนาได้เกิดมาเป็นมนุษย์จะต้องถึงพร้อมด้วยมนุษย์ธรรม 10 ประการ เป็นปกติ (ซึ่งรวมถึงศีล 5 ด้วย)

การรักษาศีลเป็น การเพียรพยายามเพื่อระงับโทษทางกายและวาจา อันเป็นเพียงกิเลสหายามมิให้กำเริบขึ้น และเป็นการบำเพ็ญบุญบารมีที่สูงขึ้นกว่าการให้ทานทั้งในการถือศีลด้วยตนเอง ก็ยังได้บุญมากและน้อยต่างกันไปตามลำดับ ต่อไปนี้ คือ

1. การให้อภัยทาน แม้จะมากถึง 100 ครั้ง ก็ยังได้บุญน้อยกว่าการถือศีล 5 แม้จะได้ถือแต่เพียงครั้งเดียวก็ตาม

2. การถือศีล 5 แม้จะมากถึง 100 ครั้ง ก็ยังได้บุญน้อยกว่าการถือศีล 8 แม้จะถือแต่เพียงครั้งเดียวก็ตาม

3. การถือศีล 8 แม้จะมากถึง 100 ครั้ง ก็ยังได้บุญน้อยกว่าการถือศีล 10 คือการบวชเป็นสามเณรในพระพุทธศาสนา แม้จะบวชมาได้แต่เพียงวันเดียวก็ตาม

4. การที่ได้บวชเป็นสามเณรในพระพุทธศาสนา แล้วรักษาศีล 10 ไม่ให้ขาด ไม่ค้างพร้อย แม้จะนานถึง 100 ปี ก็ยังได้บุญน้อยกว่าผู้ที่ได้อุปสมบทเป็นพระในพระพุทธศาสนา มีศีลปาฏิโมกข์สังวร 227 แม้จะบวชมาได้เพียงวันเดียวก็ตาม ฉะนั้นในฝ่ายศีลแล้ว การที่ได้อุปสมบทเป็นพระในพระพุทธศาสนาได้บุญบารมีมากที่สุด เพราะเป็นนักเนกขัมมบารมีในบารมี 10 ทิศ ซึ่งเป็นการออกจากกามเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติธรรมขั้นสูงๆ คือการภาวนาเพื่อมรรค ผล นิพพาน ต่อๆ ไป ผลของการรักษาศีลนั้นมีมาก ซึ่งจะยังประโยชน์สุขให้แก่ผู้นั้นทั้งในชาตินี้และชาติหน้า เมื่อได้ละอรรถภาพนี้

ไปแล้วย่อมส่งผลให้ได้บังเกิดในเทวโลก 6 ชั้น ซึ่งแล้วแต่ความละเอียดประณีตของศีลที่รักษาและที่บำเพ็ญมา ครั้นเมื่อสิ้นบุญในเทวโลกแล้ว ด้วยเศษของบุญที่ยังคงหลงเหลืออยู่แต่เพียงเล็กน้อย น้อยๆ หากไม่มีอกุศลกรรมอื่นมาให้ผลก็อาจจะน้อมนำให้ได้มาบังเกิดเป็นมนุษย์ที่ถึงพร้อมด้วยสมบัติ 4 ประการ เช่น อานิสงส์ของการรักษาศีล 5 ดังกล่าว คือ

1. ผู้ที่รักษาศีลข้อ 1 ด้วยการไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ด้วยเศษของบุญที่รักษาศีลข้อนี้ เมื่อน้อมนำมาบังเกิดเป็นมนุษย์ก็จะทำให้มีพลานามัยแข็งแรง ปราศจากโรคภัย ไม่เจ็บโรค อายุยืนยาว ไม่มีศัตรู เบียดเบียนให้ต้องบาดเจ็บ ไม่มีอุบัติเหตุต่างๆ ที่จะทำให้บาดเจ็บ หรือสิ้นอายุเสียก่อนวัยอันสมควร
2. ผู้ที่รักษาศีลข้อ 2 ด้วยการไม่ถือเอาทรัพย์ของผู้อื่นที่เจ้าของมิได้เต็มใจให้ ด้วยเศษของบุญที่นำมาเกิดเป็นมนุษย์ย่อมทำให้ได้เกิดในตระกูลที่ร่ำรวย การทำมาหาเลี้ยงชีพในภพหน้ามักจะมีประสบช่องทางที่ดี ทำมาค้าขึ้นและมีทรัพย์ ทรัพย์สมบัติไม่วิบัติหายนะไปด้วยภัยต่างๆ เช่น อัคคีภัย วัตภัย โจรภัย ฯลฯ
3. ผู้ที่รักษาศีลข้อ 3 ด้วยการไม่ล่วงประเวณีในคูครองหรือคนในปกครองของผู้อื่น ด้วยเศษของบุญที่รักษาศีลข้อนี้เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะประสบ โชคดีในความรักมักได้พบรักแท้ที่จริงจัง และจริงใจ ไม่ต้องอกหัก อกโรย และอกเดาะ ครั้นเมื่อมีบุตรธิดา ก็ว่านอนสอนง่าย ไม่คือด่าไม่ถูก ผู้อื่นหลอกลวงจูดคร่าอนาจารไปทำให้เสียหาย บุตรธิดาย่อมเป็นอภิชาติบุตร ซึ่งจะนำเกียรติยศ ชื่อเสียงมาสู่วงศ์ตระกูล
4. ผู้ที่รักษาศีลข้อ 4 ด้วยการไม่กล่าวมุสาด้วยเศษของบุญที่รักษาศีลข้อนี้ เมื่อนำมาเกิดเป็นมนุษย์ จะทำให้เป็นผู้มีสัมเสียดใจเพราะ พุศจามีน้ำมีนวลชวนฟัง มีเหตุมีผล ชนิดที่เป็น "พุทธวาจา" มีโวหารปฏิภาณไหวพริบในการเจรจา จะเจรจาความสิ่งใดก็มีผู้เชื่อฟังและเชื่อถือ สามารถว่ากล่าวสั่งสอนบุตรธิดาและศิษย์ให้ออกไปในโอวาทได้ดี
5. ผู้ที่รักษาศีลข้อ 5 ด้วยการไม่ดื่มสุราเมรัย เครื่องหมักดองของมีนเมา ด้วยเศษของบุญที่รักษาศีลข้อนี้ เมื่อนำมาเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมทำให้เป็นผู้ที่มีสมอง ประสาท ปัญญา ความคิดแจ่มใส จะศึกษาเล่าเรียนสิ่งใดก็แตกฉานและทรงจำได้ง่ายไม่หลงลืมเพื่อนเลอะเลือนไม่เสียสติ วิกลจริต ไม่เป็นโรคสมอง โรคประสาท ไม่ปัญญาทรมาน ปัญญาอ่อนปัญญาเน้อ

อานิสงส์ของศีล 5 มีดังกล่าวข้างต้น สำหรับศีล 8 ศีล 10 และศีล 227 ก็ย่อมมีอานิสงส์เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น ขึ้นตามลำดับ และประเภทของศีลที่รักษา แต่ศีลนั้นแม้จะมีอานิสงส์เพียงไรก็ยังเป็นแต่เพียงการบำเพ็ญบุญบารมีในชั้นกลางๆ ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น เพราะเป็นแต่เพียงระเบียบหรือกติกาที่จะรักษากายและวาจาให้สงบ ไม่ให้ก่อให้เกิดทุกข์โทษขึ้นทางกายและวาจาอานิสงส์ของศีล 5 มีดังกล่าวข้างต้น สำหรับศีล 8 ศีล 10 และศีล 227 ก็ย่อมมีอานิสงส์เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น ขึ้นตามลำดับ และประเภทของศีลที่รักษา แต่ศีลนั้นแม้จะมีอานิสงส์เพียงไรก็ยังเป็นแต่เพียงการบำเพ็ญบุญบารมีในชั้นกลางๆ ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น เพราะเป็นแต่เพียงระเบียบหรือกติกาที่จะรักษากายและวาจา

ให้สงบ ไม่ให้ก่อให้เกิดทุกข์โทษขึ้นทางกายและวาจาเท่านั้น ส่วนทางจิตใจนั้น ศีลยังไม่สามารถที่จะควบคุมหรือทำให้สะอาดบริสุทธิ์ได้ ฉะนั้น การรักษาศีลจึงยังได้บุญน้อยกว่าการภาวนา เพราะการภาวนานั้น เป็นการรักษาใจ รักษาจิต และชักฟอกจิตใจให้เบาบางหรือจนหมดกิเลส คือความโลภ โกรธ และหลง อันเป็นเครื่องร้อยรัดให้บรรดาสรรพสัตว์ทั้งหลายต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏ การภาวนาจึงเป็นการบำเพ็ญบารมีที่สูงที่สุด ประเสริฐที่สุด ได้บุญมากที่สุดเป็นกรรมอันยิ่งใหญ่ เรียกว่า "มหัคคตกรรม" อันเป็นมหัคคตกุศล

3. การภาวนา

การเจริญภาวนานั้น เป็นการสร้างบุญบารมีที่สูงที่สุด และยิ่งใหญ่ที่สุดในพระพุทธศาสนา จัดว่าเป็นแก่นแท้และสูงกว่าฝ่ายศีลมากนัก การเจริญภาวนานั้น มี 2 อย่าง คือ

1. สมถภาวนา (การทำสมาธิ)
2. วิปัสสนาภาวนา (การเจริญปัญญา)

สมถภาวนา (การทำสมาธิ)

สมถภาวนา ได้แก่การทำจิตให้เป็นสมาธิ หรือเป็นฌานซึ่งก็คือการทำจิตให้ตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์เดียว ไม่ฟุ้งซ่าน แล่สายไปยังอารมณ์อื่นๆ วิธีภาวนานั้น มีมากมายหลายร้อยชนิด ซึ่งพระพุทธองค์ทรงบัญญัติแบบอย่างเอาไว้ 40 ประการ เรียกกันว่า "กรรมฐาน 40" ซึ่งผู้ใดจะเลือกใช้วิธีใดก็ได้ตามแต่สมัครใจ แต่ไม่ว่าจะเลือกปฏิบัติวิธีใดก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาศีลให้ครบถ้วนบริบูรณ์ตามเพศของตนเสียก่อน คือหากเป็นฆราวาสก็จะต้องรักษาศีล 5 เป็นอย่างน้อย หากเป็นสามเณรก็จะต้องรักษาศีล 10 หากเป็นพระก็จะต้องรักษาศีลปาฏิโมกข์ 227 ข้อให้บริบูรณ์ ไม่ให้ขาดและค้างพร้อย จึงจะสามารถทำจิตให้เป็นฌานได้ หากศีลยังไม่มั่นคง ย่อมเจริญฌานให้เกิดขึ้นได้โดยยาก เพราะศีลย่อมเป็นบาทฐาน(เป็นกำลัง)ให้เกิดสมาธิขึ้น อานิสงส์ของสมาธินั้นมีมากกว่าการรักษาศีลอย่างเทียบกันไม่ได้ ซึ่งพระพุทธองค์ได้ตรัสว่า แม้จะได้อุปสมบทเป็นภิกษุรักษาศีล 227 ข้อไม่เคยขาด ไม่ค้างพร้อยมานานถึง 100 ปี ก็ยังได้บุญกุศลน้อยกว่าผู้ที่ทำสมาธิเพียงให้จิตสงบนานเพียงชั่วไก่อกระพือปีก ช้างกระดิกหู คำว่า จิตสงบ ในที่นี้หมายถึงจิตที่เป็นอารมณ์เดียวเพียงชั่ววูบที่พระท่านเรียกว่า ขณิกสมาธิ คือสมาธิเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งยังห่างไกลต่อการที่จิตถึงขั้นเป็น อุปจารสมาธิและฌาน แม้กระนั้นก็ยังมียานิสงส์มากมายถึงเพียงนี้

วิปัสสนาภาวนา (การเจริญปัญญา)

เมื่อจิตของผู้บำเพ็ญตั้งมั่นในสมาธิจนมีกำลังดีแล้ว วิปัสสนาไม่ใช่ให้จิตตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์เดียวนิ่งอยู่เช่นนั้นแต่เป็นจิตที่คิดและใคร่ครวญหาเหตุและผลในสภาวะธรรมทั้งหลายและสิ่งที่เป็นอารมณ์ของวิปัสสนานั้น มีแต่เพียงอย่างเดียวคือ "ขันธ 5" ซึ่งนิยมเรียกกันว่า "รูป-นาม"อัน

สภาวะธรรมทั้งหลาย อันได้แก่ขั้น 5 นั้นล้วนแต่มีอาการเป็นพระไตรลักษณ์ คือ เป็น อนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา

อนิจจัง คือความไม่เที่ยง คือสรรพสิ่งทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ สมบัติ เพชร หิน ดิน ทราย และรูปกายของเรา ล้วนแต่ไม่เที่ยงแท้แน่นอน เมื่อมีเกิดขึ้นแล้วก็ต้องเปลี่ยนแปลงไป ตลอดเวลา

ทุกขัง ได้แก่ "สภาพที่ทนอยู่สภาพเดิมไม่ได้" ทุกขังในที่นี้มีได้หมายความว่า เป็น ความทุกข์กายทุกข์ใจเท่านั้น แต่การทุกข์กายทุกข์ใจก็เป็นลักษณะส่วนหนึ่งของทุกขังในที่นี้ สรรพ สิ่งทั้งหลายอันเป็นสังขารธรรมเมื่อเกิดขึ้นแล้ว ก็ไม่อาจที่จะทนตั้งมั่นอยู่ในสภาพนั้นๆ ได้ตลอดไป ไม่อาจจะทรงตัว และต้องเปลี่ยนแปลงไป เพียงแต่จะช้าหรือเร็วเท่านั้น

อนัตตา ได้แก่ "ความไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่สิ่งของ" โดย สรรพสิ่งทั้งหลาย อันเนื่องมาจากการปรุงแต่ง ไม่ว่าจะเป็ "รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ ล้วนแต่เกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัย เช่นรูปขันธ์ย่อมประกอบขึ้นด้วยแร่ธาตุต่างๆ มาประชุมรวมกันเป็น กลุ่มก้อน เป็นหน่วยชีวิตเล็กๆ ขึ้นก่อน เรียกในทางวิทยาศาสตร์ว่า เซลล์แล้วเซลล์เหล่านั้นก็ประชุม รวมกันเป็นรูปใหญ่ขึ้น จนเป็นรูปกายของคนและสัตว์ทั้งหลายซึ่งพระท่านรวมเรียกหยาบๆ ว่าธาตุ 4 มาประชุมรวมกัน ฉะนั้น การที่จะเจริญวิปัสสนากฎาได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง พยายามทำสมาธิให้ได้เสียก่อน หากทำสมาธิยังไม่ได้ ก็ไม่มีทางที่จะเกิดวิปัสสนาปัญญาขึ้น สมาธิจึง เป็นเพียงบันไดขั้นต้นที่จะก้าวไปสู่การเจริญวิปัสสนาปัญญาเท่านั้นซึ่งพระพุทธรองค์ได้ตรัสไว้ว่า ผู้ใดแม้จะทำสมาธิจนจิตเป็นฌานได้นานถึง 100 ปี และไม่เสื่อม ก็ยังได้บุญน้อยกว่าผู้ที่มองเห็น ความเป็นจริงที่ว่า สรรพสิ่งทั้งหลายอันเนื่องมาจากการปรุงแต่งล้วนแล้วแต่มาจาก อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แม้จะเห็นเพียงชั่วขณะจิตเดียวก็ตาม" ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิปัสสนากฎานั้นเป็นสุดยอดของ การสร้างบุญบารมีโดยแท้จริง

จากพระนิพนธ์ข้างต้น ผู้ศึกษาพอจะสรุปเพื่อความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้นโดยมีใจความ สำคัญดังนี้ การสร้างบุญหรือ การทำบุญประกอบด้วยวิธีทำอยู่ 3 อย่างที่ไม่อาจแยกออกจากกัน เพราะการทำบุญจะครบถ้วนนั้นต้องเกี่ยวสัมพันธ์กันเป็นขั้นตอน ต่อเนื่องไปจึงจะพบกับความสุข ร่วมเย็น ซึ่งประกอบด้วย

1. ทาน คือ การให้ การแบ่งปัน การเสียสละเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น การให้ทานก็เพื่อ บูชาผู้มีพระคุณ อุปถัมภ์พระสงฆ์ สนับสนุนคนดีเกื้อกูลผู้ยากไร้

2. ศีล คือ ความประพฤติชอบด้วยสุจริต ตั้งอยู่ในวินัย รักษาศีลตามสถานะของตน รุ จกใช้สติปัญญาให้เกิดคุณประโยชน์สูงสุด

3. ภาพนา คือ การพัฒนาจิตใจตั้งมั่นในสมาธิเพื่อก่อเกิดสติ และปัญญาที่แจ่มแจ้งเห็นจริง ให้การศึกษาถึงวิธีการสร้างบุญทั้ง 3 อย่างนี้ เป็นข้อมูลนำมาพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาต่อไป

1.3 อธิพินทางการศิลปะ

ความหมายของศิลปะ

ศิลปะ คือการเป็นตัวแทนของสิ่งมีชีวิต (art representation) อาริสโตเติล (Aristotle) นักปรัชญาชาวกรีก ศิษย์ของเพลโต ได้คลี่คลายทศนะการเลียนแบบในศิลปะของเพลโตว่า ศิลปินอาจเลียนแบบรูปทรง(form) ที่เป็นกลางทั่วไป ที่เพื่อจะแสดงแก่นสารที่มีอยู่ในสิ่งต่างๆ มากกว่าจะเลียนแบบในลักษณะทางกายภาพในสิ่งนั้นๆ ศิลปินแสดงรูปทรงไม่ได้แสดงสิ่งใดสิ่งหนึ่งใดเฉพาะ ศิลปินต้องมองเข้าไปเฉพาะในสิ่งนั้นๆ เพื่อแสดงรูปทรงของสิ่งนั้น ประติมากรรมจะแสดงออกบุคลิกภาพของคนที่นั่งเป็นแบบออกมาในงานมากกว่าจะแสดงรูปลักษณะภายนอกของแบบที่ ที่ปรากฏในขณะนั้น และในทำนองเดียวกัน ศิลปินทั้งหลายต่างพยายามค้นหารูปทรงที่เป็นแก่นแท้ของสิ่งต่างๆเช่น สิ่งโต ม้า หรือแม้กระทั่งเก้าอี้ รองเท้าหรือสภาพทางสังคม หรือกิจกรรมต่างๆ มนุษย์ รูปทรงคือ ความจริงที่ต่างจากความเป็นลักษณะส่วนตัวโดยเฉพาะของสิ่งต่างๆ รูปทรงของมนุษย์ คือ ความจริงที่ต่างจากลักษณะของนายคำ นายขาว แต่ศิลปินจำเป็นต้องเลียนแบบนายคำ นายขาว เพื่อที่จะได้รูปทรงที่เป็นแก่น หรือความจริงของมนุษย์ ศิลปะจึงไม่ใช่การเลียนแบบธรรมชาติ (ชลูด นิ่มเสมอ 2553 : 10)

ศิลปะ คือ การสร้างสรรค์ของศิลปินที่แสดงออกถึงความงาม อารมณ์ความรู้สึก ความดี และความจริงซึ่งประจักษ์แจ้งขึ้นมาในจิตใจของศิลปินเอง ด้วยภาษาเฉพาะของทัศนศิลป์ (อิทธิพลตั้ง โกลก 2550 : 11)

ศิลปะ คือ รูปทรง (art as form) โรเจอร์ ฟราย (Roger Fry) รูปทรงนั้นแสดงออกถึงความงามหรือปัญหาหรือความงามด้วยตนเอง

รูปทรงหมายถึง โครงสร้างที่มีระเบียบ มีความงามประกอบด้วยทัศนธาตุซึ่งได้แก่ เส้น , น้ำหนัก , ที่ว่าง, ปริมาตร, สี และพื้นผิว

ศิลปะ คือสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น ด้วยความประทับใจและสะท้อนใจจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 4 ข้อ

1. ต้องเป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นด้วยสติปัญญาปกติ
2. มีความงาม ประณีต คุณค่า และมีประโยชน์ต่อมนุษย์
3. มนุษย์และสังคมยอมรับ
4. ไม่มีพิษภัยต่อมนุษย์และสังคมนั้นๆ (มัชย ตะติยะ 2547: 22)

การสร้างสรรค์ครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายตามความเชื่อในทฤษฎีศิลปะ ซึ่งแบ่งออกได้ 3 ทฤษฎีได้แก่

1. ฟอรั่มอลลิสม์ (Formolism) เป็นศิลปะที่สร้างสรรค์ผลงานที่มีความงามหรือสุนทรียภาพทางรูปทรงเป็นหลักการสำคัญกล่าวคือ ศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม
2. เอกซ์เพรสซิวิสม์ (Expressivism) มีจุดมุ่งหมายในการสร้างผลงานแสดงออกของอารมณ์ ความรู้สึก สะท้อนใจเป็นสำคัญ กล่าวคือ ศิลปะเป็นภาษาแห่งอารมณ์ความรู้สึก
3. อินสตรูเมนทัลลิสม์ (Instrumentalism) เชื่อว่าศิลปะคือเครื่องมือในการสื่อสารที่เป็นเรื่องราว ความหมายเกี่ยวกับชีวิต สังคมและโลกเพื่อยกระดับจิตใจและสังคมให้ดีขึ้น กล่าวคือ ศิลปะเป็นภาษาแห่งความคิดและความหมาย

การสร้างสรรค์ครั้งนี้ไม่สามารถเลือกใช้ทฤษฎีหนึ่งหรือทฤษฎีใดได้ โดยเลือกใช้ทั้ง 3 ทฤษฎีในการสร้างสรรค์ครั้งนี้มาผสมผสานให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

ผลงานที่มีอิทธิพลต่อแนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานชื่อ อนุสาวรีย์แห่งความทรงจำ ของ เจมส์ตัน กงซุซ เป็นผลงานที่มีอิทธิพลในแนวความคิด โดยมณฑิชา ชันชวะนะได้กล่าวไว้ว่าผลงานอนุสาวรีย์แห่งความทรงจำ ศิลปินต้องการสร้างผลงานประติมากรรมเพื่อระลึกถึงตอบิดา มารดา เป็นรูปทรงพานพุ่มและส่วนบนเป็นรูปทรงของยอดเจดีย์ให้ถึงการหลุดพ้น นิพาน มีลักษณะตัดกันอย่างรุนแรงด้วยการผ่ารูปทรงพานพุ่มและมีรูปทรงที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวสู่ภายใน ลักษณะขององค์ประกอบ โครงสร้างหลักเป็นแนวตั้งให้ความรู้สึกสงบนิ่ง มั่นคง มีทิศทางเคลื่อนไหวจากภายนอกของรูปทรงและค่อยๆ หมุนวนอยู่โดยรอบ และมีทิศทางการหมุนสูงขึ้นไปที่ส่วนยอดของงานประติมากรรม จากผลงานอนุสาวรีย์แห่งความทรงจำนี้ได้เป็นเป็นแนวคิดที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ในหัวข้อ “แม่พระ” ผู้ศึกษาได้อาศัยรูปแบบผลงานของเจมส์ตันน์ กองสุข ผลงานชื่ออนุสาวรีย์แห่งความทรงจำ เป็นต้นแบบในการจุดแรงบันดาลใจและรูปทรงซึ่งผู้ศึกษาได้แยกแบบอย่างที่ไม่ต้องการออกไปเลือกสิ่งที่เป็นอารมณ์สื่อถึงความสงบนิ่ง ที่ว่าง และความเรียบง่ายไม่ซับซ้อนวุ่นวายเพื่อนำไปสู่รูปแบบผลงานในแบบเฉพาะตนเอง

ภาพที่ 5 ผลงานชื่อ อนุสาวรีย์แห่งความทรงจำ ของ เจมส์ตันน์ กองสุข
ที่มา : ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา มหาวิทยาลัยศิลปากร,
“สวนประติมากรรม”, (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.). (แผ่นพับ)

ศิลปินที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงาน

ศิลปินที่เป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน คือ พอล โซลด์เนอร์
พอล โซลด์เนอร์ มีแนวคิดคือการไม่คาดหวังหรือวางแผนรูปลักษณะของงานที่จะเกิดขึ้น แต่เป็นการทำตามความรู้สึกหรือสัญชาตญาณ และการแก้ปัญหาด้วยวิธีที่แตกต่าง เพื่อค้นหาสิ่งที่ยังไม่รู้ รูปแบบงานส่วนใหญ่เป็นงานประติมากรรมที่ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนแล้วทำการตัดแต่ง ปรับเปลี่ยนรูปทรงที่ไม่ต้องการหรือสนองต่อการใช้สอย เป็นประติมากรรมแต่ยังคงร่องรอยของการเป็นภาชนะ ซึ่งแนวคิดนี้มีอิทธิพลต่อผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 6 ผลงานของ Paul Solder

ที่มา: Paul Solder ,Untitled 2003 stoneware pedestal piece[online]. Accessed 5 May 2012.

Available from <http://soldner.smugmug.com/Artwork/Ceramic>

1.4 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไม่ว่าเป็นสาขาใดก็ตาม จะต้องยึดหลักการในการจัดวางองค์ประกอบของรูปทรงเพื่อให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์เป็นไปตามแนวคิด มีความงามตามแบบฉบับของศิลปะสาขานั้นๆจะต้องศึกษาเรื่ององค์ประกอบศิลป์ และสามารถเลือกเอาทฤษฎีหรือหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่เหมาะสมกับผลงานนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การสร้างสรรค์ผลงานของ ผู้ศึกษาครั้งนี้ เลือกใช้หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ดังนี้

ดุลยภาพ (Balance) คือ สภาพแห่งความเสมอกันหรือเท่ากัน หรือความพอดีของการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่จัดวางไว้ด้านหนึ่งเท่ากันกับน้ำหนักอีกด้านหนึ่งของ ในการศึกษารั้วนี้เลือกใช้ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetrical Balance หรือ Formal Balance) เป็นดุลยภาพที่เท่ากันในการจัดวางรูปทรงที่มีสองด้านเท่ากัน หรือเป็นการจัดวางรูปทรงที่เท่ากัน ห่างจากจุดศูนย์กลางอย่างเท่าๆกัน แสดงถึงความนิ่ง มั่นคง

การซ้ำ (Repetition) เกิดจากองค์ประกอบที่มีลักษณะเหมือนกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไปวางอยู่ในที่ว่าง โดยมีที่ว่างคั่นอยู่ระหว่างหน่วยองค์ประกอบที่จะนำมาซ้ำเหล่านี้ได้แก่ จุด เส้น น้ำหนักรูปทรง สี เป็นต้น

ที่ว่าง (Space) หมายถึง พื้นที่ว่างระหว่างรูปทรง พื้นผิว ปริมาตรของอากาศที่ล้อมรอบรูปทรงหรือวัตถุ และขอบเขต

รูปทรง(Form) คือ ส่วนที่เป็นรูปธรรมของงานศิลปะ รูปทรงเป็นศูนย์กลางและตัวการสำคัญ ที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู และด้วยรูปทรงเพียงอย่างเดียวศิลปินก็สามารถสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์

การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม เป็นการจัดภาพที่ให้เนื้อหาของภาพบรรจุอยู่ในพื้นที่สามเหลี่ยมหรือด้วยการโยงเส้นรอบรูปทั้งหมดด้วยสายตาเป็นรูปสามเหลี่ยม ให้ความรู้สึกมั่นคง สง่างาม

สัดส่วน (Proportion) การสร้างสัดส่วนเป็นการเปรียบเทียบ หรือสร้างความสัมพันธ์กันของขนาดแต่ละส่วนของรูปทรง ความสัมพันธ์กันของขนาดของรูปทรงกับพื้นที่ว่าง (Space) หรือแม้แต่สัดส่วนของขนาดของผลงานกับขนาดพื้นที่ฐานหรือพื้นที่ติดตั้งผลงานสัดส่วนพอเหมาะพอดีทำให้เกิดความงามในองค์ประกอบ โดยรวมของผลงานศิลปะในสมัยอารย-ธรรมกรีกช่วงหรือสถาปนิกได้คิดค้นสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีสัดส่วนสวยงามสมบูรณ์ มีความกว้าง : ความยาวเท่ากับ 1 : 1.618 เรียกว่าสัดส่วนทอง หรือ Golden Section หากจะสังเกตสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเราเช่น แจกันที่มีคอ สัดส่วนระหว่างขนาดของตัวแจกันกับขนาดของคอแจกัน เมื่อสัดส่วนเปลี่ยนไปก็ให้ความรู้สึกที่เปลี่ยนไปเช่นกัน เราสามารถสร้างสัดส่วนจากสิ่งเหล่านี้ได้แก่ ระยะหรือความยาวของแต่ละส่วน ขนาดของพื้นที่แต่ละส่วนในผลงานที่มีลักษณะเป็น 2 มิติ ปริมาตรของแต่ละส่วนของผลงานที่มีลักษณะเป็น 3 มิติ ทั้งนี้รวมถึงพื้นที่ว่างด้วย สัดส่วนจะสวยงาม หรือไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถและการจัดการกับรูปทรงด้วยทฤษฎีทางศิลปะ และประสบการณ์ของศิลปินผู้สร้างสรรค์

เอกภาพ (Unity) ความเป็นเอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความมีส่วนรวมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งทางด้านเนื้อหา และด้านองค์ประกอบ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสื่อสารไปยังผู้ชมผลงานไปถึงแนวความคิดและจุดประสงค์

ของการสร้างสรรค์ผลงานได้ การสร้างเอกภาพในผลงานนั้นสร้างได้โดยตั้งประเด็นหลักที่ชัดเจน เป็นเรื่องเดียวแล้วเอาองค์ประกอบอื่นมาสนับสนุนหรือถ้าการสร้างสรรค์ผลงานนั้นมีประเด็นหลัก มากกว่าหนึ่งประเด็นก็ต้องใช้ตัวเชื่อมประสานหลอมรวมประเด็นต่างๆ ให้กลายเป็นหนึ่งเดียวและชัดเจนขึ้นเป็นเนื้อหาที่มีเอกภาพ สำหรับในด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์นั้น ผลงานจะมีเอกภาพ หรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับการจัดการทัศนธาตุ (Visual Element) ให้เกิดความลงตัว ให้เกิดความรู้สึก เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของรูปทรง ไม่เกิดความรู้สึกขัดแย้งเมื่อชมผลงาน วิธีการสร้างเอกภาพใน องค์ประกอบศิลป์นั้นทำได้โดยนำเอาทัศนธาตุที่เหมือนกันเช่น จุด เส้น พื้นผิวที่เหมือนกันหรือล้อ กัน สีที่เป็นวรรณะเดียวกัน เส้นที่มีทิศทางไปในทางเดียวกัน หรือเส้นที่มีทิศทางมุ่งเข้าไปหาจุด ศูนย์กลางเดียวกัน

2. สัญลักษณ์

สัญลักษณ์ (Symbol) คือสิ่งหนึ่งที่ใช้แสดงความหมายของสิ่งหนึ่งหรือเครื่องหมายที่ใช้แทนความคิด เช่น นกเขาเป็นสัญลักษณ์ของสันติภาพ สิงโตเป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญ เป็นต้น

การสร้างสรรค์ คือ การสร้างสัญลักษณ์หนึ่งขึ้นเพื่อสื่อความหมาย ความหมายที่ใช้ สื่อสารระหว่างมนุษย์ในชีวิตประจำวัน เราใช้สัญลักษณ์ธรรมดาที่เข้าใจกันคืออยู่แล้ว แต่ศิลปะเป็นการสื่อสารความหมายจากจิตใจส่วนลึก จะต้องใช้สัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นใหม่ให้เหมาะสมเป็นลักษณะ ที่แสดงบุคลิกปัญหาหรือสะท้อนใจ จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี บทประพันธ์ ล้วนเป็น สัญลักษณ์ การประกอบกันของรูปทรงเรขาคณิต หรือรูปทรงอิสระในศิลปะแบบนามธรรมเป็น สัญลักษณ์ ต้นไม้ ผลไม้ รูปคนในงานศิลปะแบบรูปธรรมก็เป็นสัญลักษณ์ เพราะศิลปินเขียนรูป ต้นไม้มิใช่เพื่อแสดงต้นไม้ในธรรมชาติ เขาใช้มันเป็นสัญลักษณ์แทนอารมณ์หรือความคิดของเขา สัญลักษณ์ ในศิลปะจึงเป็นสัญลักษณ์ ที่เกิดขึ้นใหม่ เป็นสัญลักษณ์ส่วนตัวของศิลปิน

การใช้สัญลักษณ์ ของศิลปินมีทั้งโดยสำนึกและไร้สำนึก สัญลักษณ์ ที่ทรงพลังในการ แสดงออก ส่วนมากจะเป็นสัญลักษณ์ที่มาจากจิตไร้สำนึก เข้าถึงภายในของความรู้สึก ได้ตรงและ รุนแรงกว่า มาจากส่วนลึกของจิต กลมกลืนไปกับรูปทรงและความหมายคนดูก็อาจไม่สำนึกใน สัญลักษณ์ แบบนี้ รับความหมายของมันเข้าในตัวอย่าง ไร้สำนึกเหมือนกันจนกว่าจะมีการวิเคราะห์ กันอย่างจริงจังเท่านั้นจึงจะรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งใด เป็นการสื่อสารกันระหว่างจิตไร้ สำนึกโดยแท้ส่วนสัญลักษณ์ โดยสำนึกนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่ศิลปินจงใจสร้างขึ้น ยกตัวอย่าง ช่างเขียนคนหนึ่งต้องการเขียนรูปเพื่อแสดงความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง เขาจึงเขียนภาพชายหาดที่ ว่างเปล่า มีร่มกันแดดสีหม่นๆหุบปีกไว้ข้างเก้าอี้ผ้าใบที่ว่างเปล่า ระบายสีของบรรยากาศให้ทึมๆ

เหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ของความโดดเด่นอย่างกว้างที่สร้างขึ้นโดยสำนักทั้งสี่ เป็นสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่องราว เหมือนการบรรยายเรื่อง คนดูอยู่แล้วก็รู้ว่าเป็นความโดดเด่นมองเห็นเจตนาของผู้เขียนได้ชัด แต่เป็นเพียงความรู้ที่ไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางศิลปะ รู้แล้วก็หยุดอยู่เพียงนั้น ไม่คลี่คลายต่อไปเป็นความรู้สึกที่ทวีความรุนแรงขึ้น จนถึงขนาดที่เรียกว่าอารมณ์สะเทือนใจได้ แต่ถ้าผู้ใช้สัญลักษณ์เหล่านี้เป็นศิลปิน เขาก็มีสัญลักษณ์ที่แสดงออกโดยไร้สำนักเพิ่มเติมลงไปอีก หรือซ่อนลงไปเป็นสัญลักษณ์โดยสำนักเหล่านั้น และผลงานของเขาจะมีคุณค่าทางศิลปะแตกต่างจากงานช่างเขียนคนแรกมากมาย (ชะลูด นิ่มเสมอ 2553 : 412)

ตัวอย่างสัญลักษณ์ ที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้เช่น

แก้ว เป็นสัญลักษณ์ของความดีงาม

แสงสว่าง เป็นสัญลักษณ์ของความดีงาม

บ้าน เป็นสัญลักษณ์ของที่อยู่อาศัย ความเป็นหลักแหล่ง ความอบอุ่น

รูปสามเหลี่ยม เป็นสัญลักษณ์ของ สง่า คงทน มีกำลัง

บาตรพระ เป็นสัญลักษณ์ของพุทธศาสนา

3.ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเนื้อดิน

วัตถุดิบที่ใช้ในเนื้อดิน

ดินขาว (china clay)

ดินขาว หรือบางที่เรียกว่า ไชนาเคลย์ (china clay) สูตรทางเคมีคือ $Al_2O_3 \cdot 2SiO_2 \cdot 2H_2O$ มีน้ำหนักโมเลกุล 258 มีความถ่วงจำเพาะ 2.5 มีจุดหลอมละลายที่อุณหภูมิประมาณ 1,770 องศาเซลเซียส (Fraser, 1998, p.143) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความบริสุทธิ์ของดินขาว “ถ้าสารมลทินมีปริมาณมาก ความทนไฟของดินขาวจะน้อยลง” (อายุวัฒน์ สว่างผล, 2543, หน้า 41) ดินขาวเป็นวัตถุดิบสำคัญที่ใช้ในการทำเคลือบและเนื้อดินปั้น ช่วยทำให้เคลือบและเนื้อดินปั้นลอยตัวได้ดีในน้ำ ไม่ตกตะกอนเร็ว ช่วยทำให้เนื้อผลิตภัณฑ์มีสีขาว ช่วยเพิ่มความทนไฟให้แก่เนื้อดิน และช่วยให้น้ำดินมีอัตราการหล่อแบบสูงขึ้น

ดินด่านเกวียน

ดินด่านเกวียนเป็นดินที่มีลักษณะพิเศษคือมีความเหนียว มีแร่เหล็กเจือปนอยู่สูง เนื้อดินมีความละเอียดสูง สามารถขึ้นรูปได้ดีและการขึ้นรูปส่วนใหญ่ขึ้นรูปด้วยมือซึ่งลักษณะพิเศษนี้เหมาะแก่การสร้างชิ้นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา

ทรายแม่น้ำ (Sand) เป็นวัสดุที่ใช้เป็นโครงสร้างในเนื้อดินปั้นช่วยให้เนื้อดินทรงตัว และช่วยลดความเหนียวในขณะปั้นเพิ่มความแข็งแรง ช่วยลดการหดตัวของเนื้อดิน แก้ปัญหาการบิดเบี้ยวและแตกร้าวของชิ้นงาน ช่วยเกิดแก้วในเนื้อดิน

เทคนิคการขึ้นรูป

การขึ้นรูป (Forming)

การขึ้นรูปในการสร้างงานเซรามิกมีหลากหลายวิธีให้เลือก ใช้ตามความถนัดของผู้สร้างผลงาน ความเหมาะสมกับประเภท รูปแบบ ขนาดของชิ้นงาน ประเภทของเนื้อดิน และลักษณะพิเศษต่างๆที่เป็นร่องรอยการขึ้นรูป ข้อจำกัดในการทำงานในโครงการนี้คือ ขนาดของผลงานที่มีขนาดใหญ่และรูปทรงที่มีความซับซ้อน การแก้ปัญหการขึ้นรูปของข้าพเจ้าจึงใช้การผสมผสานวิธีการขึ้นรูปตามความเหมาะสมแต่ละส่วนของผลงาน เทคนิคหลักในการขึ้นรูปผลงานในโครงการนี้มี 2 เทคนิคคือ

1. การขึ้นรูปแบบขด (Coil Method)
2. การขึ้นรูปด้วยปั้นหมุน (throwing method)

การขึ้นรูปแบบขด (Coil Method)

การขึ้นรูปแบบขดเป็นการขึ้นรูปที่นิยมมาแต่โบราณกาลโดยแพร่หลาย

ลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำดินมาขนาดแล้วคลึงเป็นเส้นกลมยาว ขนาดโตของขดดินตามความเหมาะสมของภาชนะที่จะปั้น
2. นำดินอีกส่วนหนึ่งมาคลึงด้วยลูกกลิ้ง ริดดินให้มีความหนาประมาณ 1 ซม. แล้วตัดให้ได้ขนาดของฐานที่ออกแบบไว้
3. นำขดดินไปขดเป็นวงบนฐาน โดยใช้น้ำสลิปที่ขึ้น และเป็นดินชนิดเดียวกันที่มีการขึ้นรูปเป็นตัวประสานรอยต่อ ก่อนใช้น้ำสลิปประสานควรใช้เครื่องมือปลายแหลมจิ้มรอยต่อให้เป็นรูก่อน เพื่อให้ยึดติดกันดีขึ้น
4. ใช้มือบีบหรือกดดินให้แน่นสนิทกันระหว่างขด ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ ตามแบบที่กำหนดไว้
5. ปล่อยให้ผลิตภัณฑ์หมาดแล้วตกแต่งตามความต้องการ โดยปล่อยให้แห้งประมาณ 2-3 วัน

การขึ้นรูปด้วยปั้นหมุน(throwing method)

การขึ้นรูปด้วยปั้นหมุน เป็นการขึ้นรูปทรงแบบทรงกระบอก โดยวิธีอาศัยแรงหนีศูนย์กลางความเร็วรอบของปั้นหมุนที่เป็นมาตรฐานประมาณ 80 รอบต่อนาที การขึ้นรูปด้วยปั้นหมุนมีข้อควรระวังคือ ความหนาของผลิตภัณฑ์ระหว่างกันกับปากมักไม่เท่ากัน กันผลิตภัณฑ์มักมีความหนามากกว่าปาก สังเกตได้จากน้ำหนักของผลิตภัณฑ์จะหนักมากผิดปกติ ต้องชูดินที่กันผลิตภัณฑ์ให้บางลง ลำดับการขึ้นรูปมีดังนี้

1. นำดินที่นวดแล้ววางบนแป้นกดอัดให้ดินได้ศูนย์กลาง(setting)
2. ขึ้นรูปกรวย (Coning Up)
3. เปิดก้นหลุม (Forming The Bottom)
4. เปิดปากบนให้กว้าง (Opening Up)
5. ดึงรูปทรง (Drawing Up)
6. รีดผนังให้บางลงและสูงขึ้น (Thining)
7. จัดรูปทรง (Forming)
8. ขึ้นटकแต่งหรือขึ้นสำเร็จ(Finishing)

การทดสอบทางกายภาพ

ความเหนียวของเนื้อดิน

ความเหนียวของเนื้อดิน (Plasticity of Clay) ความเหนียวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการขึ้นรูป ดินที่มีความเหนียวน้อยจะทำให้ขึ้นรูปได้ยากเนื่องจากอนุของเม็ดดินที่ใหญ่และมีความพรุนตัวสูง ดินที่มีความเหนียวมากจะทำให้ผลงานเกิดการหดตัวสูงและเกิดการแตกร้าวตามมาเนื่องจากอนุของเม็ดดินที่เล็กและมีความพรุนตัวต่ำนั่นเอง

การหาค่าความเหนียว (Plasticity)

ความเหนียวคือ คุณสมบัติที่วัตถุดิบสามารถเปลี่ยนแปลงสภาพทางรูปทรงได้ โดยไม่เกิดการแตกหักเมื่อใช้แรงกดหรือบีบ และวัตถุดิบนั้นสามารถคงรูปทรงอยู่ได้ เมื่อปล่อยแรงที่กดหรือบีบออกแล้ว ปัจจัยต่างๆที่สามารถทำให้ดินมีความเหนียวเพิ่มขึ้นได้แก่ ความละเอียด และความชื้น ดินที่มีความละเอียดมากจะมีความเหนียวมากกว่าดินที่มีความละเอียดน้อย ดินที่ผ่านการหมักหรือหนวดแบบสุญญากาศแล้ว มีความชื้นสม่ำเสมอจะมีความเหนียวเพิ่มขึ้น และดินที่มีความชื้นมากก็ จะมีความเหนียวมากกว่าดินที่มีความชื้นน้อยเป็นต้น

การหาค่าความเหนียวของดินแบบง่ายๆ ในภาคสนาม หรือขณะที่ขุดขึ้นมาจากแหล่งสำรวจสามารถทำได้โดยการนำดินมาขยำกับน้ำให้มีความชื้นที่พอเหมาะ คลึงดินเป็นแท่งกลมขนาดเท่าแท่งดินสอ มีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 1 เซนติเมตร แล้วนำมาขรอนนิ้วมือ ถ้าแท่งดินไม่ขาดหรือแตกร้าวแสดงว่า มีความเหนียวดี แต่ถ้ามีรอยแตกของดินมากแต่ยังไม่ขาดแสดงว่าดินไม่ค่อยเหนียว การทดสอบดังกล่าวข้างต้น อาจจะใช้หาค่าความเหนียวเป็นเกณฑ์ได้ยาก ถึงแม้จะมีหลักการว่ายิ่งคลึงดินเป็นเส้นเล็กเท่าไร ม้วนแล้วไม่แตก แสดงว่ายิ่งมีความเหนียวมากก็ตาม เพราะไม่มีกฎเกณฑ์ในการใช้ปริมาณน้ำในเนื้อดิน ที่แน่นอน (ไพจิตร อิงศิริวัฒน์.2541:255)

การหาค่าความชื้น (Moisture content)

ถึงแม้ว่าดินที่สัมผัสด้วยมือว่ามีความแห้งดี แต่ในดินนั้นก็ยังมีปริมาณความชื้นอยู่ ในการซื้อวัตถุดิบหรือดินทุกครั้ง จะมีค่าความชื้นอยู่ในระดับหนึ่งเสมอ ถ้ามีมากเกินไปผู้ซื้อต้องจ่ายเงินแพงขึ้นเพราะซื้อขายโดยน้ำหนัก การทดสอบความชื้นของวัตถุดิบทุกชนิดที่ใช้ในการเตรียมเนื้อดินทุกวันถือเป็นงานประจำของโรงงาน ก่อนที่จะนำวัตถุดิบไปผสมเพื่อเตรียมเนื้อดินตามอัตราส่วน หรือเพื่อการทดสอบเนื้อดินที่เตรียม ให้มีความชื้นพอเหมาะในการขึ้นรูปด้วยวิธีต่างๆ ช่วยควบคุมการผลิตให้มีคุณภาพสม่ำเสมอ

วิธีหาค่าความชื้น

1. ตัวอย่างวัตถุดิบหรือดิน ที่เป็นตัวแทนของตัวอย่างรวม
2. ชั่งวัตถุดิบที่มีความชื้น ในปริมาณ 200 กรัม
3. นำวัตถุดิบที่มีความชื้น 200 กรัม ไปอบแห้งในอุณหภูมิ 110 C° เป็นเวลา 4 ชั่วโมง
4. นำวัตถุดิบที่อบแห้งแล้วไปชั่งอีกครั้ง จะได้ค่าวัตถุดิบแห้ง

$$\text{สูตร การหาค่าความชื้น (\%)} = \frac{\text{น้ำหนักชื้น} - \text{น้ำหนักแห้ง}}{\text{น้ำหนักแห้ง}} \times 100$$

การทดสอบการหดตัว (Shrinkage Test)

การทดสอบหาค่าความหดตัวของดินสามารถวัดได้ 2 ขั้นตอนคือ การหดตัวเมื่อแห้งก่อนเผาและการหดตัวภายหลังการเผา การหดตัวเมื่อแห้งขึ้นอยู่กับความเหนียวและความละเอียดของดิน ส่วนการหดตัวหลังการเผาบอกถึงความทนไฟของดินหรือความสุกตัวของเนื้อดิน

การทดสอบความหดตัวของเนื้อดิน ทำให้สามารถคำนวณขนาดของผลิตภัณฑ์ภายหลังการเผาได้ถูกต้อง การทดสอบความหดตัวของเนื้อดินนิยมทำเป็นแท่ง หรือหดตัวตามความยาว (Linear shrinkage) สามารถทำได้ง่าย ส่วนการทดสอบการหดตัวโดยรวมของมวล (Volume shrinkage) ทำได้ยากต้องมีเครื่องมือพิเศษ โดยทำก้อนตัวอย่างเป็นรูปไข่ ชั่งน้ำหนักในปรอท คำนวณค่าน้ำหนักและขนาดก่อนเผา คำนวณค่าน้ำหนักและขนาดภายหลังการเผา หาค่าความหดตัวรวมโดยมวลออกมาเป็นอัตราส่วนร้อยละ

การทดสอบความหดตัวนี้สามารถทำการทดสอบดินตัวอย่างที่ขุดพบ หรือทดสอบกับเนื้อดินทุกชนิดที่เตรียมขึ้นใช้ในโรงงาน เพื่อเปรียบเทียบกับค่าความหดตัวของมาตรฐานเดิมในการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์

วิธีทดสอบการหดตัวของดิน

1. นำดินที่เตรียมไว้ทำเป็นแท่งทดสอบความแข็งแรงของดิน แล้วทำเครื่องหมายตามด้านยาว โดยวัดจากริมของแท่งทดลองเข้ามาด้านละเท่า ๆ กันแล้วขีดเครื่องหมาย
2. นำแท่งดินไปผึ่งให้แห้ง แล้ววัดความยาวพร้อมจดบันทึกไว้
3. นำแท่งไปเผาที่อุณหภูมิตามต้องการ
4. วัดความยาวของแท่งทดลองหลังจากเผาแล้วจดบันทึกไว้
5. นำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณเป็นร้อยละการหดตัวของดินโดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$\text{หดตัวตามความยาวของดินเผาแล้ว (\%)} = \frac{\text{ความยาวดินเปียก} - \text{ความยาวดินเผาแล้ว}}{\text{ความยาวดินเปียก}} \times 100$$

การทดสอบการดูดซึมน้ำ (Porosity)

ค่าการดูดซึมน้ำของเนื้อดิน ทดสอบได้จากตัวอย่างดินเผาที่เผาแล้ว มีความสามารถดูดซึมน้ำได้มากน้อยเท่าไร โดยเปรียบเทียบกับค่าน้ำหนักแห้งของแผ่นทดสอบ แผ่นหรือแท่งทดสอบที่ใช้ไม่ควรชุบน้ำเคลือบ ควรใช้แผ่นทดสอบที่เป็นเนื้อดินเท่านั้น การทดสอบแบบง่าย ๆ สามารถทำได้โดยเอาลิ้นแฉะที่เนื้อดิน หรือใช้วิธีเอาฟูกันจุ่มน้ำแล้วป้ายบนเนื้อดิน สังเกตดูว่าดูดซึมน้ำหรือไม่

แต่ไม่สามารถจะวัดออกมาเป็นอัตราส่วนที่แน่นอน การทดสอบที่เป็นมาตรฐานในห้องปฏิบัติการสามารถคำนวณการดูดซึมน้ำของเนื้อดินออกมาเป็นอัตราส่วนร้อยละได้

วิธีทดสอบความดูดซึมน้ำมีดังนี้

1. นำแท่งทดสอบ ไปอบให้แห้งสนิทที่อุณหภูมิ 110 C° หรือ 150 C° เป็นเวลา 2 ชั่วโมง เมื่อแท่งทดสอบเย็นลง นำไปชั่งหาค่าน้ำหนักแห้งก่อนดูดซึมน้ำ จดบันทึกค่าน้ำหนักแห้งไว้
2. นำแท่งทดสอบไปต้มในน้ำเดือดเป็นเวลา 2 ชั่วโมง ทิ้งไว้ให้เย็นลง และแช่ไว้ในน้ำนั้นอีก 24 ชั่วโมง การต้มต้องหาเศษวัสดุมารองไม่ให้แท่งทดสอบติดกันภาชนะ แต่ละชิ้นวางห่างจากกัน
3. นำแท่งทดสอบมาชั่งน้ำหนักออกด้วยผ้าหมาด ๆ
4. นำแท่งทดสอบไปชั่งน้ำหนักจذبบันทึกไว้ แล้วนำข้อมูลไปคำนวณด้วยสูตรดังนี้

$$A = \frac{(W - D)}{p} \times 100$$

โดยที่ A = ร้อยละการดูดซึมน้ำ

W = น้ำหนักดินที่อิ่มตัว

D = น้ำหนักดินที่แห้ง หรือน้ำหนักหลังเผา

การทดสอบสีดิน

ดิน ดินที่มีแร่ธาตุที่มีมลทินปนอยู่สูงสามารถทำให้สีของดินภายหลังการเผาเปลี่ยนแปลงไปได้ เช่น ดินที่มีไทเทเนียมไดออกไซด์ (TiO₂) ภายหลังการเผาจะเป็นสีเหลืองปนเทาคล้ำ ส่วนดินที่มีแร่เหล็ก (Fe₂O₃) ภายหลังการเผาจะเป็นสีน้ำตาล

สีของดิน (Fired Color) มีความสำคัญต่อการผลิตเครื่องปั้นดินเผาอย่างยิ่งเนื่องจากดินแต่ละแหล่งจะมีสีเจือปนต่าง ๆ อยู่มาก เช่น ดินเหนียวขาว ก่อนการเผามักจะปรากฏสีที่ดำคล้ำหรือสีเทา เมื่อเผาแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีขาว หรือดินเหนียวเมื่อเผาแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดงเข้มขึ้น เป็นต้น

วิธีทดสอบสีของดิน โดยนำดินมาทำเป็นแท่งทดลองเช่นเดียวกับการทดลองความทนไฟของดิน ปล่อยให้แห้งสนิทแล้วจึงนำไปเผาในช่วงอุณหภูมิต่าง ๆ อุณหภูมิในแต่ละช่วงจะปรากฏสีที่แตกต่างกันทำให้สามารถเลือกใช้หรือนำไปผสมกับดินอื่น ได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการสีที่รักษา แต่สีดินนั้นแม้จะมีอันิสงส์เพียงไรก็ยังเป็นแต่เพียงการบำเพ็ญบุญบารมีในชั้นกลางๆ ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น เพราะเป็นแต่เพียงระเบียบหรือกติกาที่จะรักษาภายและวาจา

เตาเผาและการเผาผลิตภัณฑ์

เตาเผา (Kiln)

เป็นเครื่องมือที่ให้ความร้อน ควบคุมความร้อน และกระจายความร้อนซึ่งจะต้องมีการศึกษาและออกแบบให้ถูกหลักวิชาการ สามารถให้อุณหภูมิสูงรวมทั้งประหยัด และปลอดภัย เตาเผาจึงเป็นเครื่องมือที่จำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การเผาเครื่องปั้นดินเผาที่มีคุณภาพดี

เตาเผาจำแนกตามลักษณะของเชื้อเพลิงมีดังนี้

1. เตาฟืน (Wood Firing Kiln)
2. เตาถ่านหิน (Coal Firing Kiln)
3. เตาน้ำมัน (Oil Firing Kiln)
4. เตาแก๊ส (Gas Firing Kiln)
5. เตาไฟฟ้า (Electric Firing Kiln)

ในการศึกษารุ่นนี้ผู้ศึกษาได้เลือกใช้เตาแก๊ส เนื่องจากเป็นเตาเผาที่นิยมใช้ในสถานศึกษา และโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาทั่วไป

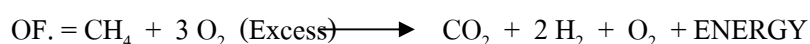
การเผาผลิตภัณฑ์ (Firing)

การเผาเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการเผาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะว่าผลิตภัณฑ์จะดีหรือไม่ดี จะสวยงามมากน้อยเพียงใดหรือมีคุณค่ามากน้อยเท่าใดก็ขึ้นอยู่กับขั้นตอนการเผาผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น การเผาแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การเผาดิบ (Biscuit Kiln) และการเผาเคลือบ (Glazing Kiln) (ทวี พรหมพฤษย์. 2523:152)

บรรยากาศที่ใช้ในการเผา

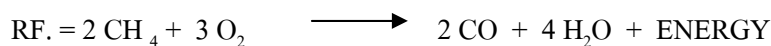
บรรยากาศออกซิเดชัน (Oxidation Firing)

เป็นการเผาที่มีการเผาไหม้อย่างสมบูรณ์ และใช้ออกซิเจนมากเกินไป ซึ่งเมื่อเกิด การเผาไหม้แล้ว จะมีออกซิเจนเหลืออยู่ ดังปฏิกิริยาการเผาไหม้ดังนี้

บรรยากาศรีดักชัน (Reduction Firing)

เป็นการเผาที่มีการเผาไหม้ไม่สมบูรณ์ ในเตาเผาที่มีออกซิเจนไม่เพียงพอซึ่งเมื่อเกิดการเผาไหม้แล้วจะมีคาร์บอนมอนอกไซด์เหลืออยู่คงปฏิกิริยาดังต่อไปนี้

การเผาดิบ

การเผาดิบ หมายถึง การนำผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ปั้นแต่งและผึ่งให้แห้งดีแล้วมาทำการเผาเพื่อให้คงรูปร่างอยู่ได้ และป้องกันการเสียหายในการนำไปดำเนินการขั้นต่อไป การเผาดิบสามารถทำได้ 2 วิธี (ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา.2529.154)

1. การเผาดิบอุณหภูมิสูงและเผาเคลือบอุณหภูมิต่ำ ในกรณีที่ใช้น้ำเคลือบที่มีจุดหลอมละลายต่ำ จำเป็นต้องใช้วิธีนี้เพื่อให้เนื้อดินปั้นมีความแข็งแรงอุณหภูมิที่ใช้ในการเผาสูงหรือต่ำเป็นไปตามประเภทของผลิตภัณฑ์

2. การเผาดิบในอุณหภูมิต่ำแล้วนำมาเผาเคลือบในอุณหภูมิสูง อุณหภูมิที่ใช้ในการเผาประมาณ 700-800 องศาเซลเซียส

การจัดเรียงผลิตภัณฑ์เข้าเผาดิบ ควรจะเอาผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดใหญ่หรือมีน้ำหนักมากไว้ด้านล่าง แล้วนำผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดเล็กหรือมีน้ำหนักเบาวางซ้อนไว้ด้านบนเพื่อเป็นการป้องกันการเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ การเผาดิบในระยะแรกจำเป็นต้องเพิ่มอุณหภูมิขึ้นอย่างช้าๆ ไม่ควรเร่งไฟให้ร้อนเร็วเกินไป ถ้าผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในเตาไม่แห้งสนิทเมื่อได้รับความร้อนมากน้ำที่อยู่ในเนื้อผลิตภัณฑ์นั้นจะแตกระเบิดได้

การเผาเคลือบ

การเผาเคลือบ หมายถึง การเผาผลิตภัณฑ์ที่อาจจะตกแต่งแล้ว หรือไม่ได้ตกแต่งก็ได้แต่ได้ชุบเคลือบแล้ว จะเผาเพื่อให้น้ำเคลือบละลายจับผิวผลิตภัณฑ์เป็นมันวาว คล้ายแก้วหรือบางชนิดอาจเป็นเคลือบด้านก็ได้ การเผาเคลือบเป็นการเผาขั้นสุดท้ายจะได้ผลเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ได้ การเผาขั้นนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษมิฉะนั้นจะเสียหายได้ง่ายที่สุด (ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา.2529.156) การเผาเคลือบไม่ว่าจะเป็นเคลือบชนิดไฟต่ำหรือไฟสูงก็ตาม จะต้องเผาให้ได้อุณหภูมิตามข้อกำหนดของน้ำเคลือบแต่ละชนิด มิฉะนั้นการเผาจะเกิดการเสียหายได้ เช่นการเผาอุณหภูมิเกินตามที่กำหนดไว้มากเกินไปอาจทำให้น้ำเคลือบไหลมาติดพื้นเตา

หรือชั้นรองผลิตภัณฑ์ ยกแก่การนำผลิตภัณฑ์ออกจากเตาทำให้เสียหายได้ และการเผาที่อุณหภูมิไม่ถึงจะทำให้เคลือบไม่สุกเกิดความดัน ไม่นั่นแวววาวเท่าที่ควร (ทวิ พรหมพฤกษ์. 2523:155)

การจัดเรียงผลิตภัณฑ์เข้าเตาเผาเคลือบต้องวางให้ได้ระดับจะช่วยลดการบิดเบี้ยวได้ ผลิตภัณฑ์ทรงสูงภายในกรวงไม่ควรวางไว้ใกล้จุดที่ถูกเปลวไฟ เพื่อป้องกันการบิดเบี้ยวขยุบตัวหรือสุกไม่สม่ำเสมอ การเผาเคลือบควรเร่งไฟเพิ่มอุณหภูมิอย่างช้าๆ ไม่ควรสูงเกิน 100 องศาเซลเซียสต่อชั่วโมง โดยเฉพาะในช่วงที่เคลือบจะเริ่มหลอมละลายจะช่วยทำให้เคลือบเป็นมันและไม่มีฟอง เมื่อเผาเคลือบเสร็จแล้วปล่อยให้อุณหภูมิเย็นลงอย่างช้าๆ จนกระทั่งอุณหภูมิในเตาเหลือไม่เกิน 150 องศาเซลเซียส จึงนำผลิตภัณฑ์ออกจากเตาเผาได้ มิฉะนั้นเคลือบจะรานหรือแตกเสียหายได้

อุปกรณ์และเครื่องมือวัดอุณหภูมิ

อุปกรณ์และเครื่องมือวัดอุณหภูมิเป็นเครื่องมือที่จำเป็นใช้ในการวัดอุณหภูมิในการเผาผลิตภัณฑ์เพื่อให้คุณภาพดี ถูกต้อง ในสมัยโบราณใช้การสังเกตสีของไฟหรือชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ โดยการคาดคะเนด้วยสายตา ซึ่งจะต้องอาศัยประสบการณ์ และความชำนาญเป็นพิเศษ แต่ในปัจจุบันได้มีผู้คิดอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆหลายแบบที่ใช้วัดอุณหภูมิได้อย่างถูกต้อง และเที่ยงตรง ได้แก่ เครื่องมือวัดอุณหภูมิ (Pyrometer) ท่อนวัดไฟ (Pyrometric Cone) เครื่องมือวัดความร้อนโดยเทียบสีไฟ (Optical Pyrometer) เป็นต้น (ทวิ พรหมพฤกษ์. 2525 : 107) ทำให้ผลิตภัณฑ์มีความสูญเสียน้อย

เครื่องมือวัดอุณหภูมิ เป็นเครื่องมือที่อาศัยหลักการเกิดกระแสไฟฟ้าจากความร้อนโดยนำเอาโลหะสองชนิดมาเชื่อมโยงให้ปลายติดกันเรียกว่า ฮอทจังชัน (Hot Junction) แต่ในโลหะทั้งสองจะต้องมีคุณสมบัติต่างศักย์ ใส่ในเตาเผาให้ได้รับความร้อน ส่วนปลายอีกด้านหนึ่งต่อเข้ากับเครื่องวัดอุณหภูมิ แล้วเข็มจะชี้บอก อัตราความร้อนตามความมากน้อยของกระแสไฟฟ้า มีตัวเลขบอกเป็นอุณหภูมิทั้งองศาเซลเซียสและฟาเรนไฮต์ ปลายของทั้งสองที่ต่อไปยังหน้าปัดเรียกว่า โคลด์จังชัน (Cold Junction) ส่วนที่ได้รับความร้อนเรียกว่า เทอร์โมคัปเปิ้ล (Thermocouple) จะมีเครื่องป้องกันทำด้วยวัสดุทนไฟหุ้มไว้อีกชั้นหนึ่ง

ท่อนวัดไฟ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดอุณหภูมิภายในเตา การใช้ง่ายและสะดวก ผู้ที่คิดทำท่อนวัดไฟครั้งแรก ได้แก่ ชาวเยอรมันชื่อ เซเกอร์ (Seger) จึงได้ตั้งชื่อตามผู้คิดค้นว่า เซเกอร์โคน (Cone Seger) โดยนำเอาวัตถุพิเศษผสมกับฟลักซ์ทำเป็นแท่งสามเหลี่ยมทรงคล้ายปิรามิด ซึ่งสามารถอุณหภูมิได้ตั้งแต่ต่ำไปจนถึงสูงแบ่งออกเป็นหมายเลข นอกจากท่อนวัดไฟของเซเกอร์แล้วยังมีของออร์ตันซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย

บทที่ 3

ขั้นตอนการดำเนินงานและการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในเชิงวิชาการจำเป็นต้องมีลำดับขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างชัดเจน จากแนวความคิดสู่ชิ้นงาน การดำเนินงานต้องมีข้อมูลประกอบอ้างอิงอย่างมีเหตุผลในการนำข้อมูลเนื้อหา มาสร้างเป็นรูปทรงที่มีความหมายและสร้างความรู้สึกร่วมกัน ถ้าจะให้ผลงานสมบูรณ์มีคุณค่าทั้งทางด้านสุนทรียภาพและเกิดคุณค่าทางวิชาการ ผู้สร้างสรรค์จึงต้องแทรกคิดต่างๆ ลงในผลงานด้วยและถ้าจะให้ยกระดับคุณภาพผลงานให้สูงขึ้นอีกผลงานจะต้องถูกสร้างด้วยทฤษฎีเฉพาะของตัวผู้ศึกษาที่ได้ค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ผลงานสำเร็จที่ตรงตามจุดประสงค์ในครั้ง นี้ มีลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ข้าพเจ้าได้ค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและจัดแบ่งหมวดหมู่ของข้อมูลเป็น 4 หมวดคือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลแนวความคิดและรูปแบบ
2. แบบร่าง 2 มิติ
3. แบบร่าง 3 มิติ
4. การทดลองเทคนิค
5. การขยายแบบและผลงานสำเร็จ

1. วิเคราะห์ข้อมูลแนวความคิดและรูปแบบ

การสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ผู้ศึกษานำความรู้สึกถึงความสุขจากการทำบุญกุศล โดยได้แรงบันดาลใจจากการทำบุญอยู่เป็นประจำของแม่ผู้สร้างสรรค์เกิดเป็นลักษณะของความรู้สึกอ่อนไหวเข้ามาปะทะในความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ก่อเกิดเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์โดยนำข้อมูลทางพระพุทธศาสนา มาพิจารณาถึงหลักธรรมในเรื่องการสร้างบุญกุศลรวมเข้ากับข้อมูลในตัว

ของรูปร่างของผู้หญิงวัยชรา เพื่อค้นหาวิธีแสดงออกถึงความสุข ความสงบ ความมีปัญญาสูงส่งที่นำไปสู่การแสวงหามรรค ผลคือการหลุดพ้นโดยกำหนดสัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงความหมาย

ดังนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผา ผู้ศึกษาจึงเลือกที่จะกำหนดสัญลักษณ์ เพื่อแสดงถึงความถึงแนวความคิด โดยเลือกนำรูปทรงที่สามารถแสดงความรู้สึก ความถึงสุข สงบ สูงส่ง และมีปัญญาผสมผสานกับรูปทรงหม้อดินที่สื่อแสดงแทนความเป็นแม่ของข้าพเจ้า นำมาสร้างสรรค์โดยใช้หลักการสร้างองค์ประกอบในงานศิลปะการสร้างสรรค์ดังนี้ สิ่งที่ต้องทำในขั้นแรกที่ข้าพเจ้าจะต้องทำก็คือ การวิเคราะห์ตีความในสัญลักษณ์ แปลความหมายของสิ่งเหล่านี้ถ่ายทอดเป็นรูปทรง นำรูปทรงมาประกอบและคลี่คลาย สลายรูปทรงจากของเดิมที่เห็นมาถ่ายทอดให้เกิดความรู้สึกให้เป็นไปตามแนวคิดและเนื้อหาของผลงานสามารถแบ่งออกได้ 5 แนวคิดดังนี้

1. การทำบุญกุศลก่อให้เกิดสมาธิและปัญญา
2. การทำบุญกุศลก่อให้เกิดความสุข อิ่มเอิบใจ
3. การทำบุญกุศลก่อให้เกิดความสุขในบ้านขยายสู่สังคม ประเทศชาติด้วยความเชื่อศรัทธาต่อพุทธศาสนา
4. การทำบุญกุศลก่อให้เกิดการคำนึงในพุทธศาสนา เชื่อมั่นในหลักธรรมแห่งพุทธศาสนา
5. การทำบุญกุศลก่อให้เกิดหนทางแห่งการหลุดพ้น

2. การร่างแบบ 2 มิติ

การร่างแบบ 2 มิติ คือการร่างแบบลงบนกระดาษด้วยดินสอ ปากกา หรือสี ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการถ่ายทอดจากแนวความคิด วิเคราะห์ข้อมูลมาเป็นรูปทรง แสดงสิ่งที่คิดค้นกรองออกมาเป็นภาพที่แสดงอยู่ในจินตนาการ

การค้นหารูปแบบในระยะที่ 1 คือการแสดงออก ถึงโครงสร้างโดยรวมของรูปทรงของหม้อดิน บาตร ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการตักบาตรทำบุญ ลักษณะของแบบร่างในระยะที่ 1 จึงออกมาในรูปแบบของการแทนเรื่องราวด้วยรูปทรงของสิ่งของเครื่องใช้ในการทำบุญโดยใช้

สัญลักษณ์ของรูปทรงมากเกินไป ซึ่งยังขาดถึงสิ่งที่บอกถึงอารมณ์ ความรู้สึกยังขาดสิ่งที่แสดงถึงความเป็นแม่ที่มีน้อยไปส่วนนี้จะต้องปรับปรุงในการค้นหารูปแบบในระยะต่อไป

ภาพที่ 7 ภาพก. – ฉ.แบบร่าง 2 มิติ ในระยะที่ 1

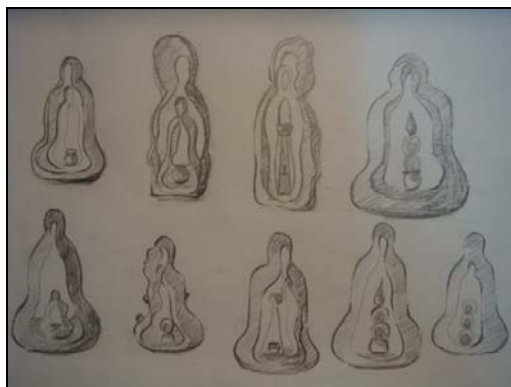
การค้นหาแบบร่างในระยะที่ 2 ผู้ศึกษาจึงเริ่มต้นจากการกำหนดโครงสร้างโดยรวมของผลงานจากลักษณะของรูปทรงมนุษย์ รูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form) ผสมผสานกับรูปทรงภาชนะหม้อดินที่นำมาซ้อนกันตามแนวตั้งเพื่อสื่อถึงความรู้สึกสูงส่ง

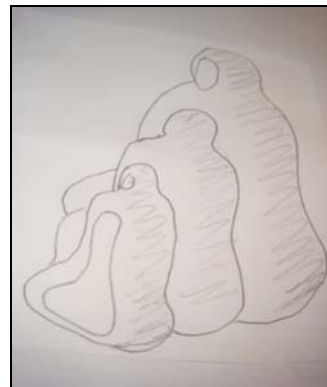
ภาพที่ 8 ภาพ ก. – ฅ.ภาพ แบบร่าง 2 มิติ ในระยะที่ 2

การค้นหารูปแบบร่างในระยะที่ 3 ผู้ศึกษาจึงเริ่มต้นจากการกำหนดจากโครงสร้างโดยรวมของผลงานจากลักษณะของรูปทรงมนุษย์ รูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form) ผสมผสานกับรูปทรงภาชนะหม้อดินที่เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงความสูงส่ง และรูปทรงของบาตรพระที่สื่อแสดงถึงภาชนะในการรองรับบุญและเป็นพาหนะที่นำไปความสุขซึ่งเป็นผลแห่งการทำบุญ โดยใช้องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เช่นเส้นตั้ง หรือ เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง

แข็งแรง เป็นหลักในการสร้างรูปทรง เส้นโค้งให้ความรู้สึกถึงความสุข อ่อนนุ่มใช้องค์ประกอบทางทัศนศิลป์วิธีการซ้ำของรูปทรง นำที่ว่างเข้ามาใช้แทนเวลาที่เกิดขึ้น

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพ ค.

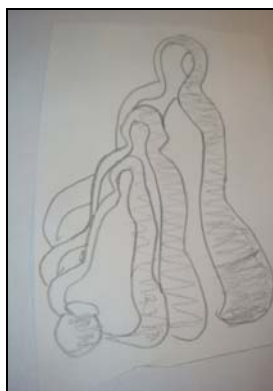
ภาพ ง.

ภาพ จ.

ภาพ ฉ.

ภาพ ช.

ภาพ ซ.

ภาพที่ 9 ภาพ ก. - ซ. แบบร่าง 2 มิติ ในระยะที่ 3

3. การสร้างแบบจำลอง 3 มิติ

การสร้างแบบจำลอง 3 มิติ เป็นการนำแบบร่าง 2 มิติ มาแปลค่าจากรูปร่างให้เป็นรูปทรง เป็นผลงานที่มีรูปแบบพร้อมที่จะขยายเป็นผลงานจริงตามสัดส่วนและรายละเอียดที่กำหนด เป็นการจำลองผลงานเพื่อเป็นแนวทางและใช้วางแผนถึงความเป็นไปได้ในองค์ประกอบของการขยายแบบจริง ประโยชน์ของการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ คือ การสร้างให้เห็นภาพของผลงานทุกด้านเนื่องจากการร่างแบบ 2 มิติ เรามองเห็นรูปทรงได้เพียงด้านเดียวไม่สามารถกำหนดรูปร่างด้านอื่นได้

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพ ค.

ภาพ ง.

ภาพ จ.

ภาพ ฉ.

ภาพ ช.

ภาพ ซ.

ภาพ ฉ.

ภาพที่ 10. ภาพ ก.- ฉ. แบบจำลอง 3 มิติ ในระยะที่ 1

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพ ค.

ภาพ ง.

ภาพ จ.

ภาพ ฉ.

ภาพ ช.

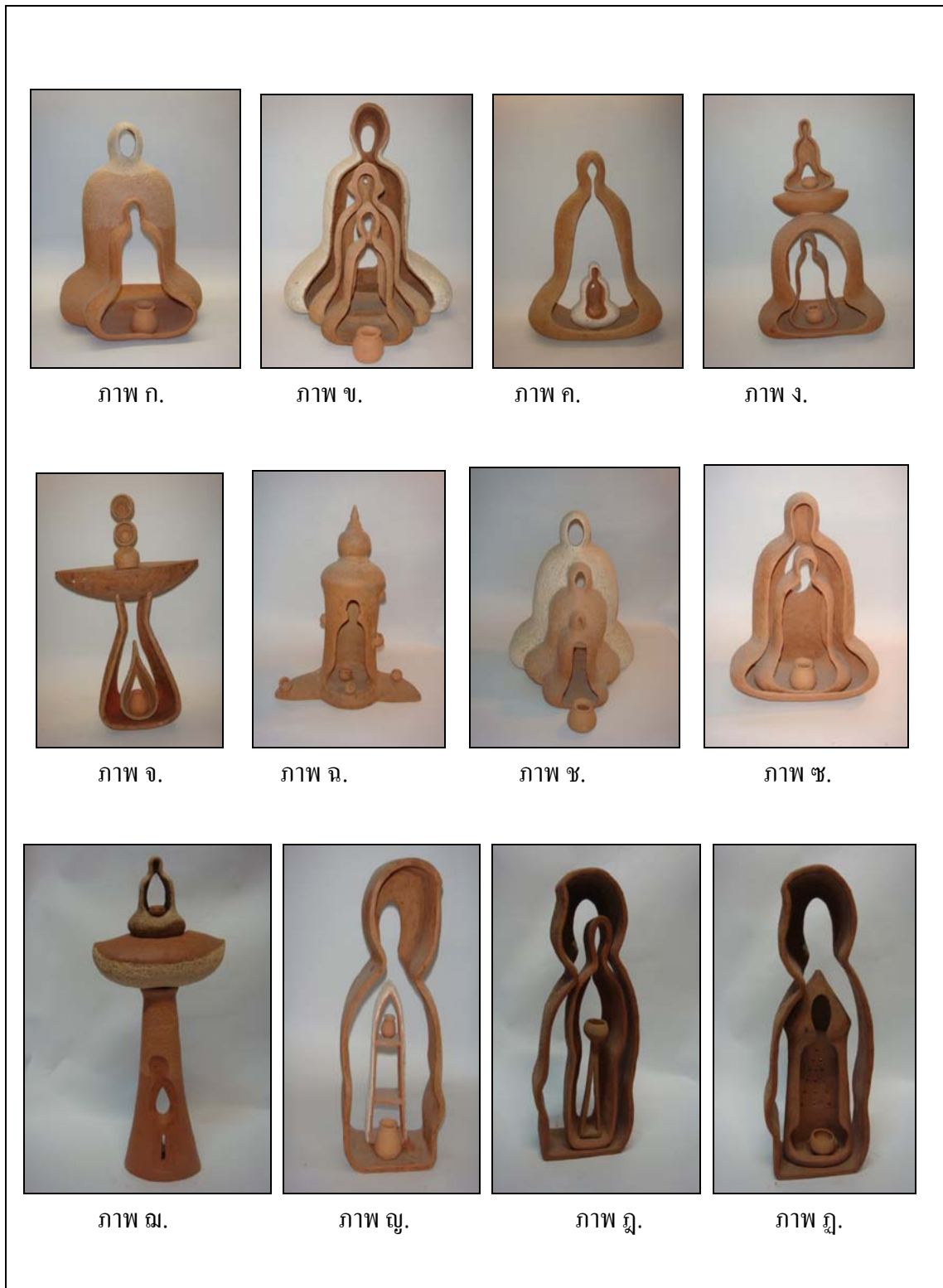

ภาพ ซ.

ภาพ ฌ.

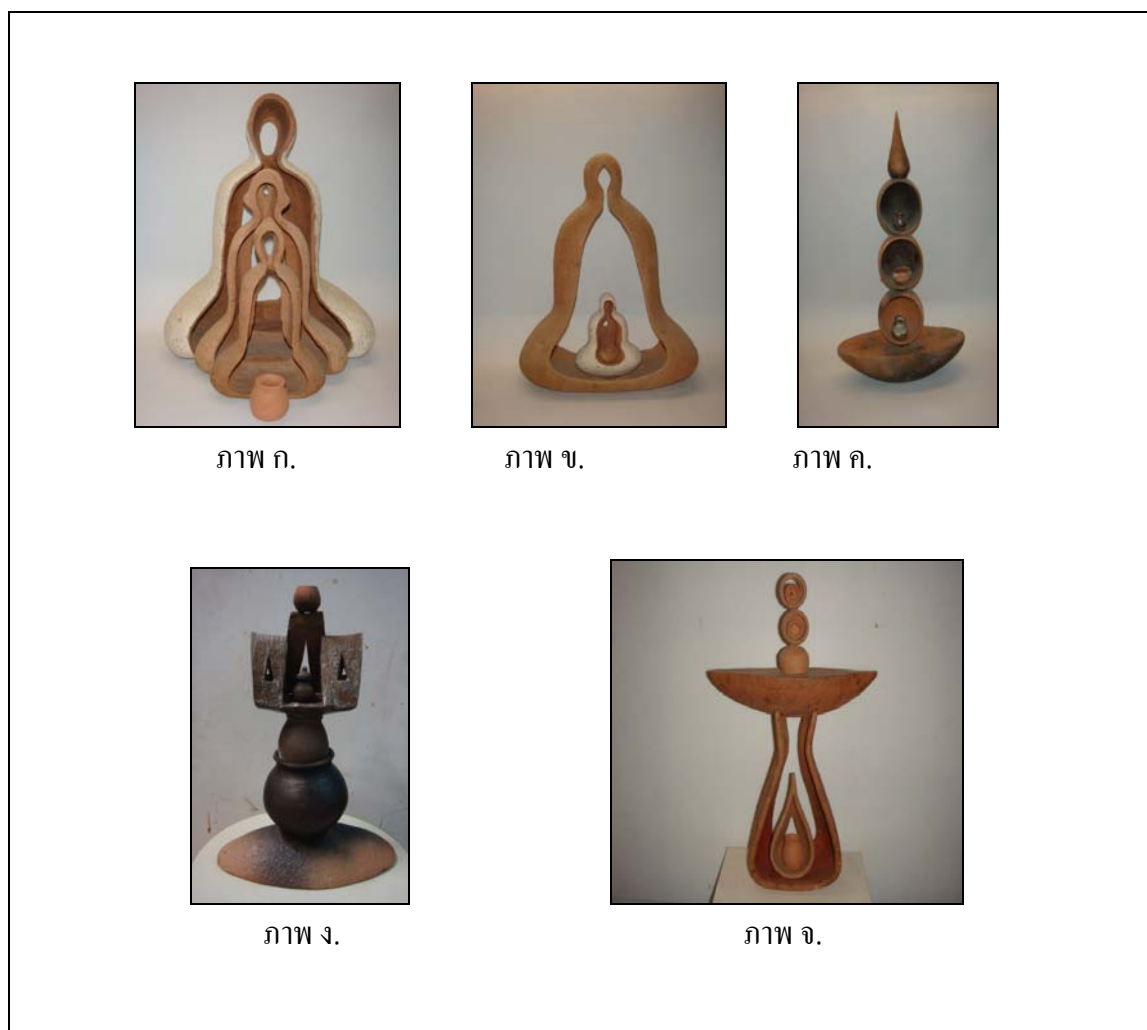
ภาพที่ 11 ภาพ ก.- ฌ. แบบจำลอง 3 มิติ ระยะที่ 2

ภาพที่ 12 ก.-ฎ. แบบจำลอง 3 มิติ ระยะที่ 3

ภาพที่ 13 ภาพ ก.- ฎ. แบบจำลอง 3 มิติ ระยะที่ 3

ภาพที่ 14 ภาพ ก.- จ. ผลงานแบบจำลอง หัวข้อ “ แม่พระ ” จำนวน 5 ชิ้น

ผลงานทั้งหมดจำนวน 5 ชิ้น ซึ่งในแต่ละชิ้นมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เช่นเส้นตั้ง หรือ เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรง เป็นหลักในการสร้างรูปทรง เส้นโค้งให้ความรู้สึกถึงความสุข อบอุ่นใช้องค์ประกอบทางทัศนศิลป์วิธีการซ้ำของรูปทรง นำที่ว่างเข้ามาใช้แทนเวลาที่เกิดขึ้น ตรงตาม ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ที่แสดงถึงความรู้สึกถึงความสุข สงบ อิ่มเอิบใจ ความมีปัญญา ความศรัทธาและค้ำจุนพุทธศาสนาเชื่อในผลบุญกุศลที่หมั่นทำเป็นประจำตามจินตนาการและแรงบันดาลใจทางความคิด

4. การทดลองเนื้อดิน

ผู้เขียนเลือกใช้ส่วนผสมเนื้อดินที่อุณหภูมิ 1,000, 1,100 และ 1,200 องศาเซลเซียส
บรรยากาศออกซิเดชั่น โดยใช้วัตถุดิบ ดังนี้

1. ดินด่านเกวียน
2. ดินขาวระนอง
3. ทราชม้วนน้ำ

ตารางที่ 1 ตารางแสดงอัตราส่วนผสมของเนื้อดิน

อัตราส่วนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ดินด่านเกวียน	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
ดินขาวระนอง	-	10	20	30	40	50	60	70	80	90

เพิ่ม ทราชม้วนน้ำ 20 ส่วนทุกอัตราส่วน

ภาพที่ 15 ผลการทดลองเนื้อดินทั้ง 10 สูตรเผาอุณหภูมิ 1,000 องศาเซลเซียส

ตาราง ที่ 2 คุณสมบัติหลังการเผา อุนหภูมิ 1,000 องศาเซลเซียส

อัตราส่วน	การหดตัวหลังเผา (%)	การดูดซึมน้ำ (%)	สีหลังการเผา (OF)
1	6.9	11.5	ส้ม
2	7.2	11.66	ส้มเหลือง
3	7.5	11.72	เหลืองเข้ม
4	7.6	11.9	เหลืองเข้ม
5	8	12.65	เหลือง
6	8.3	13.97	ขาวเหลือง
7	8.6	14.82	ขาวเหลือง
8	9	16.69	ขาวเหลือง
9	9.3	17.22	ขาวเหลือง
10	9.5	18.21	ขาวครีม

ภาพที่ 16 ผลการทดลองเนื้อดินทั้ง 10 สูตรเผาอุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส

ตารางที่ 3 คุณสมบัติหลังการเผา อุนหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส

อัตราส่วน	การหดตัวหลังเผา (%)	การดูดซึมน้ำ (%)	สีหลังการเผา (OF)
1	6.5	10.13	แดง
2	6.7	10.29	ส้มแดง
3	7.0	10.4	ส้มเข้ม
4	7.1	10.79	ส้มเข้ม
5	7.4	11.65	เหลืองส้ม
6	7.8	12.97	น้ำตาล
7	8.2	13.82	ส้ม
8	8.7	14.29	ส้ม
9	9.1	14.5	ส้มแดง
10	9.3	15.21	ส้ม

ภาพที่ 17 ผลการทดลองเนื้อดินทั้ง 10 สูตรผ่านการเผาอุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส

ตารางที่ 4 คุณสมบัติหลังการเผา 1,200 องศาเซลเซียส

อัตราส่วน	การหดตัวหลังเผา (%)	การดูดซึมน้ำ (%)	สีหลังการเผา (OF)
1	5.7	8.13	น้ำตาล
2	6.1	8.29	น้ำตาลแดง
3	6.3	8.4	สีเข้ม
4	6.6	8.79	สี
5	7	9.25	เหลืองเข้ม
6	7.2	9.67	เหลือง
7	7.5	9.82	เหลือง
8	8.2	10.39	ครีม
9	8.5	10.89	ขาวครีม
10	9	11.21	ขาวครีม

จากการทดลองเนื้อดินในข้างต้น ผู้ศึกษาเลือกที่จะใช้ส่วนผสมที่ 2 นำมาขึ้นรูปขยายขึ้นงานเนื่องจากให้สีที่ตรงกับความต้องการและเนื้อดินมีแค่ทรายแม่น้ำที่ใช้เป็นส่วนผสมง่ายในแง่การเตรียมและมีความเหมาะสมในด้านการขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน ในด้านการขึ้นรูปนั้นมีการขึ้นรูปในหลายวิธีการเพื่อทดลองเปรียบเทียบคุณสมบัติ ผลการทดลองพบว่า การขึ้นรูปด้วยการปั้นแบบอิสระและแป้นหมุน นั้นมีความเหมาะสมมากเพราะ มีความเหนียวที่พอเหมาะ อีกทั้งมีการทรงตัวที่ดี เพราะมีทรายที่เป็นตัวช่วยในด้าน โครงสร้างของเนื้อดินด้วยเหมาะสมกับการปั้นงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผา การหดตัวอยู่ที่ประมาณ ร้อยละ 4 - 13 ซึ่งเป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่งในด้านสีของเนื้อดินนั้น สีของดินหลังการเผาที่อุณหภูมิต่างมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้ 1,000 องศาเซลเซียส จะมีสีส้ม ที่ อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส มีสีส้ม-น้ำตาลแดง เมื่อเผาถึง 1,200 องศาเซลเซียส จะมีสีน้ำตาล เนื้อดินที่ใช้สื่อแสดงถึงความเรียบง่ายไว้การปรุงแต่งซึ่งเป็นไปตามความต้องการของผู้ศึกษาที่ต้องการการแสดงผลออกถึงความเรียบง่ายแห่งวิถีทางแห่งการทำบุญโดยใช้ในส่วนหนึ่งของเนื้อดินเป็นตัวสื่อแสดง อัตราส่วนผสมของเนื้อดิน คือ ดินด้านเกวียนร้อยละ 90และดินขาวระนองร้อยละ 10 โดยเพิ่มทรายแม่น้ำร้อยละ 20 ของส่วนผสม

การเตรียมเนื้อดิน

การเตรียมดินปั้นเป็นการนำส่วนผสมของวัตถุดิบที่ใช้ทำดินปั้นตามอัตราส่วนของสูตรที่ทดลองไว้มาผสมคลุกเคล้าให้เป็นเนื้อเดียวกันและผสมกับน้ำให้เกิดความเหนียวอยู่ในสภาพที่พร้อมจะปั้นได้ วิธีการผสมอาจจะใช้เครื่องรีดดิน (Extruder) รีดส่วนผสมที่หมาดๆออกมาเป็นดินเหนียวที่ถูกบดคลุกจนเป็นเนื้อเดียวกัน แต่วิธีการเตรียมดินของข้าพเจ้าได้ใช้วิธีผสมวัตถุดิบที่เป็นผงละเอียดหมักด้วยน้ำในปริมาณน้ำที่ร้อยละ 40 แล้วแช่ทิ้งไว้จนวัตถุดิบและน้ำซึมเป็นเนื้อเดียวกันแล้วจึงนำไปเกรอะใน Plaster Mold จน Mold คุนน้ำไปจนดินมีความเหนียวที่เหมาะสมกับการปั้นขึ้นรูปด้วยมือจึงนำไปนวดด้วยมือแล้วนำไปขึ้นรูปต่อไป

การขยายแบบ

การขยายแบบผลงานหมายถึงการนำแบบจำลองที่เลือกมาสร้างเป็นผลงานจริง ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำตามขั้นตอนโดยนำแบบจำลอง 3 มิติมาถ่ายทอดลงบนกระดาษวัดขนาดเท่าจริงเหมือนการเขียนภาพถ่ายจากนั้นตีตารางสเกลบนกระดาษแล้วเอาจำนวนเท่าที่เราจะขยายคูณขนาดบนกระดาษทุกด้านแล้วจะได้ขนาดจริง แล้วจึงนำไปร่างแบบขยายตามขนาดจริงเพื่อเทียบขนาดขณะขึ้นรูป จากนั้นจึงทำการขึ้นรูปผลงานด้วยเนื้อดินปั้นที่นวดเตรียมไว้แล้ว การปั้นชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่ควรรองพื้นด้วยทรายก่อนเสมอเพื่อลดปัญหาการแตกแยกในชิ้นงานที่หนาของดินในระหว่างหดตัว สำหรับการขึ้นรูปของผู้ศึกษาคือ การขึ้นรูปด้วยมือและเป็นหมุน

การขึ้นรูปด้วยมือนับว่าเป็นการขึ้นรูปที่สะดวก ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมเซรามิกเนื่องจากสามารถสร้างรูปทรงได้หลากหลาย วิธีการขดแล้วบีบต่อขึ้นมาเป็นรูปทรงโดยรวมทั้งชิ้นก่อนแล้วจึงมาปั้นต่อเติมรายละเอียดต่างๆภายหลัง สร้างพื้นผิวด้วยการเคาะด้วยก้อนหินและขัดแต่งพื้นผิว ของชิ้นงานให้เกิดความมั่นใจในขั้นตอนสุดท้ายเป็นวิธีที่ผู้ศึกษาใช้

ผลงานประติมากรรมในโครงการนี้ มีจำนวน 5 ชิ้น โดยแบ่งตามหมวดของโครงสร้าง ของรูปทรง ได้แก่ รูปทรงของมนุษย์จำนวน 2 ชิ้น, รูปทรงของบาตร 1 ชิ้น, รูปทรงของหม้อดินและสถาปัตยกรรม 1 ชิ้น และรูปทรงของหม้อดิน บาตร เมล็ดข้าว 1 ชิ้น ซึ่งแต่ละชิ้นมีรายละเอียดของเนื้อหา และรูปทรงที่ต่างกัน

ขั้นตอนการขึ้นรูปชิ้นงาน

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 1 ส่วนที่ 1

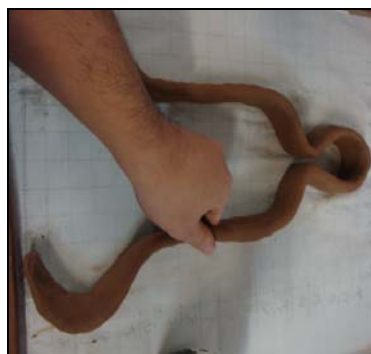
เริ่มต้นจากการขยายแบบจำลองรูปทรงเล็กสุดก่อน โดยร่างลงบนกระดาษจากนั้นนำดินคลึงเป็นเส้นให้แบนวางลงตามแบบ (ภาพ ก.) โดยการปั้นรูปทรงจะปั้นในแนวอนบิบต่อดินจนได้รูปทรงตามแบบชุดแต่งให้เรียบร้อยหลังจากนั้นสร้างพื้นผิวด้วยการใช้ก้อนหินเคาะทำน้ำหนักรูปพื้นผิวแก่ชิ้นงาน (ภาพ ฉ.) เป็นอันเสร็จ

ภาพ ก. แบบจำลอง 3 มิติ

ภาพ ข. ร่างขยายแบบ

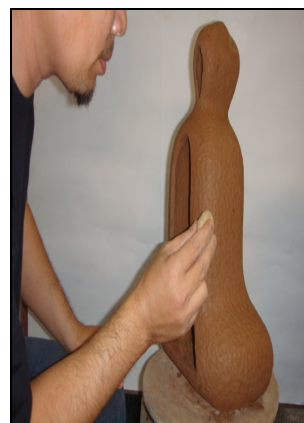
ภาพ ค. ปั้นดินตามแบบ

ภาพ ง. แสดงการต่อดิน

ภาพ จ. แสดงการชุดแต่ง

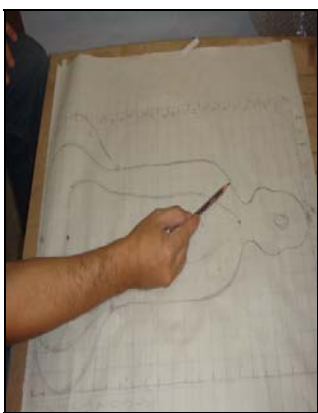

ภาพ ฉ. แสดงการสร้างผิว

ภาพที่ 18 ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 1 ส่วนที่ 1

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 1 ส่วนที่ 2

เริ่มต้นจากการขยายแบบจำลองรูปทรงกลาง โดยร่างลงบนกระดาษจากนั้นวาดดินคิ่งเป็นเส้นให้แบนวางลงตามแบบ (ภาพ ข.) โดยการปั้นรูปทรงจะปั้นในแนวอนบิบต่อดินจนได้รูปทรงตามแบบชุดแต่งให้เรียบร้อยหลังจากนั้นสร้างพื้นผิวด้วยการใช้ก้อนหินเคาะทำน้ำหนักทำเหมือนชิ้นที่ 1 เป็นอันเสร็จ

ภาพ ก. ร่างขยายแบบ

ภาพ ข. ปั้นดินตามแบบ

ภาพ ค. แสดงงานบีบแต่ง

ภาพ ง. แสดงการชุดแต่ง

ภาพ จ. แสดงการชุดแต่ง

ภาพ ฉ. ผลงานที่ปั้นเสร็จ

ภาพที่ 19 ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 1 ส่วนที่ 2

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 1 ส่วนที่ 3

เริ่มต้นจากการขยายแบบจำลองรูปทรงใหญ่สุดโดยร่างลงบนกระดาษจากนั้นนำดินคลึงเป็นเส้นให้แบนวางลงตามแบบ (ภาพ ข.) โดยการปั้นรูปทรงจะปั้นในแนวอนอบิบต่อดินจนได้รูปทรงตามแบบชุดแต่งให้เรียบร้อยหลังจากนั้นสร้างพื้นผิวด้วยการใช้ก้อนหินเคาะทำน้ำหนักทำแล้วทาด้วยน้ำดิน (ภาพ จ.) จนทั่วปล่อยให้แห้งแล้วขัดมันด้วยการใช้ถุงพลาสติกถูจนขึ้นเงา

ภาพ ก. ร่างขยายแบบ

ภาพ ข. ปั้นดินตามแบบ

ภาพ ค. แสดงการชุดแต่ง

ภาพ ง. การสร้างพื้นผิวด้วยก้อนหิน

ภาพ จ. แสดงทาด้วยน้ำดิน

ภาพ ฉ. ทาด้วยน้ำดิน

ภาพ ช. แสดงการขัดผิว

ภาพ ซ. ผลงานที่ปั้นเสร็จ

ภาพที่ 20 ภาพ ก.- ซ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 1 ส่วนที่ 3

การขึ้นงานชิ้นที่ 2 ส่วนที่ 1

เริ่มต้นจากการวัดขนาดขยายแบบจำลองโดยร่างลงบนกระดาษจากนั้นวาดดินกลึงเป็นเส้นให้แบนวางลงตามแบบ (ภาพ ก.) โดยการปั้นรูปทรงจะปั้นในแนวอนบิบต่อดินโดยใช้น้ำในการเชื่อมประสานจนได้รูปทรงตามแบบใช้ไม้ตีเพื่อให้ดินแน่นขึ้นและได้รูปทรง(ภาพ จ.) ขุดแต่งให้เรียบร้อยหลังจากนั้นสร้างพื้นผิวด้วยการใช้ก้อนหินและทำน้ำหนักพื้นผิวแก่ชิ้นงาน

ภาพ ก. แบบจำลอง 3 มิติ

ภาพ ข. วัดร่างขยายแบบ

ภาพ ค. ร่างขยายแบบ

ภาพ ง. ปั้นดินตามแบบ

ภาพ จ. แสดงการฉีดน้ำก่อนต่อดิน

ภาพ ฉ. ปั้นต่อดิน

ภาพ ช. บีบแต่งดิน

ภาพ ซ. ขุดแต่งด้านในให้เรียบ

ภาพ ฅ. ใช้ไม้ตีให้ได้รูปทรง

การขึ้นชิ้นงานขั้นที่ 2 ส่วนที่ 2

เริ่มต้นจากการวัดขนาดขยายแบบจำลองโดยร่างลงบนกระดาษจากนั้นนวดดินคลึงเป็นเส้นให้แบนวางลงตามแบบ โดยการปั้นรูปทรงจะปั้นในแนวอนนบิบต่อดินโดยใช้น้ำในการเชื่อมประสานจนได้รูปทรงชุดแต่งให้เรียบร้อยหลังจากนั้นจะสร้างช่องว่าง (ภาพง.) ของรูปทรง

ภาพ ก. การต่อดิน

ภาพ ข. การบีบแต่งให้ได้รูปทรง

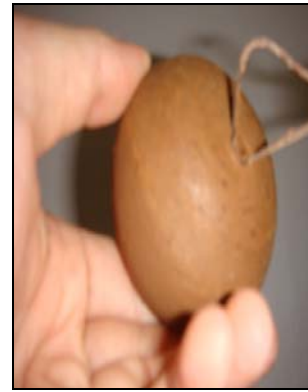
ภาพ ค. ชุดแต่งให้ได้ขนาด

ภาพ ง. การเจาะให้มีที่ว่าง

ภาพ จ. แสดงการชุดผิว

ภาพ ฉ. การปั้นรูปทรงบาตร

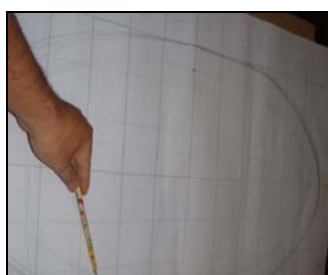
ภาพที่ 22 ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานขั้นที่ 2 ส่วนที่ 2

การขึ้นงานชิ้นที่ 3 ส่วนที่ 1

เริ่มต้นจากการวัดขนาดขยายแบบจำลองโดยร่างลงบนกระดาษ จากนั้นโรยทรายเพื่อป้องกันดินติดกับกระดาษ (ภาพ ก.) นวดดินคลึงเป็นเส้นให้แบนวางลงทำเป็นโครงตามแบบ (ภาพ ง.) โดยสร้างโครงสร้างเพื่อรับน้ำหนัก (ภาพ จ.) ชูดแต่งให้เรียบร้อยหลังจากนั้นสร้างพื้นผิวด้วยการใช้หินเคาะ

ภาพ ก. แบบจำลอง 3 มิติ

ภาพ ข. ร่างขยายแบบ

ภาพ ค. แสดงการโรยทราย

ภาพ ง. ปั้นต่อดิน

ภาพ จ. แสดงการค้ำโครงสร้าง

ภาพ ฉ. แสดงการชูดแต่ง

ภาพ ช. ชูดดินให้เรียบ

ภาพ ซ. สร้างผิวด้วยก้อนดิน

ภาพ ฅ. ชิ้นงานที่ปั้นเสร็จ

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 3 ส่วนที่ 2

เริ่มต้นจากการวัดขนาดขยายแบบจำลองโดยร่างลงบนกระดาษจากนั้นโรยทรายเพื่อป้องกันดินติดกับกระดาษ (ภาพ ก.) นวดดินคลึงเป็นเส้นให้แบนวางลงทำเป็นโครงตามแบบ (ภาพ ข.) โดยสร้างโครงสร้างเพื่อรับน้ำหนัก (ภาพ ค.) ขุดแต่งให้เรียบรื้อยหลังจากนั้นสร้างพื้นผิวหลังจากนั้นนำรูปทรงของบาตรมาต่อตรงส่วนปลายสุดเป็นอันเสร็จ

ภาพ ก. แสดงการโรยทราย

ภาพ ข. ปั้นโครงสร้าง

ภาพ ค. แสดงการต่อดิน

ภาพ ง. แสดงการขุดแต่ง

ภาพ จ. บีบแต่งรูปทรง

ภาพ ฉ. แสดงการขุดแต่ง

ภาพ ช. แสดงการตีดินด้วยไม้

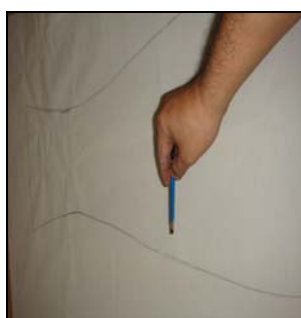
ภาพ ซ. แสดงการต่อรูปทรง

ภาพ ฌ. ชิ้นงานที่ปั้นเสร็จ

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 1

เริ่มต้นจากการขยายแบบจำลองรูปทรงโดยร่างลงบนกระดาษจากนั้นนำวาดดินคลึงเป็นเส้นให้แบนวางลงตามแบบ (ภาพ ก.) โดยการปั้นรูปทรงจะปั้นในแนวอนบิบบต่อดินจนได้รูปทรงวัดสัดส่วน(ภาพ จ.)ตามแบบชุดแต่งให้เรียบร้อยหลังจากนั้นสร้างพื้นผิวด้วยการใช้ก้อนหินเคาะใช้ฟองน้ำค้ำยันรูปทรงไว้(ภาพ ฉ.)

ภาพ ก. แบบจำลอง 3 มิติ ภาพ ข. ร่างแบบลงบนกระดาษ ภาพ ค. แสดงการนวดดิน

ภาพ ง. การขึ้นรูปทรง

ภาพ จ. วัดสัดส่วน

ภาพ ฉ. แต่งรูปทรง

ภาพ ซ. แต่งผิวด้วยก้อนหิน

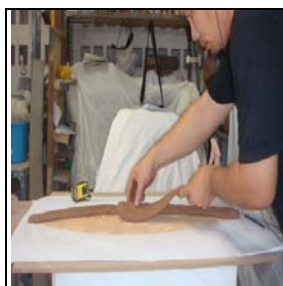
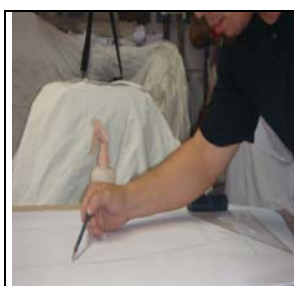
ภาพ ฅ. เก็บรายละเอียด

ภาพ ฉ. ชิ้นงานที่ขึ้นเสร็จ

ภาพที่ 25 ภาพ ก.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 1

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 2

เริ่มต้นจากการขยายแบบจำลองรูปทรงโดยร่างลงบนกระดาษจากนั้นวาดดินคลึงเป็นเส้นให้แบนวางลงตามแบบ (ภาพ ข.) โดยการปั้นรูปทรงจะปั้นในแนวอนบิบบต่อดินจนได้รูปทรงใช้ไม้ตีเพื่อให้ได้รูปทรงและเนื้อดินที่แน่นขูดแต่งแล้วสร้างพื้นผิวด้วยก้อนหิน

ภาพ ก. ร่างแบบลงบนกระดาษ ภาพ ข. วาดดินลงบนกระดาษ ภาพ ค. การขึ้นรูปทรง

ภาพ ง. แสดงการบีบดินตามรูปทรง

ภาพ จ. แสดงการตีดินให้ได้ตามรูปทรง

ภาพ ฉ. แสดงการแต่งรูปทรง

ภาพ ช. แต่งผิวด้วยก้อนหิน

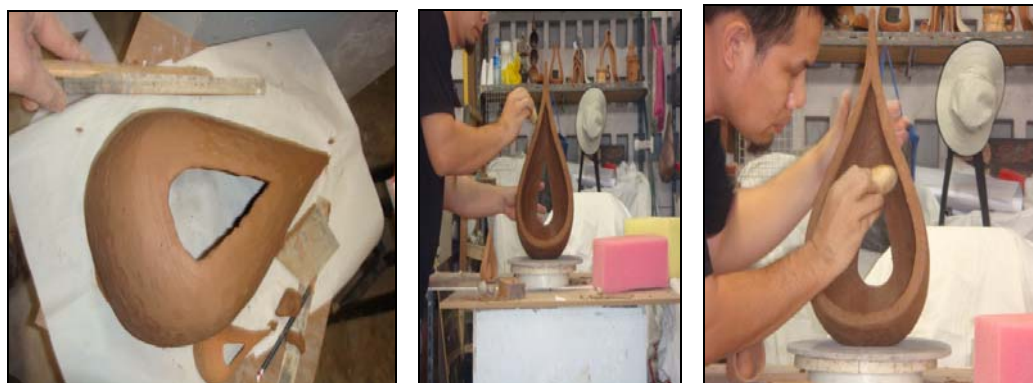
ภาพที่ 26 ภาพ ก.- ช. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 2

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 3

เริ่มจากการขยายแบบร่างลงกระดาษจากนั้นปั้นดินเป็นเส้นลงไปตามแนวเส้นที่ร่างลงบนกระดาษต่อดินเป็นรูปทรงใช้ไม้ตี เพื่อเป็นรูปทรงเมื่อเสร็จเกาะแต่งด้วยก้อนหินเพื่อทำพื้นผิว (ภาพ จ.)

ภาพ ก. ร่างแบบลงบนกระดาษ ภาพ ข. วางดินลงบนกระดาษ ภาพ ค. การขึ้นรูปทรง

ภาพ ง. การตีดินให้ได้ตามรูปทรง ภาพ จ. เกาะด้วยก้อนหิน ภาพ ฉ. เกาะตามรูปทรง

ภาพที่ 27 ภาพ ก.- จ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 3

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 4

เริ่มจากนวดดินนำดินมาตั้งตั้งศูนย์ บีบเป็นรูปทรงจากนั้นใช้เชือกตัดการตัดชิ้นงานที่ปั้นเสร็จ (ภาพ ค.)

ภาพที่ 28 ภาพ ก.- ค. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 4

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 5

เริ่มด้วยการนำดินมาปั้นเป็นรูปทรงบาตรพระโดยเป็นหมุนจากนั้นตัดยกลงมาปล่อยให้หมาดแล้วจึงตีดินให้ได้รูปทรงนำมาต่อวางซ้อนกัน 3 ชิ้นต่อรูปทรงภายในด้วยรูปทรงขนาดเล็กซ้อนอยู่ข้างใน

ภาพที่ 29 ภาพ ก.- ค. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 4 ส่วนที่ 5

ภาพ ง. การต่อกันรูปทรงชั้นที่2 ภาพ จ. การต่อรูปทรงภายใน ภาพ ฉ. รูปทรงที่ต่อกันเสร็จ

ภาพที่ 30 ภาพ ง.- ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชั้นที่ 4 ส่วนที่ 5

การขึ้นชิ้นงานชั้นที่ 5 ส่วนที่ 1

เริ่มจากการร่างขยายแบบจากนั้นโรยด้วยทรายรองพื้น วางแกนโครงสร้าง (ภาพ ง.) จากนั้นนวดดินเป็นเส้นวางดินตามแบบ ขึ้นรูปต่อดินเป็นรูปทรง จากนั้นสร้างโครงสร้างเพื่อรับน้ำหนักของรูปทรงพลิกกลับด้านบนปิดด้านล่างของรูปทรงทำการชุคแต่งให้เรียบร้อย

ภาพ ก. แบบจำลอง 3 มิติ

ภาพ ข. ร่างขยายแบบ

ภาพ ค. แสดงการโรยทราย

ภาพที่ 31 ภาพ ก.- ค. แสดงการขึ้นชิ้นงานชั้นที่ 5 ส่วนที่ 1

ภาพ ง. วางแกนโครงสร้าง

ภาพ จ. วางดินตามแบบ

ภาพ ฉ. แสดงวางโครงสร้าง

ภาพ ช. การขึ้นรูปทรง

ภาพ ซ. การขึ้นต่อดินเป็นรูปทรง

ภาพ ฌ. การสร้างกระดูกงู

ภาพ ญ. ขึ้นดินปิดรูปทรง

ภาพ ถ. การชุดแต่ง

ภาพ ท. ชิ้นงานที่ปั้นเสร็จแล้ว

ภาพที่ 32 ภาพ ง.-ท. แสดงการขึ้นชิ้นงานชั้นที่ 5 ส่วนที่ 1

การขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 5 ส่วนที่ 2

เริ่มจากนำดินตั้งศูนย์รีดดินให้เป็นรูปทรงของบาตรพระจากนั้นใช้หินเคาะให้ได้รูปทรงและสร้างพื้นผิว

ภาพ ก. นำดินตั้งศูนย์

ภาพ ข. รีดดินให้เป็นรูปทรง

ภาพ ค. ตั้งแต่งปากของรูปทรง

ภาพ ง. เคาะให้ได้รูปทรง

ภาพ จ. สร้างพื้นผิวด้วยก้อนหิน

ภาพ ฉ. การเคาะด้วยก้อนหิน

ภาพที่ 33 ภาพ ก.-ฉ. แสดงการขึ้นชิ้นงานชิ้นที่ 5 ส่วนที่ 2

ผลงานที่ปล่อยให้แห้งรอการนำไปเผา

ผลงานที่สร้างสรรค์เมื่อเสร็จสมบูรณ์ดีแล้วควรปล่อยให้แห้งอย่างๆเพราะถ้าแห้งเร็วไปผลงานอาจเกิดความเสียหายได้

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพ ค.

ภาพ ง.

ภาพ จ.

ภาพ ฉ.

ภาพ ช.

ภาพ ซ.

ภาพ ฌ.

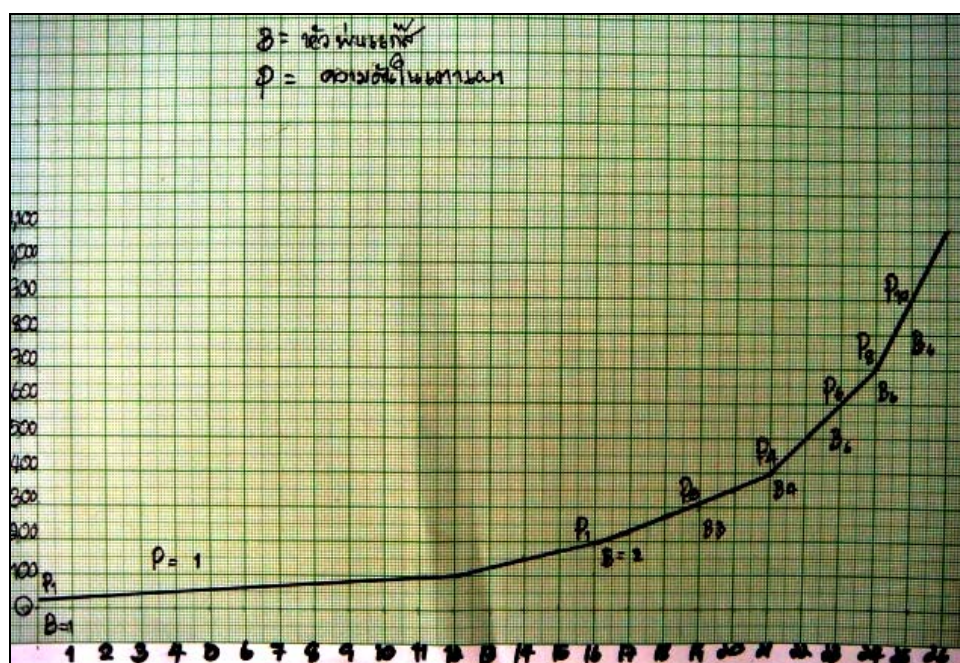
ภาพที่ 34 ภาพ ก.-ฌ. ภาพ ผลงานที่รอให้แห้งก่อนนำไปเผา

การเผาดิบและการเผาแกร่ง (Biscuit Firing)

การเผาดิบเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเผาแกร่ง ความสำคัญของการเผาดิบมีดังนี้

1. ทำให้ชิ้นงานมีความคงรูป และแข็งแรงขึ้น ทนต่อแรงกระแทกเสียดสี
2. ทำให้ง่ายต่อการเคลือบเนื่องจากชิ้นงานที่เผาดิบแล้วสามารถโดนน้ำได้
3. ทำให้สีของชิ้นงานมีความงามของเนื้อดินเด่นชัดมากขึ้น

การเผา หมายถึง การนำผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ปั้นแต่งและผึ่งให้แห้งดีแล้วมาทำการเผาเพื่อให้คงรูปร่างอยู่ได้ และป้องกันการเสียหายในการนำไปดำเนินการขั้นต่อไป การเผาชิ้นงานครั้งนี้ผู้ศึกษาทำการเผา 26 ชั่วโมงโดยตั้งแต่เริ่มอุ่นเตาจนถึงสิ้นสุดการเผา อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ดังตารางกราฟการเผา

ภาพที่ 35 ภาพกราฟการเผาเตา อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส

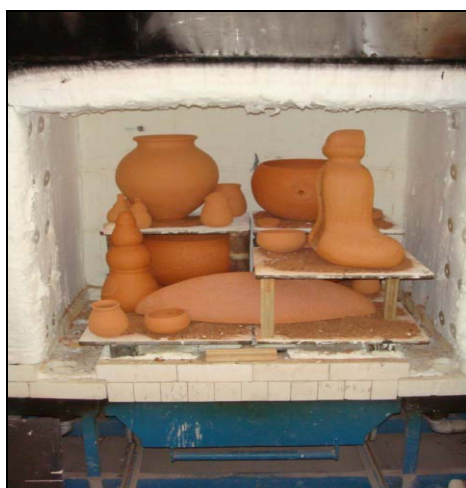

ภาพ ก

ภาพ ข.

ภาพที่ 36 ภาพ ก.-ข ภาพ ชิ้นผลงานที่นำเข้าเผา

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพที่ 37 ภาพ ก.-ข ภาพผลงานที่ผ่านการเผามาแล้ว

เตาเผาแบบใช้แก๊ส

ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้เผาชิ้นงาน โดยใช้เตาเผาแก๊สซึ่งข้อดีคือเผาได้ความร้อนสูง เก็บกักความร้อนได้ดีและสะดวกต่อการใช้งานสามารถเผาชิ้นงานขนาดใหญ่ได้เนื่องจากมีห้องเผาขนาดใหญ่พอดีกับชิ้นงาน

ภาพที่ 38 เตาเผาแก๊สที่ใช้ในการเผา

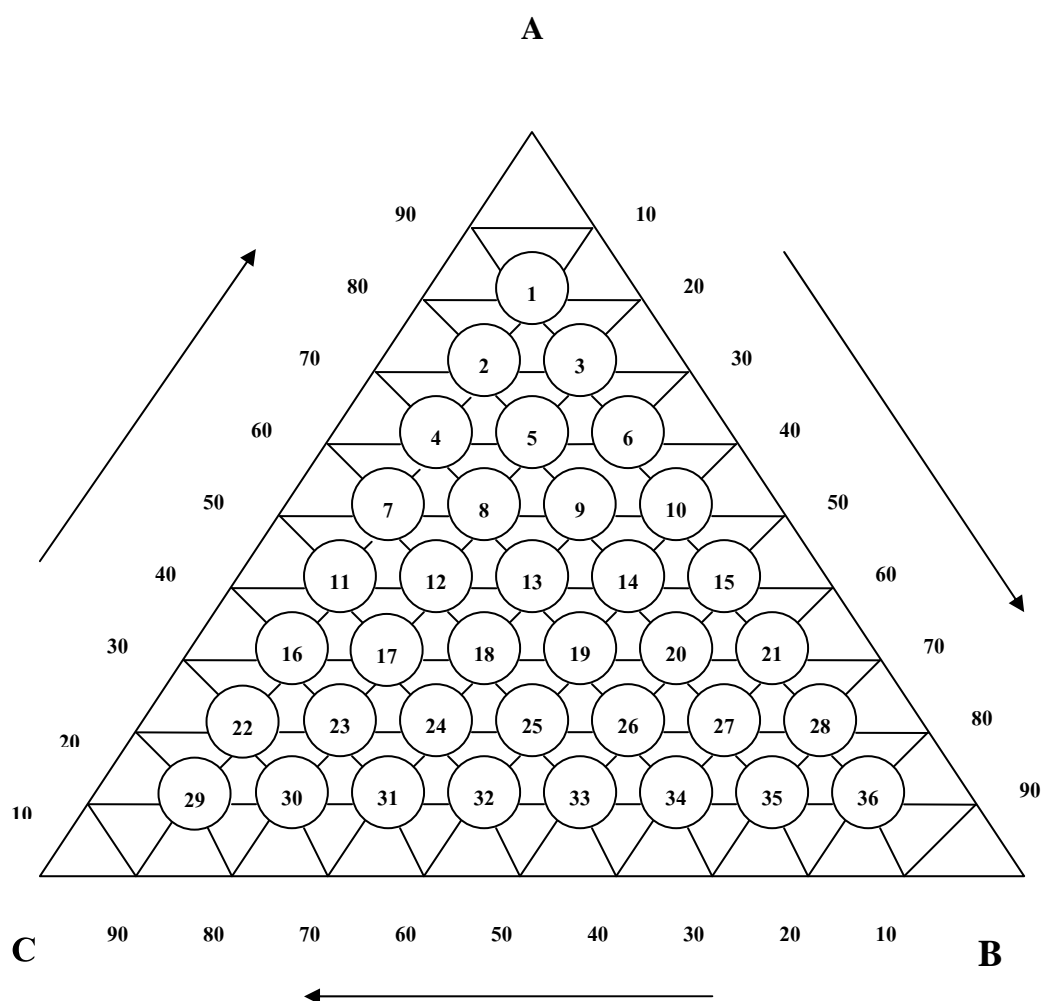

ภาพที่ 39 ถังบรรจุแก๊สเชื้อเพลิงในการเผา

การเคลือบ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้เคลือบซีเมนต์ซึ่งเป็นเคลือบที่ใช้วัสดุดิบจากธรรมชาติไว้ ซึ่งการปรุงแต่งเป็นไปตามแนวคิดแห่งการสร้างบุญกุศลที่เกิดขึ้นจากจิตใจที่บริสุทธิ์และเรียบง่าย ทดลองครั้งนี้ได้ทำการทดลองเคลือบซีเมนต์โดยมีอัตราส่วนผสมของวัสดุดิบสามชนิดคือ ดินด่านเกวียน ซีเมนต์ ไม้ แก้วบด โดยคำนวณอัตราส่วนจากตารางสามเหลี่ยม ดังนี้

ตารางที่ 5 ตารางสามเหลี่ยมแสดงอัตราส่วนผสมของวัสดุดิบสำหรับทำเคลือบซีเมนต์

วัสดุดิบ A = ดินเหนียวด่านเกวียน

วัสดุดิบ B = ซีเมนต์ ไม้

วัสดุดิบ C = แก้วบด

หมายเหตุ การอ่านตารางสามเหลี่ยมอ่านตามทิศทางของหัวลูกศร

หลังจากที่นำวัตถุดิบทั้งสามชนิดมาเข้าสู่ตารางสามเหลี่ยม แล้วก็นำวัตถุดิบทั้งสามชนิดมาผสมกัน โดยมีอัตราส่วนของแต่ละอัตราส่วนดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงอัตราส่วนของวัตถุดิบที่ใช้ในการผสม

อัตราส่วนผสมที่	วัตถุดิบที่ใช้ผสม ได้จากตารางสามเหลี่ยม		
	ดินเหนียวดำนเกวียน	ซีเมนต์	แกลบค
1	10	80	10
2	20	70	10
3	10	70	20
4	30	60	10
5	20	60	20
6	10	60	30
7	40	50	10
8	30	50	20
9	20	50	30
10	40	50	10
11	10	40	50
12	40	40	20
13	30	40	30
14	20	40	40
15	10	40	50
16	60	30	10
17	50	30	20
18	40	30	30
19	30	40	30
20	20	30	50
21	10	30	60
22	70	20	10

อัตราส่วนผสมที่	วัตถุดิบที่ใช้ผสม ได้จากตารางสามเหลี่ยม		
	ดินเหนียวด้านเกวียน	จี๊ถั่ว	แก้วบด
23	10	80	10
24	20	70	10
25	10	70	20
26	30	60	10
27	20	60	20
28	10	60	30
29	40	50	10
30	30	50	20
31	20	50	30
32	40	50	10
33	10	40	50
34	40	40	20
35	30	40	30
36	20	40	40

เคลือบจี๊ถั่ว คือที่ใช้จี๊ถั่วพีชต่างๆ มาเป็นส่วนประกอบหลักในส่วนผสมของเคลือบจี๊ถั่วต่างๆ เหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นตัวทำให้เคลือบเกิดการหลอมละลายเกิดความมันแวววาวในเคลือบและขณะเดียวกัน สารประกอบบางตัวที่ได้จากจี๊ถั่วก็ช่วยทำให้เกิดสีด้วย เช่น เหล็กออกไซด์ ไทเทเนียมออกไซด์ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้จี๊ถั่วไม้จากการเผาเตาฟืนที่แหล่งดินเผาบ้านด่านเกวียน โดยมีส่วนผสมของแก้วบด 60% จี๊ถั่ว 30% ดินด้านเกวียน 10% เนื่องจากเคลือบจี๊ถั่วไม้ให้ความรู้สึกที่เรียบง่ายไร้การปรุงแต่ง สีสนที่เกิดขึ้นเกิดจากธรรมชาติของส่วนประกอบของจี๊ถั่วไม้

ผลการทดลองเคลือบขี้เถ้า

ภาพที่ 40 ผลการทดลองเคลือบขี้เถ้า

การเคลือบชิ้นงาน

ทำได้หลายวิธี ในการศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้วิธีการทาด้วยพู่กันซึ่งเป็นวิธีการเคลือบที่ง่ายเหมือนการป้ายสีลงบนระนาบ สะดวกรวดเร็วเหมาะสำหรับการเคลือบที่ต้องการพื้นที่น้อยๆ

ภาพ ก.

ภาพ ข.

ภาพ ค.

ภาพที่ 41 ภาพ ก.-ค การทาเคลือบลงบนชิ้นงาน

การเผาเคลือบ

การเผาเคลือบ หมายถึง การเผาผลิตภัณฑ์ที่ตกแต่งแล้ว หรือไม่ได้ตกแต่งสีก็ได้แต่ได้ชุบเคลือบแล้ว เผาเพื่อให้น้ำเคลือบละลายจับผิวผลิตภัณฑ์เป็นมันวาว คล้ายแก้วหรือบางชนิดอาจเป็นเคลือบด้านก็ได้ การเผาเคลือบเป็นการเผาขั้นสุดท้ายจะได้ผลเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานได้ การเผาขั้นนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษมิฉะนั้นจะเสียหายได้ง่ายที่สุด

ภาพที่ 42 ชิ้นงานที่ผ่านการเผาเคลือบ

การประกอบชิ้นงานหลังจากผ่านการเผาแล้ว

เนื่องจากการสร้างชิ้นงานของผู้ศึกษาในครั้งนี้มีขนาดชิ้นงานที่ใหญ่พอสมควรและรูปแบบงานและแนวคิดที่สร้างงานนั้นต้องนำชิ้นงานมาประกอบกันในภายหลังจากการเผาแล้วจึงจะเป็นรูปทรงที่สมบูรณ์และเป็นไปตามแนวคิด

ภาพ ก. วางชิ้นงาน

ภาพ ข. ขึ้นด้วยน็อตสกรู

ภาพ ค. ประกอบชิ้นที่ 2

ภาพที่ 43 ภาพ ก.-ค. การประกอบชิ้นงานในผลงานชิ้นที่ 5

ภาพ ง. ชันด้วยน็อตสกรู

ภาพ จ. ประกอบชิ้นที่3

ภาพ ฉ. ประกอบชิ้นที่4

ภาพที่ 44 ภาพ ก.-ฉ. การประกอบชิ้นงานผลงานชิ้นที่5

ภาพ ก. วางชิ้นงาน

ภาพ ค. ประกอบชิ้นที่2 และ3

ภาพ ค. ชิ้นงานที่ประกอบเสร็จ

ภาพที่ 45 ภาพ ก.-ค. การประกอบชิ้นงานผลงานชิ้นที่ 3

ภาพ ก. วางชิ้นงาน

ภาพ ค. ประกอบชิ้นที่2 และ3

ภาพ ค. ชิ้นงานที่ประกอบเสร็จ

ภาพที่ 46 ภาพ ก.-ค. การประกอบชิ้นงานผลงานชิ้นที่ 4

ความแตกต่างของเนื้อดินลักษณะผิวอาจอาจเกิดขึ้นจากเนื้อดิน หรือจากลักษณะของเคลือบตลอดจนในหลายสถานะ อาทิเช่น ในสภาวะดินเหนียวที่มีสิ่งเจือปนเช่นดินดานเกวียน สภาวะระหว่างรอให้หมาดตัว หรือขณะแห้งแล้วตลอดจนองค์ประกอบการเผาขึ้นต้องสอดคล้องกับธรรมชาติของดิน โดยครอบคลุมถึงระดับของอุณหภูมิ บรรยากาศในการวางเผา ในสภาวะต่างๆ เหล่านี้ พื้นผิวของผลงานที่ต่างกันออกไป ความแตกต่างของลักษณะผิวอาจอาจเกิดขึ้นจากเนื้อดิน หรือจากลักษณะของเคลือบตลอดจนในหลายในสภาวะต่างๆ เหล่านี้สำหรับ ผู้มีประสบการณ์ย่อมสามารถที่จะสร้างลักษณะผิวให้เกิดขึ้น คือคุณค่าความงามอันเป็นเนื้อแท้แห่งวัสดุที่หลอมรวมกับความคิดสร้างสรรค์หรือบังเกิด ทั้งโครงสร้างและองค์ประกอบ เมื่อผ่านการเผาแล้วจะเกิดความแตกต่างกันมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความหยาบละเอียดตลอดจนสีของเนื้อดิน การตกแต่งด้วยวัสดุสิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนผิวพรรณของชิ้นงานที่สื่อถึงบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคลที่สามารถแยกย่อยได้มากมายที่จะสรรค์สร้าง ถ่ายทอดผลงานออกมาให้เห็นประจักษ์ซึ่งความงามแห่งเนื้อดินที่ถูกเผา

ผลงานวิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง “แม่พระ ”ประกอบ ผลงานทั้งหมดจำนวน 5 ชิ้น ซึ่งในแต่ละชิ้นมีลักษณะที่แตกต่างกัน ตามรูปทรงโครงสร้างพื้นฐานของแต่ละแนวคิด โดยการนำรูปทรงอินทรีย์รูป(Organic Form) ที่มาจากความรู้สึกต่างๆของการทำบุญกุศลของแม่มาสร้างเนื้อหาเรื่องราวของชิ้นงาน องค์ประกอบการเผานั้นก็สำคัญเพราะจะต้องสอดคล้องกับธรรมชาติของดิน

โดยครอบคลุมถึงระดับของอุณหภูมิ ระยะเวลาในการเผา บรรยากาศในการวางเผา รวมถึงตำแหน่งในการวางชิ้นงานภายในเตาและการที่ร่องรอยจากการเผาที่บรรยากาศการเผาที่นอกเหนือการควบคุมหรือแม้แต่เชื้อเพลิงที่ใช้เผาที่ส่งผลต่อชิ้นงานได้ การอาศัยประสบการณ์ร่วมกับธรรมชาติของความร้อนและธาตุทั้ง 4 คือ ดิน น้ำ ลม และไฟประกอบเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมถูกต้องที่ ถูกเวลาจึงจะบรรลุถึงเป้าหมายแห่งความงามได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ภาพที่ 47 ชิ้นงานที่เกิดขึ้นจากความบังเอิญในการเผา

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงาน

การสร้างสรรค้ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ในหัวข้อ “แม่พระ” ผู้ศึกษาได้ การสร้างสรรค้ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาเป็นงานศิลปะที่ใช้สื่อในการแสดงออก ทาง ปริมาตรของรูปทรง ทางอารมณ์และความคิดที่มีลักษณะเป็น 3 มิติ คือ ความกว้าง,ความยาว,ความ ลึก และเกิดจากการประสานกันของรูปทรง เข้ากับเนื้อหาทางความคิด การแสดงออก ให้เกิด ความหมาย ในการแสดงออกของรูปทรงและการแสดงออกทางความคิดจินตนาการต่อการสร้างสรรค้ ผลงานอย่างเป็นระเบียบ และประสานสัมพันธ์ในการสร้างสรรค้เป็นผลงานประติมากรรม เครื่องปั้นดินเผาที่สมบูรณ์ลงตัว การวิเคราะห์ผลงาน โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ถึงจุดมุ่งหมายใน การสร้างศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เพื่อนำไปสู่ผลงานที่สมบูรณ์ลงตัวมากที่สุดทั้งในเรื่องเนื้อหา ความหมาย และคุณค่าของผลงานแก่ผู้ชมสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. เนื้อหา เรื่องราว

การสร้างสรรค้ศิลปะจากอดีตจนถึงปัจจุบันศิลปินมักจะเริ่มจากแรงบันดาลใจหรือความ บันดาลใจในเรื่องราวต่างๆซึ่งอาจจะแบ่งแยกออกเป็นเรื่องหลักๆได้ 3 กลุ่มคือเรื่องราวของคน เรื่องราวของวัตถุ และเรื่องราวของทิวทัศน์มาถ่ายทอดสู่ผู้ชมให้เกิดความรู้สึกละเอียดตาม ในการ สร้างสรรค้ผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาในครั้งนี้เนื้อหาเรื่องราวเป็นเรื่องของการทำบุญ กุศลที่ทำเป็นประจำของแม่ผู้ศึกษาซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ผู้ศึกษาได้พบเห็นตั้งแต่เด็กเป็นประจำ ธรรมดาที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดและสร้างแรงสะเทือนใจเกิดเป็นแรงบันดาลใจนำไปสู่ความคิดและ แนวคิดที่ต้องการสร้างศิลปะที่สื่อถึงสูงส่ง

2. จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค้

จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค้ครั้งนี้เพื่อแสดงความรักและศรัทธาในศิลปะ โดยเฉพาะ ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยเชื่อว่าศิลปะเป็นสิ่งที่ดีงาม มีคุณค่าช่วยสร้างโลกให้ดูงดงาม น่าอยู่ ช่วยยกระดับจิตใจของผู้คนในสังคมให้สูงส่งขึ้นทฤษฎีได้แก่

3. ฟอर्मอลลิสม์ (Formolism) เป็นศิลปะที่สร้างสรรค์ผลงานที่มีความงามหรือสุนทรียภาพทางรูปทรงเป็นหลักที่สำคัญ

4. เอกซ์เพรสติวิสม์ (Expressivism) มีจุดมุ่งหมายในการสร้างผลงานแสดงออกของอารมณ์ ความรู้สึก สะท้อนใจเป็นสำคัญ

5. อินสตรูเมนทัลลิสม์ (Instrumentalism) เชื่อว่าศิลปะคือเครื่องมือในการสื่อสารที่เป็นเรื่องราว ความหมายเกี่ยวกับชีวิต สังคมและโลกเพื่อยกระดับจิตใจและสังคมให้ดีขึ้น

การสร้างสรรค์ครั้งนี้ไม่สามารถเลือกใช้ทฤษฎีหนึ่งหรือทฤษฎีใดได้โดยเลือกใช้ทั้ง 3 ทฤษฎีในการสร้างสรรค์ครั้งนี้มาผสมผสานซึ่งกันไปตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ในหัวข้อ “แม่พระ” โดยผลงานประกอบด้วยรูปทรง เนื้อหาที่แสดงความรู้สึกที่สื่อถึงความสูงส่งเพื่อยกระดับจิตใจของคนสังคมให้สงบสุขดังที่ตั้งใจไว้

3. เทคนิคและวัสดุ

การสร้างสรรค์ครั้งนี้กระบวนการทางเทคนิค วัสดุและวัตถุดิบ เทคนิคตามกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเป็นสื่อและเครื่องมือในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้การเลือกใช้ดินด้านเกวียนเพราะมีความเชื่อว่าดินด้านเกวียนที่มีส่วนผสมของดินด้านเกวียน 100 % และทรายแม่น้ำ 20% ดินด้านเกวียนมีสีหลังเผาเป็นไปตามความต้องการของผู้ศึกษามีความเหนียว สามารถขึ้นรูปได้ดี มีความสามารถแสดงความเป็นสังจะต่อวัสดุคือสีสัน พื้นผิวที่แสดงออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ

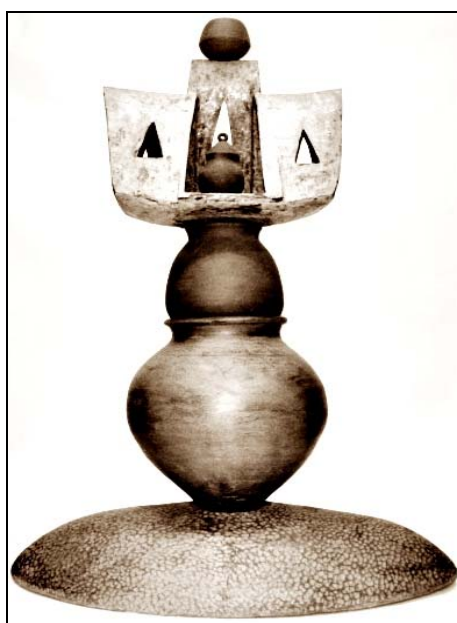
4. ทักษะ

การวิเคราะห์ทักษะ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ทักษะ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์และการสังเคราะห์และการสังเคราะห์ เพื่อทำให้เห็นถึงกลไกในการทำงานของทักษะต่างๆ ในด้านความประสานสัมพันธ์ หน้าที่ ความหมาย และคุณค่าของการสร้างสรรค์ ทักษะที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาครั้งนี้ ได้แก่

1. รูปร่างและรูปทรง (Shape & Form)

รูปร่าง (Shape) คือ รูปแบน ๆ มี 2 มิติ มีความกว้างกับความยาวไม่มีความหนาเกิดจากเส้นรอบนอกที่แสดงพื้นที่ขอบเขตของรูปต่าง ๆ เช่น รูปวงกลม รูปสามเหลี่ยม หรือ รูปอิสระที่แสดงเนื้อที่ของ

ผิวที่เป็นระนาบมากกว่าแสดงปริมาตรหรือมวล รูปทรง (Form) คือ รูปที่ลักษณะเป็น 3 มิติ โดยนอกจากจะแสดงความกว้าง ความยาวแล้ว ยังมีความลึก หรือความหนา นูน ด้วยเช่น รูปทรงกลม ทรงสามเหลี่ยม ทรงกระบอก เป็นต้น ให้ความรู้สึกมีปริมาตร ความหนาแน่น มีมวลสาร ที่เกิดจากการใช้ค่าน้ำหนัก หรือการจัดองค์ประกอบของรูปทรง หลายรูปรวมกันรูปร่างและรูปทรง เป็นรูปธรรมของงานศิลปะ ที่ใช้สื่อเรื่องราวจากงานศิลปะไปสู่ผู้ชมการแสวงหาความจริงภายในวัตถุของรูปทรง เป็นความพยายามถ่ายทอดความรู้สึกเป็นรูปแบบอันแฝงด้วยไว้ด้วยจินตนาการโดยการลดทอน คัดแปลง ถ่ายทอดเป็นวัตถุรูปทรงในการสร้างสรรค์ครั้งนี้มีการตัดทอนรูปทรงซึ่งเกิดจากสาเหตุคือต้องการให้รูปร่างสัดส่วนดูง่าย เข้าใจได้ง่าย สร้างรูปทรงที่ประกอบขึ้นมาใหม่ให้แปลกตาขึ้น โดยนำส่วนประกอบประกอบเข้าด้วยกันใหม่

ภาพที่ 48 รูปทรงประกอบเข้าด้วยกันสร้างเป็นรูปทรงใหม่

2. ปริมาตร (Volume)

ปริมาตรจะมีลักษณะเป็น 3 มิติ ที่มีความกว้าง ความยาว และความลึก ที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างระนาบที่เป็นขอบเขตของปริมาตร ที่กำหนดถึงความราบเรียบ ความโค้ง ความนูน ซึ่งเป็นปริมาตรของที่ว่างที่ถูกแทนที่โดยมวล มีปริมาตรของรูปทรงที่แน่นตัน (Solid

From) ก็นั่นที่อากาศปริมาตรของรูปทรงจะมีพลังเคลื่อนไหวของปริมาตรพื้นผิว ในลักษณะต่างๆ ที่ประสานและเชื่อมต่อนั่นกันและกัน และทำให้เกิดการแทนค่าของแสงเงาในรูปทรงในการศึกษา เปรียบเทียบผลกระทบของลักษณะปริมาตรในแง่มุมต่างๆนี้เป็นพื้นฐานของรูปทรง และทางความคิด

3. มวล (Mass)

มวล คือ เป็นก้อนปริมาตรของรูปทรงที่เป็น 3 มิติ ที่เกิดจากการประกอบกันของ ขอบระนาบ ซึ่งเป็นขอบเขตปริมาตรของรูปทรงที่ถูกแทนค่าโดยมวล ที่มีลักษณะที่บดบัง มีความแน่น มีค่าน้ำหนัก หรือ เป็นกลุ่มก้อนของปริมาตรในที่ว่าง ที่มีส่วนกำหนดลักษณะของปริมาตร ที่ว่างที่ล้อมรอบรูปทรง

4. น้ำหนักของแสงเงา (Tone)

ในงานประติมากรรม น้ำหนักของแสงเงา มีความสำคัญต่อน้ำหนักทางสายตาที่สามารถสร้างความรู้สึกและความน่าสนใจ ที่เกิดจากการตัดกันของน้ำหนักต่างๆของรูปทรง และให้ความรู้สึกถึงจังหวะต่างๆ ที่เคลื่อนไหวน่าสายตา ในการสร้างความกลมกลืน ความสม่ำเสมอ หรือความขัดแย้งของรูปทรงการสร้างผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผา ชุดนี้ ผู้ศึกษานำให้เห็นถึงน้ำหนักต้นลึกของระนาบ ที่มีปริมาตรเป็น 3 มิติของรูปทรง เพื่อแสดงรูปทรง เพื่อแสดงความรู้สึกทางสายตาในการเคลื่อนไหวอย่างเป็นจังหวะ ทิศทางที่แน่นอนของน้ำหนักแสงเงา ที่มีปริมาตรเป็นเหลี่ยมและมีลักษณะแสงเงา มีความต้นลึก ชับซ้อน ชัดเจน แน่นอน ตามลักษณะโครงสร้างของรูปทรงที่บ่งบอกถึงความ หมุนวน และผันแปรของเวลา

5. ลักษณะพื้นผิว (Texture)

พื้นผิว หมายถึง ลักษณะของบริเวณผิวหน้าของสิ่งต่าง ๆ ที่เมื่อสัมผัสแล้วสามารถรับรู้ได้ว่ามีลักษณะอย่างไร คือรู้ว่า หยาบ ขรุขระ เรียบ มัน ค้าน เนียน สาก เป็นต้น สำคัญต่อการแสดงออกของรูปทรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ในด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก รู้ถึงค่าน้ำหนักและสัดส่วน แสงเงา และความงามในพื้นที่สัมผัสได้ด้วย ลักษณะพื้นผิวทำให้เราสามารถรู้สึกจากการสัมผัสจับต้องได้โดยตรง เช่น พื้นผิวที่ขรุขระ เรียบ หยาบ ลักษณะที่สัมผัสได้ของความแตกต่างของลักษณะผิวชิ้นงาน มีลักษณะที่หยาบค้าน ให้ความรู้สึกถึงดินที่ผ่านกระบวนการทางการเผา แสดงคุณค่าความงามอันเป็นเนื้อแท้แห่งวัสดุที่หลอมรวมกับความคิดสร้างสรรค์ หรือบังเกิดเป็นทั้ง โครง

สร้างและองค์ประกอบ การสัมผัสผิวของวัสดุเกิดได้ 2 ทางคือ รู้สึกภายในคือความรู้สึกสัมผัสโดย
ใช้ตาเป็นสื่อ และรู้สึกภายนอกคือการจับต้องสัมผัสทางกาย

ภาพที่ 49 การสร้างพื้นผิวให้แก่ชิ้นงาน

6 ที่ว่าง (Space)

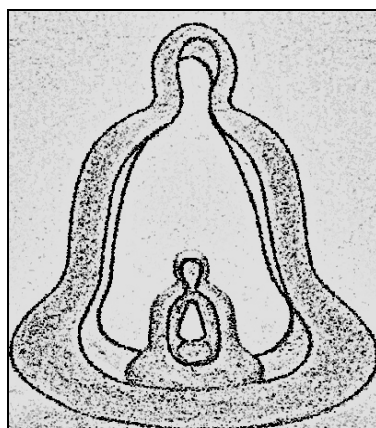
การสร้างสรรคับริเวณว่างให้ความรู้สึกตื่นลึกด้วยการซ้อนกันของรูปทรงและการ
จัดลำดับอ่อนแก่การกำหนดตำแหน่งของรูปทรงซึ่งมีวิธีการใช้ที่ว่างคือการทำให้มีขนาดเล็กลงหรือ
ใหญ่ขึ้น การทำให้สัดส่วนผิดไป การแสดงออกเพียงด้านใดด้านหนึ่ง การเพิ่มระยะการมอง
การรับรู้บริเวณว่างนั้นสามารถรับรู้ได้ 4 คือทางหู ตา การสัมผัสและการเคลื่อนไหว

ภาพที่ 50 การใช้บริเวณว่างสร้างรูปทรง

7. เส้น

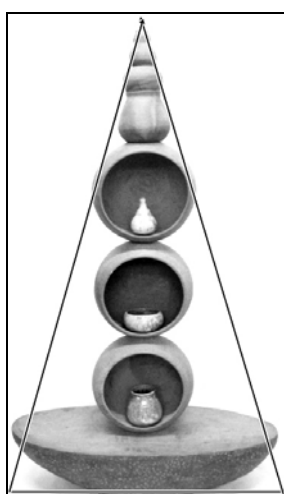
เป็นผลจากการจุด จิตของมนุษย์เป็นการถ่ายทอด บันทึกถึงความความใจของ มนุษย์ต่อโลกภายนอก เส้นเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดความรู้สึกทางองค์ประกอบศิลป์ว่าจะมีค าทีบ เศร้าหมอง เบาสบาย สงบนิ่งหรือวุ่นวาย เป็นต้น

ภาพที่ 51 การใช้เส้นโค้งสร้างรูปทรง

8. การจัดภาพ

การสร้างสรรค์ครั้งนี้ใช้แนวทางในการจัดรูปทรงเป็นสามเหลี่ยมตามเส้นแกน เพื่อสื่อถึงความสูงส่ง ความมั่นคง ศาสนา

ภาพที่ 52 การสร้างรูปทรงตามแกนสามเหลี่ยม

5. การขึ้นรูป

การขึ้นรูปในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผามีหลากหลายวิธีให้เลือกใช้ตามความถนัดของผู้สร้างผลงาน ความเหมาะสมกับประเภท รูปแบบ ขนาดของชิ้นงาน ประเภทของเนื้อดิน และลักษณะพิเศษต่างๆที่เป็นร่องรอยการขึ้นรูปทรง ข้อจำกัดในการทำงานในโครงการนี้คือขนาดของผลงานที่มีขนาดใหญ่และรูปทรงที่มีการใช้ที่ว่าง การแก้ปัญหาการขึ้นรูปของข้าพเจ้าจึงใช้การผสมผสานวิธีการขึ้นรูปตามความเหมาะสมแต่ละส่วนของผลงาน การขึ้นรูปที่ใช้เป็นหลักในการขึ้นรูปผลงานในโครงการนี้มี 2 เทคนิคคือ

1. การขึ้นรูปแบบขด (Coil Method)
2. การขึ้นรูปด้วยปั้นหมุน (throwing method)

การขึ้นรูปแบบขด ถือเป็นวิธีการขึ้นรูปที่สร้างสรรค์ ขึ้นจากจินตนาการแลความรู้สึกลึกของผู้สร้างสรรค์ โดยอาศัยคุณสมบัติที่อ่อนและยืดหยุ่น ตลอดจนพื้นผิวของวัสดุ รวมทั้งการตกแต่งด้วยมือช่วยให้ผลงานมีความประณีตให้ความรู้สึกถึงความเป็นธรรมชาติ ที่เรียบง่าย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผลงานแลดูมีคุณค่ากว่าเครื่องจักร และการหล่อลงพิมพ์ ที่ทำให้ผลงานมีลักษณะซ้ำซากและพื้นผิวคล้ายคลึงกัน

การขึ้นรูปด้วยปั้นหมุน ถือเป็นวิธีการขึ้นรูปที่อาศัยทักษะมากพอสมควรยังเป็นงานที่มีขนาดใหญ่ยังต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

การวิเคราะห์ผลงานสำเร็จ

ผลงานชิ้นที่ 1 จุดกำเนิดของรูปทรงมีโครงสร้างมาจาก รูปทรงสามเหลี่ยม ให้ความรู้สึกถึงความมั่นคง ศาสนาต้องการสื่อถึงการทำบุญกุศลนั้นก่อให้เกิดสมาธิ ปัญญาอันสูงส่ง โดยใช้รูปทรงภาชนะหม้อดินที่สื่อถึงการทำบุญของแม่ของข้าพเจ้า ใช้รูปทรงของมนุษย์ในท่านั่งสมาธิสื่อถึงการพิจารณาถึงผลแห่งการทำบุญกุศล รูปทรงมีขนาดต่างกันเรียงอยู่ในแนวเดียวกันจากเล็กไปใหญ่ จากต่ำสู่สูง เพื่อแสดงถึงขั้นแห่งความสูงส่งของการทำบุญกุศล โดยเริ่มจากการให้ทาน การรักษาศีล และการเจริญภาวนาก่อให้เกิดปัญญา รูปทรงบวกกับที่ว่างให้ความรู้สึกเบาสบายผลงานสมบูรณ์ลงตัว

ผลงานชิ้นที่ 2 จุดกำเนิดของรูปทรงมีโครงสร้างมาจากรูปทรงสามเหลี่ยม ให้ความรู้สึกถึงความมั่นคงแสดงถึงแรงยึดมั่นในทำบุญ ผลงานสำเร็จสื่อถึงความสุข อิ่มเอิบใจเมื่อได้ ทำบุญ

ได้ใช้เส้นโค้งสร้างเป็นรูปทรงมนุษย์ ที่ให้ความรู้สึกถึงความสุข ใช้รูปทรงของบาตรเพื่อสื่อถึง ภาชนะรองรับบุญ โดยใช้ที่ว่างสร้างรูปทรงและสร้างรูปทรงในที่ว่างอีกทีเพื่อสื่อถึงเวลาในการทำบุญกุศลที่จะต้องทำอยู่บ่อยๆเป็นประจำ ด้วยจิตใจที่ตั้งมั่น ยึดมั่นถึงจะพบความสุขแห่งผลของการทำบุญ ผลงานเมื่อสำเร็จให้ความรู้สึกถึงความสุขซึ่งเป็นผลจากการทำบุญผลงานสมบูรณ์ลงตัว

ผลงานชิ้นที่ 3 จุดกำเนิดของรูปทรงมีโครงสร้างมาจาก รูปทรงสามเหลี่ยม ให้ความรู้สึกถึงความมั่นคงแสดงถึงแรงยึดมั่นในการทำบุญ ผลงานสำเร็จสื่อถึงความสุขในบ้าน ความสุขสงบของสังคมประเทศชาติเมื่อได้รับผลแห่งบุญที่ได้สร้างไว้ใช้เส้นโค้งสร้างเป็นรูปทรงภาชนะหม้อดินซ้อนกันสื่อ ถึงการทำบุญที่ทำเป็นประจำอีกรูปทรงออกเพื่อเป็นฐานรองรับสื่อถึงสังคม ประเทศชาติที่มั่นคงแข็งแรง ใช้รูปทรงสถาปัตยกรรมวางอยู่ในส่วนบนเพื่อสื่อถึงความสุขสงบใช้รูปทรงของบาตรวางอยู่ส่วนยอดบนเพื่อสื่อถึงพุทธศาสนา

ผลงานเมื่อสำเร็จให้ความรู้สึกถึงว่าการทำบุญทำให้ครอบครัวคนในบ้านมีความสุขเพื่อแผ่สู่สังคมหากผู้คนในสังคมที่ร่วมกันสร้างบุญผลบุญก็ก่อให้เกิดความสุขของคนในชาติ โดยมีพุทธศาสนาเป็นแรงยึดเหนี่ยวผลงานเสร็จสมบูรณ์ลงตัว

ผลงานชิ้นที่ 4 ต้องการสื่อถึงการคำนึงในพุทธศาสนาเชื่อมั่นในหลักธรรมโดยใช้หม้อดินสร้างให้มีช่องว่างทะลุเห็นข้างใน โดยมีรูปทรงของดอกบัวอยู่ข้างในสื่อถึงภายในจิตใจของแม่ของข้าพเจ้าที่มีใจจดจ่อตั้งมั่นในการทำบุญตักบาตรในทุกเช้ารองรับรูปทรงเมล็ดข้าวที่ลอยสูงสื่อถึงพาหนะที่จะนำไปสู่การหลุดพ้น โดยรูปทรงบาตรซ้อนกันอยู่ด้านบนสุดแสดงถึงหลักแห่งธรรมในพุทธศาสนาเมื่อยึดมั่น คำนึงแล้วยอมนำไปสู่นิพพาน การใช้รูปทรงที่ประสานกันในแต่ละรูปทรงประสานกลมกลืนให้ความรู้สึกถึงความเบาต่อลอยด้วยการสร้างที่ว่างและความคำนึงกันของแต่ละรูปทรงผลงานมีความลงตัว

ผลงานชิ้นที่ 5 จุดกำเนิดของรูปทรงมีโครงสร้างมาจาก รูปทรงสามเหลี่ยม แสดงถึงความรู้สึกที่ความมั่นคงแสดงถึงแรงยึดมั่นในการทำบุญใช้รูปทรงของบาตรมาซ้อนกันเพื่อสื่อถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้ว 3 ประการที่ต้องยึดมั่น รูปทรงภาชนะที่มีอยู่ในรูปทรงของบาตรสื่อถึงการทำความดีกิริยาวัตร 3 คือ ทาน ศีล ภavana วางอยู่บนฐานของรูปทรงของบาตร ที่ยึดออกเพื่อสื่อถึงความมั่นคงของจิตใจในการทำบุญ ส่วนยอดเป็นรูปทรงของหม้อดินประสานกับรูปทรงของบาตรและดอกบัวเพื่อสื่อถึงความมีปัญญาอันสูงส่งสู่ มรรค ผล

ผลงานวิทยานิพนธ์ หัวข้อ “แม่พระ”

ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 1

ภาพที่ 53 แม่พระ 1,ดินด่านเกวียน, 1,100 °c ,oxidation, 65 × 70 × 75 cm.

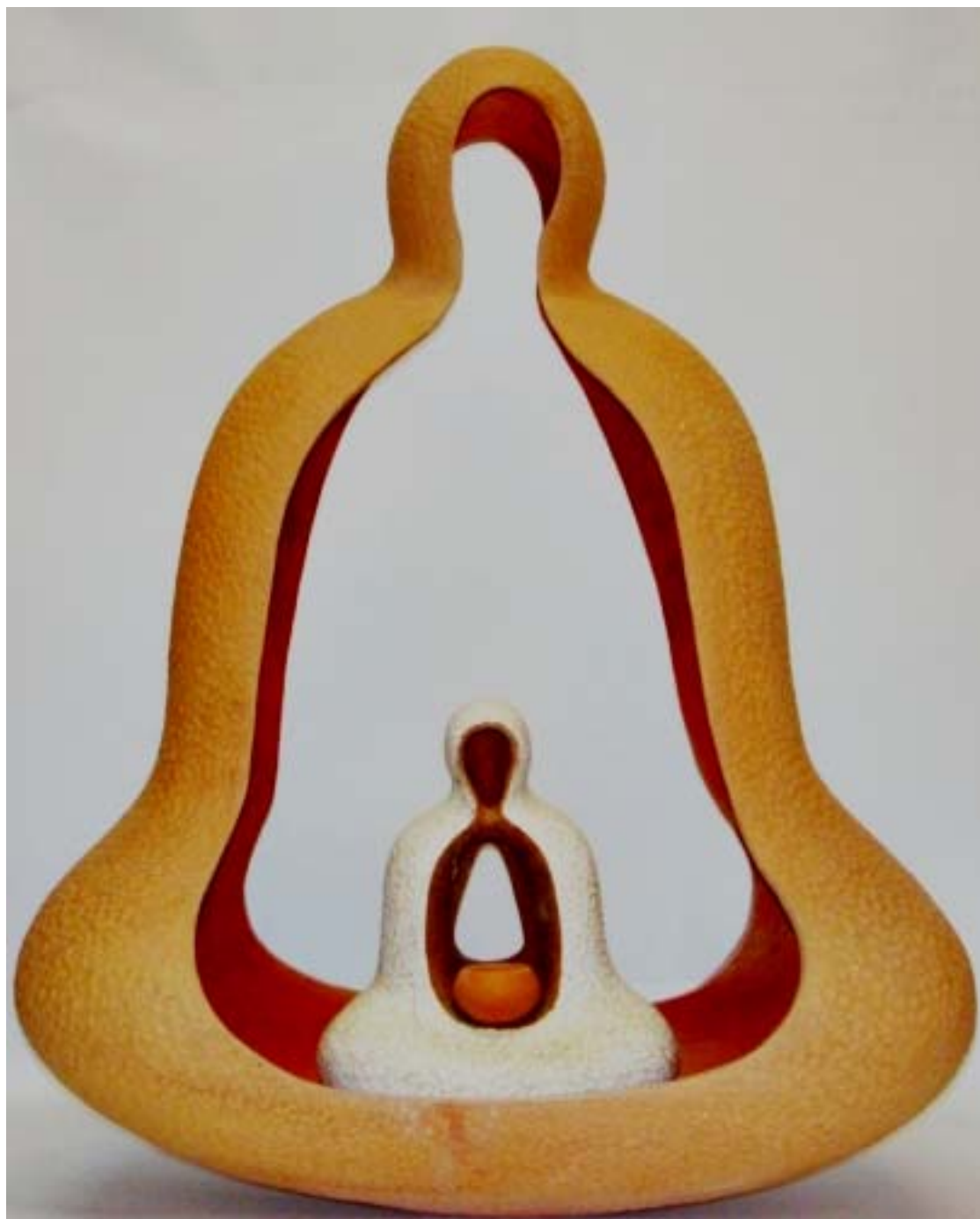

ภาพที่ 54 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 1 ด้านที่ 2

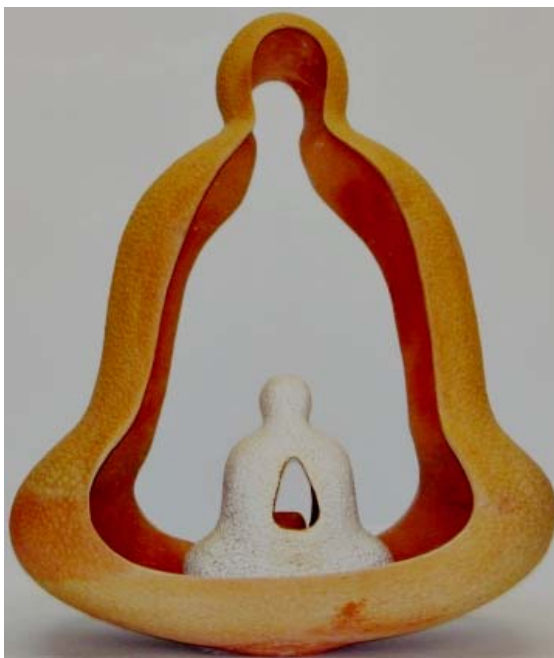

ภาพที่ 55 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 1 ด้านที่ 3

ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 2

ภาพที่ 56 แม่พระ 2,ดินด้านเกวียน, 1,000 °c , oxidation, 40 × 70 × 95 cm.

ภาพที่ 57 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 2 ด้านที่ 2

ภาพที่ 58 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 2 ด้านที่ 3

ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 3

ภาพที่ 59 แม่พระ 3,ดินด่านเกวียน, 1,100-1,200°c ,oxidation,35 × 80 × 120 cm.

ภาพที่ 60 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 3 ด้านที่ 2

ภาพที่ 61 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 3 ด้านที่ 3

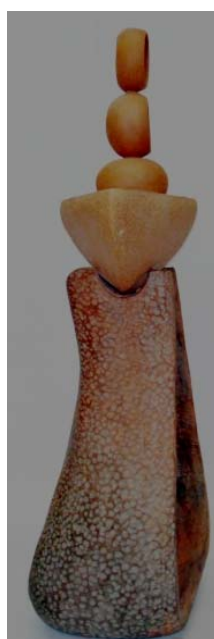
ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 4

ภาพที่ 62 แม่พระ 4,ดินด่านเกวียน, 1,100 °c , oxidation, 35 × 45 × 120 cm.

ภาพที่ 63 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 4 ด้านที่ 2

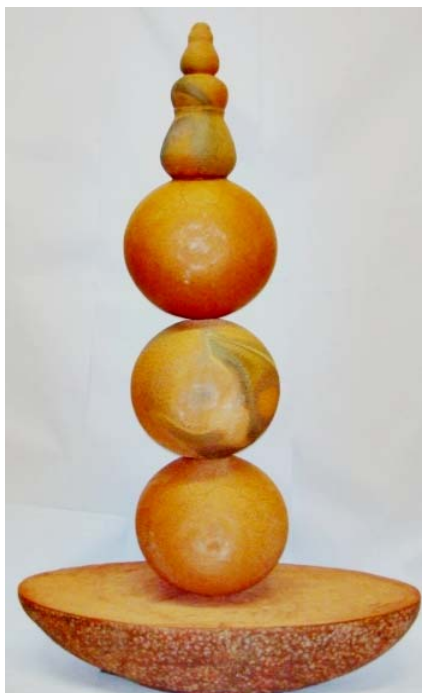

ภาพที่ 64 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 4 ด้านที่ 3

ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 5

ภาพที่ 65 แม่พระ 5,ดินด่านเกวียน, 1,100 °c , oxidation, 45 × 110 × 185 cm.

ภาพที่ 66 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 5 ด้านที่ 2

ภาพที่ 67 ผลงานสำเร็จชิ้นที่ 5 ด้านที่ 3

บทที่ 5

บทสรุปผลของการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา หัวข้อ “แม่พระ” ผู้ศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างสรรคผลงาน ที่แสดงถึงความสุข สงบ มีปัญญาสมาธิและความเชื่อศรัทธา ในการทำบุญกุศลในพุทธศาสนาซึ่งได้แรงบันดาลใจจากแม่ของข้าพเจ้าส่งผลทางความคิด และ แสดงออกถึงความหมายแห่งการสร้างบุญกุศลและให้ผู้ชมเกิดความคิดระลึกถึงการสร้างบุญกุศล รู้จักถึงการให้ เสียสละและเชื่อมั่นในพุทธศาสนาก่อให้เกิดสติ ปัญญาที่สูงส่ง สิ่งเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิด วัฒนธรรมที่ดีงามสร้างสังคมให้เจริญรุ่งเรืองเป็นการสร้างชาติและโลกนี้ให้สงบสุข

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา หัวข้อ “แม่พระ” ทำการ สร้างสรรคโดยใช้ดินพื้นบ้านด่านเกวียน ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมาซึ่งมี จำนวน 5 ชิ้นประกอบด้วยผลงานขนาด 70 - 200 เซนติเมตรโดยประมาณจำนวน 5 ชิ้น ผู้ศึกษาได้ เริ่มสร้างสรรคจนครบกระบวนการสามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

สรุปผลการดำเนินงาน

1. สรุปด้านที่มาและแรงบันดาลใจ

จากแรงบันดาลใจเบื้องต้นที่ผู้ศึกษาได้พบเห็นการทำบุญตักบาตรในตอนเช้าทุกๆเช้าของ แม่ผู้ศึกษาเป็นเหตุให้เกิดความประทับใจการสร้างบุญกุศล ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจาก หลักธรรมในเรื่องการสร้างบุญบารมีและการได้รับการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนของแม่ผู้ศึกษาจึงได้รับ รู้ถึงผลแห่งการสร้างบุญเมื่อกระทำปฏิบัติเป็นประจำย่อมก่อให้เกิดและรับรู้ได้ซึ่งความสุข สงบ อิ่มเอิบใจ เกิดสมาธิปัญญาและหลักธรรมอันสูงส่ง สร้างความเชื่อมั่นต่อพุทธศาสนา สิ่งเหล่านี้เป็น แนวทางให้ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์พิจารณาสู่แนวความคิดและภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางใน การสร้างเนื้อหาของผลงาน เมื่อได้ความชัดเจนด้านเนื้อหาและแนวคิดแล้วจึงจัดหาข้อมูลด้านศิลปะ โดยเฉพาะทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์

ที่เหมาะสมในการนำมาใช้งานเพื่อส่งเสริมคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์และเน้นการแสดงออกทางความรู้สึกและด้านเนื้อหาให้เกิดความแจ่มชัดและสำแดงพลังของความรู้สึกในงาน จากนั้นจึงสกัดงานทั้งสองมิติและสามมิติตามลำดับเพื่อค้นหาให้

2. สรุปด้านการค้นหาหารูปแบบวิธีการแสดงออกถึงแนวความคิด

ในการค้นหาหารูปแบบวิธีการแสดงออกถึงแนวความคิดโดยการตีความและคิดวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนำมาประกอบกับแนวความคิด วิเคราะห์ในจัดวางองค์ประกอบศิลป์

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ผู้ศึกษาแบ่งวิธีการศึกษาค้นหารูปแบบวิธีการแสดงออกถึงแนวความคิดเป็น 3 ขั้นตอน เพื่อให้ได้ผลงานที่สื่อได้ตามแนวความคิดที่กำหนด โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำรูปทรงของภาชนะ เช่น รูปทรงหม้อดิน รูปทรงของบาตร โดยเลือกรูปทรงที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน รูปทรงที่ต่อเนื่องกัน รูปทรงที่ซ้อนกัน รูปทรงที่ผนึกเข้าด้วยกัน รูปทรงที่แทรกเข้าหากัน รูปทรงที่สานเข้าด้วยกัน หรือ รูปทรงเรขาคณิต รูปทรงอินทรีย์ และรูปอิสระมาประกอบเข้าด้วยกัน

ขั้นตอนที่ 2 นำทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์เข้ามาประกอบกับข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาคลี่คลาย จัดวาง และสร้างรูปทรงใหม่ เพื่อให้สื่อได้ตามแนวความคิดและที่มา ทำให้รู้สึกถึงความสงบ ความสุขอึมเิบใจ ความมีปัญญา ความสูงส่งค้ำจุนศาสนาและความเชื่อศรัทธาในการสร้างบุญกุศล มาเป็นหลักในการสร้างสรรค์รูปทรงผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาหัวข้อ “แม่พระ ”

3. สรุปด้านเทคนิคในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแต่ละประเภทให้ประสบความสำเร็จศิลปินหรือผู้สร้างสรรค์ผลงานจะต้องค้นคว้าทดลอง เลือหาเทคนิคที่เหมาะสมกับผลงานเพื่อให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์สามารถถ่ายทอดแนวความคิดความรู้สึกเนื้อหาของงานผ่านรูปทรงไปยังผู้ชมผลงานการสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาในครั้งนี้ศึกษาได้เลือกใช้เทคนิคต่างๆพอสรุปได้ดังนี้

3.1 การขึ้นรูปขึ้นด้วยแป้นหมุนและการขึ้นรูปแบบขดเป็นวิธีการหนึ่งที่ต้องอาศัยทักษะพอควร สามารถขึ้นรูปภาชนะเครื่องปั้นดินเผาได้ดี ควบคุมขนาดและรูปทรงได้ดี สามารถขึ้นชิ้นงานขนาดใหญ่เป็นวิธีการที่ให้ความรู้สึกเรียบง่ายจากร่องรอยและสำแดงอารมณ์ของคนปั้นได้เต็มกำลัง

3.2 การตกแต่งด้วยเคลือบซีเมนต์ไม้ ไม้ซีเมนต์เป็นวัสดุที่ได้รับความนิยมได้จากการเผาไม้เนื้อแข็งจนเป็นซีเมนต์นำไปล้างด้วยน้ำจนเป็นซีเมนต์ที่บริสุทธิ์ สื่อถึงธรรมชาติที่เป็นไปตาม การสร้างบุญกุศลขั้นเจริญวิปัสสนาภาวนาที่สามารถเกิดจิตพิจารณาจนรู้แจ้งเห็นจริงอันสภาวะธรรมทั้งหลายอันได้แก่ขั้นธัมม ส่วนแล้วเป็นอาการของไตรลักษณ์ คือความเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

3.3 เนื้อดินด้านเกวียน ที่มีความเหนียวที่ตีเหมาะแก่การขึ้นรูปชิ้นงานขนาดใหญ่ซึ่งดินด้านเกวียนก็มีคุณสมบัติที่ครบถ้วน สื่อถึงความเป็นโครงสร้างของรูปทรงที่มั่นคง สร้างความหนักแน่นแข็งแรง เปรียบเหมือนความเชื่อศรัทธาในการสร้างบุญหรือทำบุญกุศลในพุทธศาสนา

3.4 การเผาผลงาน ในครั้งนี้ต้องเผาด้วยเตาแก๊สขนาดใหญ่เนื่องจากผลงานมีขนาดใหญ่เผาที่อุณหภูมิที่ 1,100 องศาเซลเซียส สีหลังการเผาออกเป็นสีส้มถึงน้ำตาลซึ่งให้ความรู้สึกถึงจักรพรรดิ

การเผาด้วยเชื้อเพลิงแก๊สและบรรยากาศในการเผาให้ความรู้สึกถึงพลัง แห่งการเคลื่อนไหว แห่งความสุขอิ่มเอิบใจที่ได้ทำบุญกุศล

3.5 การสร้างพื้นผิว เลือกที่จะใช้ก้อนหินเคาะสร้างพื้นผิวที่ให้ความรู้สึกนุ่มนวล อบอุ่น เกิดการซ้าของร่องรอย ขัดผิวให้เกิดความมันเปรียบเหมือนการทำบุญนั้นต้องทำเป็นประจำต่อเนื่อง และต้องทำด้วยใจที่บริสุทธิ์จึงจะพบความสุขที่แท้จริง

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ข้อจำกัดในการทำงานในโครงการนี้คือ ขนาดของผลงานที่มีขนาดใหญ่และรูปทรงที่มีความซับซ้อน เรื่องของที่ว่าง ปัญหาที่พบมากในการทำงานมักเกิดจากน้ำหนักและความหนาของตัวชิ้นงานและที่ว่างของรูปทรงแรงกดทับตามแรงโน้มถ่วงในขณะที่ชิ้นงานกำลังหดตัวทั้งในขณะที่เป็นดินดิบและขณะเผาซึ่งผู้ศึกษาสามารถสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขได้ดังนี้

1. ปัญหาการระเบิดของชิ้นงาน

สาเหตุนี้มักเกิดกับชิ้นงานขนาดใหญ่ที่ปั้นค่อนข้างหนาโดยเฉพาะส่วนที่รับน้ำหนัก ในขณะที่ส่วนบนแห้งแต่ส่วนล่างยังแห้งไม่สนิท รีบนำเข้าเตาเผาประกอบกับการปรับอุณหภูมิที่ขึ้นเร็วเกินไปในขณะที่เผาให้ความชื้นออกจากเนื้อดินกลายเป็นไอน้ำจึงเกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้ชิ้นงานระเบิดในเตาเผา

แนวทางแก้ไขควรฝังชิ้นงานให้แห้งสนิทเสียก่อน โดยเฉพาะส่วนที่หนาๆก่อนนำเข้าเตาเผา และควรเผาช้าที่สุดในช่วงแรกจนถึงอุณหภูมิ 300 เปิดช่องเตาและเปิดปล่องไฟให้ไอน้ำออก

ภาพที่ 68 ภาพผลงานที่ระเบิดจากการเผา

2. ปัญหาการกระแทกแตกออก

สาเหตุนี้ มักเกิดกับดินพื้นบ้านที่ไม่ได้ผ่านการล้างแล้วนำมาหมักแล้วปั้นทันที
เนื่องจากมีเศษหินปูนปนอยู่

แนวทางแก้ไข เมื่อขุดดินมาใช้ควรจะทำการล้างดินโดยผ่านตะแกรงก่อนเพื่อกรอง
เศษสิ่งเจือปน

ภาพที่ 69 ผลงานที่เสียหายจากการเผาเนื่องจากมีเศษหินปูนปนอยู่ในเนื้อดิน

3. ปัญหาการรับน้ำหนักชิ้นงานในการเผา

การรับน้ำหนักชิ้นงานในระหว่างการเผาใช้เซรามิกส์ไฟเบอร์รองรับน้ำหนักชิ้นงานในจุดที่มีความเสี่ยงสูงเป็นวิธีการหนึ่งที่แก้ไขปัญหาการแตกร้าวหลังการเผาได้

ภาพที่ 70 ภาพการใช้เซรามิกส์ไฟเบอร์รองรับน้ำหนักชิ้นงาน

4. ปัญหาการรับน้ำหนักชิ้นงานในระหว่างที่รอให้แห้ง

การรับน้ำหนักชิ้นงานในระหว่างการที่รอให้แห้งใช้ทรายโรยรองรับน้ำหนักชิ้นงานกันของชื้น การใช้ฟองน้ำรองรับขณะปั้นและขณะที่ผึ่งแห้งในจุดที่มีความเสี่ยงสูงเป็นวิธีการที่ช่วยแก้ไขปัญหาการแตกร้าวขณะรอแห้งได้

ภาพที่ 71 ภาพผลงานที่ใช้ทรายรองในส่วนที่รับน้ำหนัก

ภาพที่ 72 ภาพแสดงผลงานใช้ฟองน้ำรองในส่วนที่รับน้ำหนักขณะปั้น

ภาพที่ 73 ภาพผลงานใช้ฟองน้ำรองในส่วนที่รับน้ำหนักในขณะฝั่งแห้ง

5. ปัญหาการควบคุมบรรยากาศในการเผา

ในการเผาด้วยเตาแก๊สนั้นการควบคุมบรรยากาศออกซิเดชั่นนั้นการควบคุมการเผาให้ได้บรรยากาศออกซิเดชั่นที่สมบูรณ์นั้นเป็นเรื่องที่ต้องมีความรู้ในเรื่องเตาเผาแก๊สและประสิทธิภาพพอควรนั้นเพราะการเผาให้ได้บรรยากาศที่ต้องการต้องควบคุมเป็นต้นว่าความสะอาดในห้องเผา ความสะอาดของหัวพันแก๊ส ขนาดของรูนมหนูในหัวพันแบบเวนจูรี่ต้องไม่ใหญ่เกินขนาดมาตรฐานคือ 0.2 มม. การเรียงชิ้นงานต้องไม่หนาแน่นมากเกินไปควรมีพื้นที่ว่างระหว่างความสูง

ของผลิตภัณฑ์และแผ่นรองเตาเผาอย่างน้อย 2 เซนติเมตร ควรควบคุมการเผาให้เป็นไปตามกราฟของการเผาให้ถูกต้องทุกครั้ง

ภาพที่ 74 ภาพแสดงตำแหน่งชิ้นงานที่ควบคุมบรรยากาศได้ไม่ดีพอ

6. ปัญหาการแตกร้าวขณะผึ่งแห้ง

ส่วนมากเกิดขึ้นกับชิ้นงานในแนวระนาบการหดตัวที่ไม่เท่ากัน ควรปั้นเพื่อแนวระนาบคือปั้นให้มีความนูนสูงขึ้นกว่าแนวระนาบ

ภาพที่ 75 ภาพชิ้นงานแตกร้าวขณะผึ่งแห้งจากแนวระนาบ

7. ปัญหาการแตกร้าวหลังการเผา

ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในบริเวณที่มีการดึงตัวสูงในจุดที่เปราะบางกว่าส่วนอื่น ควรปรับขึ้นให้มีความหนา มากเป็นพิเศษในส่วนที่ต้องรองรับและส่วนที่เกิดความดึงตัว

ภาพที่ 76 ภาพชิ้นงานที่แตกร้าวหลังการเผา

ภาพที่ 77 ภาพชิ้นงานที่ใช้แท่งดินรองรับส่วนที่รับน้ำหนักของชิ้นงาน

ภาพที่ 78 ภาพแสดงโครงสร้างกระดูกงูเพื่อรับน้ำหนักของชิ้นงาน

ภาพที่ 79 ภาพแสดงการวางแกนโครงสร้างรับน้ำหนักของชิ้นงาน

ข้อเสนอแนะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาหัวข้อ “แม่พระ” การสร้างสรรค์ผลงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเรื่องเนื้อหาขององค์ประกอบศิลป์ เทคนิคในการสร้างสรรค์ซึ่งผู้ศึกษาพอสรุป ดังนี้

1. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อแนวคิดและแรงบันดาลใจ

ในการสร้างสรรค์ผลงานหัวข้อ “แม่พระ” ได้แรงบันดาลใจมาจากการทำบุญกุศลอยู่เป็นประจำของแม่ผู้สร้างสรรค์เกิดเป็นลักษณะความรู้สึกอ่อนไหว โดยการรับรู้ด้วยการเห็นด้วยตาอยู่เป็นประจำเข้ามาปะทะในความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ผู้ศึกษาเป็นเหตุให้เกิดการความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาเพื่อก่อให้เกิดคุณค่าความงามทางศิลปะแก่ผู้ชมผลงานการทำบุญกุศลของแม่และการกระทำความดีของแม่ล้วนสร้างอิทธิพลและแนวคิดแสดงว่าศิลปะเกิดขึ้นได้ด้วยสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา ศิลปะเป็นเรื่องใกล้ตัว

2. ศิลปินนอกแบบ

การที่ผู้ศึกษาไม่มีพื้นฐานทางศิลปะมาในช่วงเรียนปริญญาตรี เนื่องจากสำเร็จการศึกษามาทางสายวิทยาศาสตร์ แต่ก็ยังสามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ในระดับหนึ่งนั้นแสดงว่าศิลปะยุคปัจจุบันศิลปินไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานทางศิลปะมาก่อนก็ได้เพียงแต่ขอให้มีความรักที่จะทำศิลปะ มีความคิดที่แปลกใหม่ เชี่ยวชาญจักนำเสนอแง่มุมทางศิลปะในมุมมองใหม่ๆก็อาจสร้างศิลปะที่ดีๆขึ้นมาได้

3.เทคนิค

ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนซึ่งส่วนจะใช้ขึ้นรูปภาชนะที่ความงามคือหน้าที่ใช้สอย แต่ผู้ศึกษาได้นำมาสร้างเป็นผลงานประติมากรรมที่ความงามเกิดจากการแสดงออกเพียงอย่างเดียวเป็นเรื่องที่ยากอยู่ไม่น้อยในการขึ้นรูปผลงานขนาดใหญ่เพราะต้องอาศัยทักษะในการขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนขั้นสูงผสมกับการขึ้นรูปแบบขดเป็นงานประติมากรรมผสมผสานกันบวกกับการสร้างพื้นผิวด้วยการใช้หินเคาะสร้างความนุ่มนวลจนเกิดความลงตัวในผลงาน สื่อความหมายและการแสดงออกตรงตามความต้องการในการสร้างสรรค์ศิลปินควรเลือกใช้เทคนิคให้เหมาะสมและค้นหาเทคนิคขึ้นมาใหม่อยู่ตลอดเวลา

4. คุณค่าของผลงานและการพัฒนา

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาหัวข้อ “แม่พระ” สิ่งที่ผู้ศึกษาต้องการแสดงให้ผู้ชมรับรู้และสะท้อนใจให้มากที่สุดขนาดของผลงานจึงต้องมีขนาดใหญ่ตามอุปกรณ์คือขนาดของเตาเผาที่จะอำนวยต่อขนาดของผลงานเพื่อเน้นถึงเหตุการณ์และคุณค่าของผลงานให้ยิ่งใหญ่ อดังการตามความเชื่อศรัทธาที่มีต่อคุณแม่ผู้สร้างสรรค์และพุทธศาสนา

การสร้างสรรค์ก็เพื่อหาจุดลงตัวของผลงานที่ต้องการให้ผู้ชมเกิดความความรู้สึกและเห็นคุณค่าของเรื่องราว ความหมายและองค์ประกอบของรูปทรงที่เน้นเรียบง่าย ถูกต้องตรงตามกาลเทศะในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะทุกแขนง ไม่มีกฎ ไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มีทฤษฎีและเทคนิคที่ตายตัวแน่นอน ในส่วนผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา หัวข้อ “แม่พระ” ก็เช่นเดียวกันศิลปินรุ่นหลังอาจจะมีความคิดต่อ หรือคิดต้าน ทำลายความเชื่อ สร้างมุมมองใหม่ เทคนิคใหม่ วิธีการสร้างสรรค์แบบใหม่ขึ้นมาในอนาคตตามกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งก็ไม่ใช่ว่าเรื่องผิดปกติกี่อะไรหากจะมีศิลปินรุ่นใหม่มาวัสดุ เทคนิควิธีการ กระบวนการสร้างสรรค์และศาสตร์แขนงอื่นเข้ามารับใช้แรงปรารถนาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาต่อไป

“ บทส่งท้ายจากผู้ศึกษา หากผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา หัวข้อ “แม่พระ” สร้างความประทับใจ สะท้อนอารมณ์และรู้สึกถึงคุณค่าของการทำบุญกุศล เกิดเป็นแรงคลใจให้ผู้ชมผลงานรู้สึก รับรู้และมีใจที่จะทำบุญกุศล หากไม่รู้จะเริ่มอย่างไรขอแนะนำให้เห็นมงหญิงชราที่มีอยู่ในบ้านท่านเพราะผู้หญิงคนนั้นเป็นพระอรหันต์ ที่อยู่ในบ้านที่สมควรแก่การทำบุญด้วยเพียงแค่ท่านเชื่อฟังคำสั่งสอน กตัญญูรู้คุณและเลื่อมใสในยามที่ท่าน ไร้เรี่ยวแรงเท่านั้นก็ได้บุญกุศลแล้วหญิงชราคนนั้นคือแม่ของท่านนั่นเอง ”

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- โกมล รัชชวงศ์. เชรามิกส์เบื้องต้น. สถาบันราชภัฏพระนคร, กรุงเทพมหานคร: 2531.
- ฉัตรชัย อรรถปักษ์. องค์ประกอบศิลปะ. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์, 2551.
- ชลุด นิมเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์, 2553.
- ไชยา บุญพิทักษ์. ลดกรรม สังสมบุญ. กรุงเทพฯ: ไพลิน, 2545.
- ทวี พรหมพุกษ์. เครื่องเคลือบดินเผาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523.
- นวนน้อย บุญวงศ์. หลักการออกแบบ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2542.
- ประสพ ลีเหมือดกัย. องค์ประกอบในงานเครื่องปั้นดินเผา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์ , 2543.
- ปรีดา พิมพ์ขาวขำ. เชรามิกส์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). บุญ-บารมี ที่จะกู้แผ่นดินไทย. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, โรงพิมพ์การศาสนา. 2543.
- พระนิพนธ์ใน สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. วิธีสร้างบุญบารมี. กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย, 2551
- ไพจิตร อังศิริวัฒน์. ตำหนิเชรามิกส์และแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 2552.
- _____. เนื้อเชรามิกส์. พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 2541.
- _____. รวมสูตรเคลือบเชรามิกส์. พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 2537.
- มัช ตะดิยะ. ประติมากรรมพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ลิปประภา, 2549
- วิเชียร อินทรกระตึก. ประติมากรรม. กรุงเทพฯ: บริษัท อักษรภาพิพัฒน์ จำกัด, 2539.
- สมศักดิ์ ชาวลาวัณย์. เชรามิกส์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 2549
- สุขุมาล เล็กสวัสดิ์. เครื่องปั้นดินเผา: พื้นฐานการออกแบบและปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- อิทธิพล ตั้งโกลก. แนวการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนพับลิชชิ่ง. 2550.
- อายุวัฒน์ สว่างผล. วัตถุดิบที่แพร่หลายในงานเชรามิกส์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2543

ภาษาอังกฤษ

Kenneth, Clark. The potter's Manual. Quarto Publishing limited,1983.

Norsker , Henrik.The self-reliant potter: refractories and kilns. The federal Republic of Germany,1987.

Paul Solder ,Untitled 2003 stoneware pedestal piece[online]. Accessed 5 May 2012.

Available from <http://soldner.smugmug.com/Artwork/Ceramic>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายชน ยี่นาง
เกิดเมื่อวันที่	1 เมษายน 2516
ที่อยู่ปัจจุบัน	216/22 ต.บ้านใหม่ อ.เมือง จ. นครราชสีมา 36000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2529	ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านแม่ือง
พ.ศ.2534	มัธยมศึกษา โรงเรียนดงเจนวิทยาคม
พ.ศ.2539	วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏ ลำปาง
พ.ศ.2555	ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
เกียรติประวัติการแสดงผลงาน	
พ.ศ.2541	ร่วมแสดงผลงานศิลปะ เครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9
พ.ศ.2553	ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการนักศึกษาสาขาเครื่องเคลือบดินเผา ครั้งที่ 24
พ.ศ.2554	ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการนักศึกษาสาขาเครื่องเคลือบดินเผา ครั้งที่ 25
พ.ศ.2554	ร่วมแสดงผลงานศิลปะ เครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14
พ.ศ.2555	ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการนักศึกษาสาขาเครื่องเคลือบดินเผา ครั้งที่ 26